

Фото Олексія ШИБАНОВА (Україноформ).

Харківське державне акціонерне авіаційне виробниче підприємство планує побудувати до кінця 2003 року сім літаків АН-140 для України та країн СНД. Вже до січня буде випущено перші п'ять серійних АНів.

НАРАДА-СЕМІНАР

Свобода слова розмовами не вичерпується

У рамках підготовки до парламентських слухань з питань свободи слова, які відбудуться у Верховній Раді України 4 грудня, керівництво парламенту провело нараду-семінар з керівниками провідних електронних ЗМІ, інформагентств і друкованих видань. Учасники зібрання відзначали, що до парламентських слухань з питань свободи слова прикуто особливу увагу не лише вітчизняної громадськості, а й світової спільноти. Після цих слухань у світі зроблять висновки: можна Україну вважати державою, що розвивається демократичним шляхом, чи ні. На слуханнях буде обговорено всі складові інформаційної сфери нашої держави — від страйку журналістів до розвитку регіональних ЗМІ. Як наголосив заступник Голови Верховної Ради Олександр Зінченко, проведення парламентських слухань не має обмежитися лише розмовами — за їх підсумками треба ухвалити низку законодавчих актів, які сприяли б розвитку ЗМІ в Україні та гарантували б свободу слова в нашій державі.

ПЕРЕДПЛАТА-2003

Ставте на «Голос»!

3грн. 30коп. — вартість передплати «Голосу України» на місяць.

Увага! До цієї суми вже включено вартість доставки «Голосу» п'ять разів на тиждень і вартість самого приймання передплати у поштовому відділенні чи в листоноші. Помножте вказану вартість на ту кількість місяців, що ви хочете одержувати газету, сплатіть поштовикам стільки і ні копійки більше. А саме:

- 9 грн. 90 коп. — на три місяці;
- 19 грн. 80 коп. — на півроку;
- 39 грн. 60 коп. — на рік.

І як індивідуальний передплатник матимете «Голос» п'ять разів на тиждень українською мовою чи російською.

Ставте на «Голос» і залишайтеся з «Голосом»!

Наші індекси — **40224 (український варіант);**
— **40223 (російський варіант).**

Окремі умови передплати для підприємств та організацій — у Каталозі видань України на 2003 рік, стор. 81.

ВЛАДНИМИ СХОДАМИ ВГОРУ

Новопризначені віцепрем'єри облаштовуються в нових кабінетах. Зокрема, Перший віцепрем'єр Микола Азаров (на знімку) змінив кабінет у податковій адміністрації на кабінет у Будинку уряду. Вже сьогодні може бути призначено весь склад нового уряду. Фракції парламентської більшості погодили своїх кандидатів на урядові портфелі. Тепер — слово за Президентом і прем'єром.

Дев'ятьом «більшовицьким» фракціям упродовж кількох днів довелося вправлятися в цікавій арифметиці: розподілити між собою за квотами крісла чотирьох віцепрем'єрів та 12 міністрів. Із першою «віце»-четвіркою вже визначилися — Президент України підписав відповідні укази ще в аеропорту перед відльотом із офіційним візитом до Італії. Плюс четверо «силовиків» —

оборони, внутрішніх, закордонних справ та юстиції, — у кріслах яких Леонід Кучма обіцяє залишити попередніх міністрів. Решта міністерських портфелів фракції розподілили так: об'єднані соціал-демократи претендують на посади міністрів освіти (Василь Кремень), праці та соціальної політики (Михайло Папієв) і транспорту (Григорій Кірпа). (Закінчення на 3-й стор.).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У НОМЕР

Мільярд як точка відліку

Україна і Китай мають усі шанси вийти на новий рівень торгово-економічного партнерства, вивести взаємний товарооборот далеко за мільярдну позначку. Про це заявив заступник Голови Верховної Ради України Олександр Зінченко під час зустрічі із заступником міністра зовнішньої торгівлі та економічного співробітництва Китайської Народної Республіки Чжоу Кеженем. О. Зінченко привітав гостей з успішним проведенням з'їзду Компартії Китаю і зазначив, що в Києві уважно стежать за процесами, які відбуваються в цій «могутній країні з величезним потенціалом», за її економічними і політичними успіхами, її співпрацею з міжнародними організаціями, і насамперед ООН. (Закінчення на 2-й стор.).

Підтримка Італії

Президент України Леонід Кучма та голова Сенату Італійської Республіки Марчелло Перра виступають за активізацію відносин між українським та італійським парламентами. Як повідомила прес-секретар Президента Олена Громницька, про це йшлося під час їхньої зустрічі, що відбулася у рамках офіційного візиту Леоніда Кучми до Італії. Український Президент висловився за практику обміну візитами між парламентаріями двох країн. (Закінчення на 7-й стор.).

...А без води

Великомасштабна техногенна катастрофа може статися у Дніпропетровському регіоні на Аульському водозабірнику і водогоні. В будь-який момент майже два мільйони мешканців області можуть залишитися без питної і технічної води. Під загрозою Дніпропетровськ, Дніпродзержинськ, Новомосковськ та навколишні сільські поселення. Надзвичайна комісія облдержадміністрації розробила екстрену програму з реконструкції водоводу та його господарства, реалізацію якої вже розпочато, повідомляє наш власний кореспондент Микола НЕЧИПОРЕНКО.

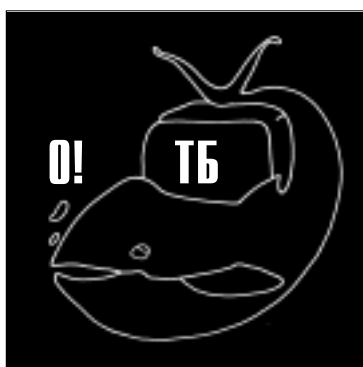

28 Листопада

■ 1683 р. Помер Інокентій Гізель, культурний та церковний діяч. ■ 1885 р. Народився Віктор Барвінський, історик, археолог. Був професором Харківського університету. ■ 1918 р. У Курській губернії більшовики створили Тимчасовий робітничо-селянський уряд України — з метою повалення гетьмана Скоропадського й відновлення радянської влади. ■ 1942 р. В СРСР розпочалося формування французької авіаескадрильї «Нормандія» (пізніше — «Нормандія-Німан»). ■ 1943 р. У Тегерані розпочалася конференція глав урядів СРСР, США та Великобританії — союзників у війні проти гітлерівської Німеччини.

10, 15

Програма телебачення

11—14

Землю «зраджувати» не можна

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Денне і вечірнє засідання 26 листопада
Депутати розглянули два законопроекти: про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні. Один з авторів — Олег Зарубінський — запропонував механізм, яким прописка замінюватиметься на реєстрацію. А в документі Олександра Задорожного чітко виписано, за яких обставин може бути обмежено свободу пересування, вільний вибір місця проживання, але не розв'язується питання реєстрації. Проте Комітет ВР з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин рекомендував ВР підтримати обидва законопроекти.
На вечірньому засіданні депутати розглянули низку проектів законів, які стимулювали б розвиток сільського господарства. За словами голови Державного комітету із земельних ресурсів Анатолія Даниленка, законопроект «Про охорону земель», котрий «націлений на те, що «зради ніколи не повинна зраджуватися», впроваджується громадський контроль за використанням і охороною земель. Доповідач говорив про звільнення від податку землевласників та землекористувачів, які за власні

кошти здійснюватимуть заходи із захисту земель від ерозії, підвищення родючості ґрунтів, збереження екологічних функцій ґрунтового покриву.
У необхідності прийняття проекту закону про внесення змін до закону України про стимулювання розвитку сільського господарства на період 2001—2004 років стосовно вилучення пункту 3 розділу 8 «Прикінцеві положення» депутатський корпус переконував Омелян Парубок, який запропонував не порушувати справи про банкрутство проти сільськогосподарських виробників і тим самим уберегти майном колишніх КСП від зазіхань нечесних ділків. З ним не погодилися профільний комітет і Юрій Кармазін, який стверджував, що це недоцільна пропозиція, оскільки вона стосується скасування механізму економічної відповідальності за погані результати діяльності.
Депутати розглянули законопроект про Національну програму мінімізації наслідків Чорнобильської катастрофи на 2002—2005 роки та на період до 2010 року, який передбачає збереження здоров'я осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, економічну реабілітацію

територій, що зазнали радіоактивного забруднення. Проте народний депутат Анатолій Раханський запевняв, що Національна програма, яка нагадує «інформаційний матеріал з фінансовими побажаннями», не витримує жодної критики.
Заступник державного секретаря Міністерства культури і мистецтва України Ганна Чміль пред-

ставила законопроект про Державну програму розвитку національної кіноіндустрії на період до 2005 року, в якій передбачено залучення в кіновиробництво позабюджетних коштів. Оскільки, скажімо, цього року із запланованих 20,5 млн. гривень на потреби кіновиробництва з Держбюджету виділено лише 7,8 млн.
Наталія ЯРЕМЕНКО.

фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

Грошей немає — потрібна фінансова піраміда

Ранкове й денне засідання 27 листопада
2,4 млрд. гривень уряд запропонував запозичити на внутрішньому ринку через цінні папери. Державний секретар Міністерства фінансів Анатолій Максютя у доповіді про внесення змін до Закону «Про Державний бюджет 2002 року» навів аргументи про потребу такого кроку. Насамперед тому, підкреслив доповідач, що доходну частину бюджету в цьому році не буде виконано. Держава недоотримає майже 3 млрд. грн. із запланованих 5,4 млрд. надходжень від приватизації. Як відомо, ці кошти законодавці передбачали спрямувати на фінансування дефіциту Державного бюджету. Власне, саме тому постали проблеми з фінансуванням соціальних програм. Особливо з надання трансфертів регіонам.
Однак Комітет Верховної Ради з питань бюджету, думку якого оприлюднив народний депутат Валерій Асадчев («Наша Україна»), категорично заперечує проти запропонованих змін. Члени комітету вважають, що уряд хоче створити ще одну фінансову «піраміду», яка може зруйнуватися будь-якої миті. Тим більше що в наступному році треба буде сплатувати не тільки проценти, а й повернути всю суму запозичень.
Валерій Асадчев звернув увагу народних обранців на те, що в першому півріччі уряд з надходжень до бюджету виділив 1,7 млрд. грн. для повернення зовнішнього боргу. Урядовці мотивували цей крок утворенням профіциту Державного бюджету.
Оскільки уряд пропонує водночас збільшити гранич-

ну межу внутрішнього боргу до суми понад 15 млрд. грн., то профільний комітет вважає, що запозичення краще робити на зовнішньому фінансовому ринку.
Революційні зміни запропонували автори проекту Кримінально-виконавчого кодексу. Як зауважив один з них, народний депутат України Юрій Кармазін, це сприятиме зменшенню криміналізації суспільства, а також гуманізації усієї системи відбуття покарання. Окрім того, істотно поліпшаться умови перебування ув'язнених.
Гостра дискусія точилася довкола нової редакції закону про вибори народних депутатів. На розгляд сесійного залу було подано два законопроекти.
Народний депутат Степан Гавриш запропонував поєднати пропорційну систему виборів з мажоритарною. (Докладніше про цей законопроект — у матеріалі «Вибори — справа тонка».)
А ось народний депутат Юрій Ключковський вважає, що має бути загальнодержавний округ, і партії повинні боротися за голоси виборців у ньому.
Голова Комітету Верховної Ради з питань державного будівництва та місцевого самоврядування Анатолій Матвієнко наголосив, що 15 членів комітету підтримали законопроект Юрія Ключковського. Проте було прийнято рішення запропонувати на розгляд сесії обидва законопроекти.
Окрім того, народні обранці розглянули зміни до Закону «Про службу в органах місцевого самоврядування» та деякі інші законопроекти.

Володимир КОРОЛЮК.

Мільярд як точка відліку

(Початок на 1-й стор.).
Заступник глави парламенту зазначив, що українсько-китайські торгово-економічні зв'язки мають по-

тужну політичну підтримку, зокрема й на парламентському рівні. Створена у Верховній Раді група дружби з Китаєм макси-

мально цьому сприяє. На думку Олександра Зінченка, новий імпульс нашому партнерству дав недавній візит до Китаю українського Президента Леоніда Кучми, під час якого було визначено пріоритети в двосторонньому економічному співробітництві. За словами О. Зінченка, провідною темою в цьому може стати авіатранспортна. Київ також зацікавлений у

співробітництві з Пекіном у галузі інформаційних телекомунікаційних технологій, адже в цих сферах Піднебесна показала себе однією із країн, що розвиваються найдинамічніше. За твердженням заступника Голови ВР, Китай став потужним центром ділової активності у світі, про що свідчить і його вступ до СОТ. О. Зінченко висловив сподівання, що Пекін допоможе лобювати українські інтереси на світовій економічній арені і сприятиме прийняттю нашої держави до Світової організації торгівлі.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

фото Володимира САМОХИЦЬКОГО (Українська)

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

Законопроект «Про боротьбу з тероризмом», за який сьогодні голосуватиме Верховна Рада, викликає значний резонанс. Після останніх подій у світі ця тема набула особливого звучання. Лише цього року ООН розглядала питання про боротьбу з тероризмом 13 разів. З одного боку, Україна, як європейська держава, не може стояти осторонь боротьби зі вселенським злом. З другого, нашу країну це лихо, слава Богу, ще не спіткало, а тому деякі політики не бачать потреби в ухваленні спеціального закону.

Однак Президент України вніс до парламенту законопроект «Про боротьбу з тероризмом» як невідкладний. Зокрема, він передбачає, що головним координатором у боротьбі з тероризмом є Антитерористичний центр при Службі безпеки України. До речі, це не новація — такий центр уже діє в Україні з 1998 року за указом Президента. Антитерористична операція може проводитися Антитерористичним центром «лише за наявності реальної загрози безпеці громадян або конституційному ладу, усунення якої іншими способами є неможливим».

Розробка цього законопроекту тривала понад два роки, до його підготовки було залучено численну «армію» фахівців та науковців, створено робочу групу. Чимало запозичено і з аналогічного закону, схваленого в Росії.
«Україна ще не знає, що таке тероризм. Але, як кажуть, треба порох тримати сухим, — певен перший заступник голови Комітету ВР із питань національної безпеки та оборони Борис Андрусько. — Сьогодні тероризм уже має міжнародний характер. І залишатися Україні без закону, засобів і способів

боротьби з цим злом — буде неправильно». Утім, ще в одного члена цього ж комітету, народного депутата України Левка Лук'яненка зовсім інша думка. «Ми повинні радіти з того, що в Україні немає міжнародних конфліктів і проблем, — вважає він. — Україна має проявити більше незалежності, й не треба нам вказувати, скажімо, в російсько-чеченські відносини. Якщо наші силові структури спроможні захищати безпеку громадян, то немає потреби створювати додаткові силові органи. Якщо наша держава зуміє втримати ту ж лінію, яку вона проводить одинадцять років, то ніякий тероризм нам не загрожує».

У декого можуть викликати запитання статті законопроекту, які передбачають певні повноваження для виконавців антитерористичної операції.

Зокрема, у зоні проведення такої операції їм надається право застосовувати зброю та спеціальні засоби, безперешкодно проникати на територію та в приміщення, використовувати автомобілі й засоби зв'язку, хоч би кому вони належали... Чи не криється в цьому загроза, що під виглядом боротьби з тероризмом можуть порушувати наші права і свободи, підслуховувати телефонні розмови та обшукувати помешкання? Ось що відпові на це запитання в інтерв'ю «ГУ» заступник Голови Служби безпеки України Володимир ПРИСТАЙКО:

— Такі хвилювання зрозумілі. Один мудрець на запитання про його ставлення до держави сказав так: «З любов'ю, але з величезним острахом». Справді, з прийняттям закону про боротьбу з тероризмом розширюються

ОФІЦІЙНО

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ
Про призначення Д. Табачника
Віце-прем'єр-міністром України

Призначити ТАБАЧНИКА Дмитра Володимировича Віце-прем'єр-міністром України.

Президент України Л. КУЧМА.
м. Київ, 26 листопада 2002 року.
№ 1066/2002.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ
Про призначення М. Азарова Першим
віце-прем'єр-міністром України,
Міністром фінансів України

Призначити АЗАРОВА Миколу Яновича Першим віце-прем'єр-міністром України, Міністром фінансів України.

Президент України Л. КУЧМА.
м. Київ, 26 листопада 2002 року.
№ 1068/2002.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ
Про призначення І. Кириленка
Віце-прем'єр-міністром України

Призначити КИРИЛЕНКА Івана Григоровича Віце-прем'єр-міністром України.

Президент України Л. КУЧМА.
м. Київ, 26 листопада 2002 року.
№ 1070/2002.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ
Про призначення В. Гайдука
Віце-прем'єр-міністром України

Призначити ГАЙДУКА Віталія Анатолійовича Віце-прем'єр-міністром України.

Президент України Л. КУЧМА.
м. Київ, 26 листопада 2002 року.
№ 1072/2002.

Відповідно до прийнятої у вересні цього року постанови Верховної Ради України 11 грудня 2002 року в залі пленарних засідань (вул. Грушевського, 5) відбудуться парламентські слухання на тему: «Українська культура: стан та перспектива розвитку».

Просимо всіх, хто хотів би висловити свої пропозиції чи міркування з проблематики зазначеної теми, надіслати їх до Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності за адресою: 01008, м. Київ-8, вул. Грушевського, 5, Верховна Рада України.

Володимир ДЕМЬОХІН: «Проблеми можна вирішувати на місці»

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Упроцесі підготовки найважливішого фінансового документа країни — бюджету на 2003 рік — до профільного комітету Верховної Ради надійшло 2059 пропозицій. За середньоарифметичного підрахунку — не припадає і п'яти на одного парламентарія. Народний депутат від Білозерського і Комсомольського районів Херсона подав до комітету 14 пропозицій.

— Володимире Анатолійовичу, ваша діяльність в окрузі завжди насичена: зустрічі з виборцями, представниками влади, участь у роботі сесії Херсонської міськради. Яку мету собі ставите?

— Мета одна: максимально володіти інформацією про проблеми і ситуації на місцях. Тим паче що нині надзвичайно відповідальний період — прийняття бюджету. І як депутат, і як заступник голови комітету з економіки головним вважаю розв'язання питань, покликаних сприяти економічному розвитку області. Прикро, але факт: Херсонщина залишається чи не найбіднішою серед областей — за офіційного рівня бідності у країні 14,9 відсотка в нашій області цей показник у два з половиною рази вищий — 36 відсотків.

ФОТОФАКТ

У приміщенні Верховної Ради України в рамках програми «Монети України» проходить перша виставка сувенірно-монетної продукції.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

тримати сухим

повноваження СБУ і Антитерористичного центру. Хоча якщо зіставити повноваження, які вже є у правоохоронних органів (наприклад, згідно із законом про оперативно-розшукову діяльність), то говорити про масштабне збільшення повноважень не випадає. Їх лише конкретизовано.

У нашому суспільстві взагалі до цих питань негативне ставлення. І це також зрозуміло, бо в СРСР у 30-ті роки XX століття та інші часи репресій під «теракт» підводилося все що завгодно. До речі, поняття «злочин проти держави» в законодавстві незалежної України не було з 1993-го, коли приймали доповнення до старого Кримінального кодексу, до набрання чинності в 2001 році нового Кримінального кодексу. Україна підписала і ратифікувала низку між-

народних конвенцій про боротьбу з тероризмом, де взяла на себе певні зобов'язання, зокрема й ухвалити відповідний закон. Згідно з проектом закону рішення про проведення антитерористичної операції приймає керівник Антитерористичного центру за письмовим дозволом Голови СБУ. І тільки тоді вступає в дію план операції, під час якої може бути використано і обшук, і проникнення у приміщення тощо. Але через 24 години все одно набирає чинності загальна норма: треба повідомити прокурора, суд про те, що було застосовано виняткові заходи і чому.

Звичайно, будь-яка надзвичайщина — це не благо для держави. Але на будь-яку надзвичайну ситуацію треба реагувати адекватно.

Юліана ШЕВЧУК.

із будинків гнучкої конструкції.

Водночас спільними зусиллями депутати-херсонці — Ніколаєнко, Самойлик, Оржаховський, Баграєв — сприяли збільшенню для всього населення країни витрат на медицину, культуру, на підтримання молодих сімей.

— На останній сесії облради вперше депутати ВР зібралися разом і виступили перед керівниками районів, депутатами, журналістами. За політичними переконаннями наші обранці належать до різних партій, фракцій. Це позначається на роботі?

— Коли йдеться про економічні проблеми, немає жодних політичних уподобань. Ми не вважаємо, хто від більшості, хто від опозиції. Від наших спільних зусиль виграє область, і це головне. І те, що всі зібралися разом в обласній сесійній залі, закономірно і, гадаю, стане нормою.

— Під час зустрічей з депутатами люди, як правило, очікують негайної і конкретної допомоги. Ось допоміг депутат «пробити» кредит на газ, попри величезні борги, — і вже герой. А про те, що після цього борги ще збільшають, ніхто не думає. Але ж робота депутата не в тому, щоб «пробити», а в тому, щоб область могла сама собі заробити на газ і все ін-

ше — у створенні умов для цього, тобто потрібних законів...

— Кожне, навіть найнезначніше питання, з яким звертається людина, я розглядаю передусім як законодавець. Зважую, оцінюю, приміряю до законів чинних і до того, над чим іще належить попрацювати. Та часто-густо переконаюся, що справа не в законах, а в людях. Безліч прикладів, навіть з останньої поїздки до Білозерського району, свідчать: проблему можна розв'язати тут-таки, на місці. І якби керівники району частіше виїздили зустрічатися з людьми, не доводилося б їм чекати депутата Верховної Ради.

— Які ваші враження від участі в сесії Херсонської міськради?

— На сесію було винесено майже 60 питань. І все-таки все пройшло оперативно, чітко: питання, голосування, рішення. Враження так: або сесію добре підготували, або депутати «ручні». А те, що у міськраді є опозиція, нормально. І те, що хтось критикує міського голову Володимира Сальда, — також нормально. Будь-яку владу завжди не любитимуть, бо влада — то насильство, а кому подобається підкорятися. Але курчат восени лічать...

Розмовляла
Алла БРУСИЛОВА.

Владними сходами вгору

(Початок на 1-й стор.).

Крім цього, есдеки вже отримали в уряді посаду віце-прем'єра з питань ПЕК (Віталій Гайдук). Найчисельніша більшовицька фракція партій ППУ і «Трудова Україна» хоче отримати в новому уряді посади міністра економіки (Валерій Хорошковський) та промислової політики (Анатолій Мялиця). До того ж кандидата від «трудовиків» Дмитра Табачника вже призначено віце-прем'єром із гуманітарної політики, а лідера фракції Сергія Тігіпка висунуто кандидатом на пост глави Нацбанку, за що сьогодні планує голосувати парламент.

Фракція НДП претендує на посаду міністра екології (Василь Шевчук) і підтримуватиме нинішнього міністра культури Юрія Богущького. Аграрники висунули, звісно ж, аграріїв: нинішнього міністра аграрної політики Сергія Рижука — на цю саму посаду. За квотою АПУ також призначено і аграрного віце-прем'єра Івана Кириленка. «Народовладдя» прагне отримати в коаліційному уряді портфелі міністрів із надзвичайних ситуацій та охорони здоров'я, а «Демократичні ініціативи» — міністра палива й енергетики. Однак імена своїх висуваних лідерів цих депутатських груп чомусь не оприлюднюють. Фракція «Регіони України» вже не претендує на жодні пости в Кабміні, оскільки отримала в ньому найвищий — прем'єра. Вичерпала свою квоту і ДГ «Європейський вибір», оскільки вона висувала на посаду першого віце-прем'єра Миколу Азарова.

Найпевніше, залишиться без урядових портфелів лише одна депутатська група, що входить до більшості, — «Народний вибір», яка об'єднує передусім депутатів-мажоритарників із Луганщини. Однак, як кажуть у парламентських кулуарах, цій групі буде запропоновано «взаємні» керівні посади в парламентських комітетах, якщо «більшовики» їх все-таки перерозподілять після сформування нового уряду.

А вже наступного понеділка Президент України Леонід Кучма хоче зустрітися з новим урядом тет-а-тет. І дати йому свої настанови: що робити сьогодні та завтра і яких помилок попередніх урядів не повторювати.

* * *

Сьогодні парламентська більшість має намір перерозподілити парламентські комітети. Як повідомив в інтерв'ю кореспондентові «ГУ» уповноважений представник фракції СДПУ(о) Михайло Папів, перерозподілу підлягатимуть усі керівні посади в комітетах — не лише голів, а й їхніх заступників, а опозиції не залишиться жодного комітету. За словами депутата, таке рішення прийнято парламентською більшістю, «враховуючи неконструктивність опозиції». «Ми вже стільки закликаємо до діалогу, ведемо переговори, домовляємося з вечора, а наступного ранку — абсолютно інші дії, — сказав М. Папів. — Скільки можна кланятися, очікувати, коли вони вже перейдуть до конструктивної співпраці».

Ю.Ш.

У НОМЕР

Привітання

Вельмишановного Михайла Михайловича Поплавського, народного депутата, професора, почесного ректора Київського Національного університету культури і мистецтв вітаємо з днем народження та 25-річчям наукової та творчої діяльності!

Бажаємо ювілярові юнацького здоров'я, перемог у суспільній, педагогічній та науковій діяльності! Нових книжок Вам та пісень! Хай енергійність, завзяття, невтомність вічного двигуна ніколи Вас не полишають! А натхнення хай навідуватиме Вас щодня!

Завжди залишайтеся юним орлом!

Народні депутати.

Мін'юст закликає до скасування

Міністерство юстиції України вважає постанову Верховної Ради про прийняття Державного бюджету на 2003 рік у другому читанні такою, що суперечить Конституції країни та процесуальним нормам Бюджетного кодексу. Тому Мін'юст вважає, що Верховна Рада має скасувати своє рішення про прийняття Держбюджету-2003 у другому читанні та переглянути його.

Як повідомляє прес-служба Мін'юста, експерти міністерства вважають, зокрема, такими, що не відповідають Конституції, голосування та прийняття окремих статей проекту бюджету, які було розроблено депутатами. Розробка проекту — прерогатива Кабміну і не входить до переліку повноважень парламенту, до яких належать згідно з Конституцією «затвердження Державного бюджету України», акцентує Мін'юст.

Міністерство юстиції вважає, що прийняття проекту бюджетного комітету також не відповідає Бюджетному кодексу, відповідно до якого у другому читанні не можуть розглядатися пропозиції депутатів, комітетів тощо. Голова бюджетного комітету під час другого читання лише інформує, чи враховано Кабінетом Міністрів України «бюджетні висновки під час підготовки проекту закону до другого читання».

На думку Міністра юстиції Олександра Лавриновича, оскільки постанову Верховної Ради може скасувати лише сама Верховна Рада, кращим виходом із ситуації було б скасування парламентом постанови «Про прийняття у другому читанні проекту закону України «Про державний бюджет України на 2003 рік» і повернення законодавчим органом до визначеної Конституцією і Бюджетним кодексом України процедури».

Минулого четверга Верховна Рада ухвалила у другому читанні Держбюджет з доходами — 54,77 млрд. гривень, видатками — 54,199 млрд. грн.

Новий прем'єр країни Віктор Янукович прогнозує, що Президент Леонід Кучма не підпише такий бюджет-2003.

Вибори — річ тонка

Хоча наступні парламентські вибори в Україні ще за горами, депутати вже ламають списи над новим виборчим законодавством. Нині в парламенті змагаються дві концепції майбутніх парламентських виборів. Перша — суто пропорційна виборча система, коли партії формують списки для змагання в єдиному загальнодержавному виборчому окрузі. Її одностайно підтримує вся опозиція (узгоджений законопроект Ю. Ключковського, М. Рудьковського та ін.). Друга, запропонована «більшовиками», поєднує в собі пропорційну систему з виборами в мажоритарних округах (проект Ю. Іоффе, Г. Дашутіна, С. Гавриша та ін.).

Як запевнили на прес-конференції автори другого законопроекту — народні депутати України Юлій Іоффе та Григорій Дашутін (фракція партій ППУ і «Трудова Україна»), запропонований ними варіант виборчого закону враховує реформу в державі, але дає змогу втримати зв'язок депутатів із виборцями в регіонах. Законопроект передбачає, що всю територію України буде поділено на 450 виборчих округів. Кожна партія, яка бере участь у парламентських виборах, після реєстрації в ЦВК висуває по одному кандидату в депутати в кожному окрузі. За результатами виборів підсумовується відсоток голосів, які набрала кожна партія у всіх виборчих округах. Прохідний бар'єр для партії — 2,5 відсотка голосів усіх виборців України. Потім ЦВК формує партійні списки обраних депутатів залежно від кількості голосів, набраних в округах. Скажімо, той кандидат, який набере 40 тисяч голосів, буде першим номером у списку партії, що подолала прохідний бар'єр, хто менше — наступними номерами. Автори законопроекту взяли за основу британську модель парламентських виборів.

Яку концепцію виборчого закону підтримає сесійний зал, стане відомо сьогодні.

Олександра КУЧЕРЯВА. ▼

Заслін злу можна поставити спільними зусиллями

Із виступу Першого заступника Голови Верховної Ради України **Геннадія ВАСИЛЬЄВА** на тему «Боротьба з тероризмом і організованою злочинністю» (колоквіум «Парламентські перспективи Великої Європи»).

Шановний пане Голово!

Шановні учасники!

Дозвольте подякувати вам за теплий прийом і надану змогу виступити на цьому представницькому форумі, накреслити бачення особливостей боротьби з тероризмом і організованою злочинністю в нинішніх умовах з урахуванням досвіду нашої країни і перспектив розвитку співробітництва у рамках ПАЧЕС.

Україна, яку я маю честь представляти, завжди послідовно виступала і виступає за підтримання міжнародного правопорядку і вжиття дієвих заходів проти організованої злочинності і тероризму.

У цьому контексті хотів би зазначити, що Україна приєдналася до міжнародної антитерористичної коаліції і підтримала проведення воєнної операції у рамках реалізації права на індивідуальну і колективну самооборону.

Нині тероризм став

загрозою не лише для окремих країн і урядів, а й для регіональної і глобальної безпеки світу. Події у Москві 23 жовтня цього року не тільки географічно наблизили проблему тероризму до України. Під час цих подій постраждали наші громадяни. Керівництво української держави з усією серйозністю поставилося до загрози подальшого поширення тероризму.

Без перебільшення можна сказати, що тероризм і організована злочинність кидають виклик усій цивілізованій світовій спільноті. Водночас міцніє розуміння того, що лише своїми зусиллями цю проблему не розв'язати.

У сучасних умовах поширення тероризму, набуття ним дедалі організованіших форм,

злиття терористичних організацій з організованою злочинністю змушують нас по-новому поглянути на цю проблему і оцінити її негативні вияви.

Так само, як і тероризм, організована злочинність стала нині глобальним явищем. Якщо раніше її рідко коли розглядали як проблему, що виходить за рамки національної держави, то за останні десятиріччя вона увійшла в конфронтацію зі світовою спільнотою і перебуває в центрі її уваги.

Очевидною є гостра потреба об'єднання зусиль світової спільноти і регіональних організацій у протистоянні наростанню зла, визначенні перспективних напрямів розвитку співробітництва держав у цьому напрямі.

Хотів би наголосити, що згідно з резолюцією Ради Безпеки ООН 1373 Україна вжила на національному рівні низку заходів, спрямованих на боротьбу з тероризмом. Вони стосуються таких напрямів:

— посилення національного законодавства з цих питань;

— запобігання фінансуванню терористичних організацій;

— вжиття заходів із запобігання можливим терористичним актам;

— активізація співробітництва правоохоронних органів України з аналогічними структурами інших держав;

— запобігання та протидія переміщенню через державний кордон України терористів, а також зброї, боєприпасів, речовин, які можуть бути використані цими організаціями.

Окрім того, хочу зазначити, що важливою ініціативою нашої держави стала пропозиція про створення міжнародної організації для координації зусиль.

Водночас в умовах загострення міжнародної ситуації великого значення набуває виважена зовнішня політика країн Чорноморського регіону. При цьому, на моє глибоке переконання, питання правового забезпечення і координації дій у боротьбі з тероризмом і організованою злочинністю мають належати до пріоритетних напрямів внутрішньої і зовнішньої політики наших країн.

Через країни Чорноморського регіону, до яких належить і Україна, пролягли численні нелегальні канали перевезення зброї і наркотиків, міжнародної торгівлі людьми, нелегальної міграції та ін.

Гадаю, питанням першорядної ваги є злочини в економічній сфері, котрі не тільки сприяють матеріальному посиленню органі-

зованої злочинності, а й часто-густо зазіхають на економічну безпеку окремих держав і Чорноморського регіону загалом.

Вважаю продуктивним досвід тих країн, у тому числі України, котрі пішли шляхом створення у структурі правоохоронних органів спеціальних підрозділів, чия діяльність спрямована на протидію організованим злочинності в економічній сфері. Водночас не можна забувати і про те, що важливим елементом антитерористичних заходів є боротьба з фінансуванням тероризму, з нелегальним «відмиванням» грошей.

Проблема торгівлі людьми. На жаль, Україна залишається джерелом постачання жінок і дівчат у країни Європи і Азії для сексуальної експлуатації. Наші громадяни, нелегально переправлені за кордон, часто стають об'єктами залучення до злочинної діяльності, потрапляють у боргову кабалу тощо.

На національному рівні розроблено план дій із запобігання таким злочинам, створено спеціальні підрозділи, призупинено ліцензування низки приватних підприємств і компаній, причетних до цього протизаконного бізнесу. Україна співпрацює з урядами інших країн у проведенні відповідних розслідувань, бере участь в інших міжнародних заходах із розв'язання цих проблем.

Слід вважати необхідним подальше поглиблення співробітництва країн ЧЕС у розв'язанні даної проблеми, зокрема, вдосконаленні законодавства наших держав щодо порядку виїзду та в'їзду іноземних громадян і осіб без громадянства, а також їх працевлаштування.

Але ключ розв'язання проблеми — в докорінному поліпшенні соціальної обстановки в регіоні, матеріальних умов життя людей.

Контрабанда наркотиків також є нагальною проблемою, з якою стикається Україна та інші держави Чорноморського регіону, адже саме тут пролягають численні нелегальні торговельні шляхи зі Сходу на Захід. Загальновідомо, що наш регіон, по суті, є транзитним у переправлянні наркотичних засобів.

Ця проблема свідчить про необхідність поліпшення роботи митних служб, координації їхньої діяльності з роботою правоохоронних органів, запровадження жорсткішого міграційного законодавства. Нам варто було б подумати і про роз-

робку регіональної програми з боротьби з поширенням наркомафії.

Накреслені питання далеко не вичерпують усього спектру проблем, пов'язаних з економічними і соціальними виявами організованої злочинності і тероризму. **Комплексне їх розв'язання — в подальшому поглибленні співробітництва країн нашого регіону, зокрема у правовій сфері.** З огляду на це хочу зазначити, що в Україні є спеціальне законодавство, положення якого спрямовані на протидію організованій злочинності і тероризму.

Серед відповідних законодавчих актів слід передусім виокремити норми **Кримінального кодексу України**, що передбачають сувору кримінальну відповідальність за вчинення злочинів у складі організованих злочинних угруповань, за тероризм, захоплення заручників, наркоторгівлю, торгівлю людьми тощо. Новий Кримінальний кодекс, прийнятий Верховною Радою України торік, істотно вдосконалив відповідні норми з урахуванням нинішніх реалій суспільного розвитку і світової практики.

В Україні чинний також **Закон «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю»**. У ньому передбачено основні напрями державної політики і організаційно-правові форми боротьби з цими проявами.

З огляду на необхідність удосконалення діяльності державних органів України у сфері запобігання та подолання кризових ситуацій, спричинених екстремістськими або терористичними актами, цього року створено спеціальний **Антикризовий центр**. Робочим органом його визначено штаб Антитерористичного центру при Службі безпеки України.

Основні завдання центру — це координація заходів, здійснюваних центральними органами виконавчої влади і спеціальними органами, на які покладено виконання функцій боротьби з тероризмом. Наша держава також приєдналася до низки міжнародних договорів, що стосуються обговорюваної проблеми. Україна є стороною Договору про співпрацю держав—учасниць СНД з боротьби зі злочинністю і тероризмом (набрав чинності 14 вересня 1999 року). Підписано відповідні угоди між урядами держав—учасниць ЧЕС (від 2 жовтня 1998 року), а та-

кож між урядами держав ГУУАМ про співробітництво у сфері боротьби з тероризмом та іншими небезпечними проявами (від 20 липня 2002 року). Ратифіковано також Міжнародну конвенцію про боротьбу з фінансуванням тероризму (від 9 грудня 1999 року). У січні цього року Україна ратифікувала Європейську конвенцію 1977 року з цього питання. Наша країна стала учасницею також низки інших важливих міжурядових і міжвідомчих угод з питань протидії організованій злочинності і тероризму.

Ми підготували і внесли на розгляд парламенту проект закону **«Про боротьбу з тероризмом»**, який передбачає основні засади і форми боротьби з цим небезпечним явищем, визначає функції й компетенцію відповідних правоохоронних органів.

Ефективність роботи в цьому напрямі залежить від того, наскільки комплексно здійснюється підхід. Було б помилкою зводити правозастосувальну діяльність і на національному, і на регіональному рівні лише до кримінально-правової політики. Поряд із нею на боротьбу з тероризмом і організованою злочинністю мають бути зорієнтовані відповідні норми кримінального, адміністративного, цивільного, господарського, кримінально-процесуального, виправно-трудового та інших галузей законодавства.

Лише концентрація усіх зазначених заходів зможе дати бажаний результат. Водночас відповідне забезпечення боротьби із зазначеними протиправними явищами треба здійснювати на належному науковому і технічному рівні.

Гадаю, на часі потреба розробки і прийняття спеціальної конвенції, присвяченої співпраці держав—членів ПАЧЕС у галузі боротьби з організованою злочинністю і тероризмом, що визначала б головні напрями й форми такого співробітництва, а також створення регіонального Центру з розроблення єдиної політики та координації дій.

Дозвольте висловити тверде переконання в тому, що розпочатий нині діалог між парламентами наших країн переросте в постійний обмін думками, в конструктивний діалог парламентських делегацій з найактуальніших і найбільочіших проблем регіону.

Дякую за увагу.

ПРОБЛЕМА

Реквієм за журналістами

Національна спілка журналістів України вимагає: загибель кожного журналіста вважати загибеллю внаслідок професійної діяльності, доки в судовому порядку не буде доведено протилежне.

Генеральна прокуратура протягом кількох років уперто твердила: лише один журналіст за роки незалежності України загинув за свою професійну діяльність. А нинішній Генпрокурор Святослав Піскун визнав, що таких журналістів — п'ять. Про це йдеться у листі голови НСЖ України Ігоря Лубченка.

...Недавно в лісі під Мінськом знайшли повішеним керівника інформагентства «Українські новини» Михайла Коломійця. Правоохоронці стверджують, що одна з основних версій — самогубство. У цій історії запитань більше, ніж чітких відповідей, яких навряд чи дочекаємося.

Аналогія з трагедією Георгія Гонгадзе, якого теж бачили після зникнення, напрошується відразу. Історія зі зникненням Коломійця також схожа на історію власного кореспондента газети «Київские ведомости» у Луганській області Петра Шевченка. Він у 1997 році приїхав до столиці, по обіді мав намір приїхати до редакції. Але не приїхав. Його знайшли у зашморзі в одному з київських нежилых будинків. Правоохоронці теж тоді переконували: самогубство.

На жаль, жоден працівник прокуратури після ганебного суду над «убивцею» (смертельно хворим бомжем) Ігоря Александрова не подав у відставку і не відмовився від премії за «розкриття злочину».

А що далі?

Ігор Лубченко закликав Президента України оголосити 4 грудня (цього дня мають відбутися парламентські слухання з питань свободи слова та цензури) днем жалоби за загиблими журналістами і створити під керівництвом Генерального прокурора міжвідомчу комісію для перевірки всіх справ про смерть журналістів за нез'ясованих обставин, яка діяла б у контакт з НСЖ, колективами ЗМІ, де працювали наші загиблі колеги.

Крім того, НСЖУ також вимагає від усіх гілок влади, щоб кожен факт загибелі наших колег було ретельно розслідувано, а винних покарано.

Курс НБУ змінитися не повинен

Відповідаючи на запитання журналістів про можливу зміну політики Національного банку України у зв'язку зі зміною керівництва, голова парламентського Комітету з питань фінансів і банківської діяльності Сергій Буряк заявив, що кандидат на цю посаду Сергій Тігішко «має професійні навички, які дають змогу сподіватися на те, що змін не передбачається».

Сергій Терьохін не схильний драматизувати ситуацію, тому що є ще й рада Нацбанку, яка вирішує питання розвитку грошово-кредитної політики. А оскільки голова ради Гальчинський подав у відставку, керівництво комітету вважає цілком імовірним, що цю посаду може посісти Стельмах, забезпечивши у такий спосіб спадкоємність політики НБУ. До самого факту політизації посади голови Нацбанку Терьохін ставиться «вельми негативно». На його думку, в законі про Нацбанк спеціально розроблено положення про раду Нацбанку, яке зробило цю інституцію автономною від будь-яких політичних впливів. «Гроші не мають ані національності, ані партійної належності», — заявив депутат.

Відповідаючи на запитання про можливість впливу зміни керівництва НБУ на курс національної валюти, він зазначив, що «є «ніпель» в особі ради, що має керувати грошово-кредитною політикою Нацбанку. Після ухвалення відповідного закону посада голови стала більш виконавчою. Хоча, певно, голова справляє величезний вплив і на прийняття рішень радою, і на питання банківського контролю. І тут дуже важливо, щоб новий голова, якщо він буде, не використовував своє положення, здійснюючи керівництво банківським наглядом для підтримання одних банків та усунення з конкурентного поля інших. Стосовно гривні можна сказати, що є чимало чинників, котрі впливають на її

стабільність набагато сильніше, ніж перша особа в Нацбанку». Ці коментарі керівництво Комітету Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності дало під час прес-конференції, що була присвячена ухваленню парламентом Закону «Про внесення змін до деяких законів України про оподаткування, виробництво та обіг підакцизних товарів». За словами С. Буряка, документ, що стосується насамперед виробництва спирту, окрім поповнення доходної частини бюджету, має сприяти «звуженню каналів, що ними йде неврахована продукція». Він зазначив, що після підписання закону Президентом, бюджет наступного року отримає додатково від 250—300 мільйонів до одного мільярда гривень. За словами Сергія Терьохіна, закон є лише кроком у реформуванні акцизного законодавства. Надалі заплановано уніфікацію ставок по спирту і нафтопродуктам і запровадження нових правил

оподаткування тютюнових виробів. Метою зміни акцизного законодавства є його погодження з нормами Європейського союзу. Новий закон запроваджує схему векселів, що покликана відстежувати використання пільгового медичного спирту за призначенням. Замість трьох ставок акцизу на спирт з 1 січня 2003 року запроваджують дві: 16 гривень — «горілчана» і 2 грн. — за літр 100-процентного спирту (для виробництва інших товарів). Надалі передбачено підвищення ставок на «горілчаний» спирт з 16 до 17,4 грн. за літр. Окрім цього, запроваджується заборона на бюджетні пільги зі плати акцизу на місцевому рівні. Зміни стосуватимуться також акцизних марок на алкогольні й тютюнові вироби. Підвищення акцизу на пиво, пільговий спирт та нафтопродукти відбудеться з 01.01.2003 року, нові акцизні марки запроваджуватимуть з 01.07.2003, а підвищення збору на горілчаний спирт — з 01.01.2004.

Олег ДЕНИСОВ.

«Феодосієць» вирушив додому

Фото прес-служби ВАТ «Севморзавод».

Феодосійському морському торговельному порту передано 150-тонний плавучий кран, збудований корабелями ВАТ «Севморзавод». Ледь бриз здмухнув піну від традиційно розбитої об борт судна пляшки шампанського, перший капітан «Феодосійця» Микола Рева, котрий водив кораблі в усі моря і океани, продемонстрував присутнім унікальні можливості нового самохідного плавкрана, який можна застосовувати і в портах,

і у відкритих акваторіях. Сучасний велетень-силач здатний здійснювати різноманітні види морських вантажопідйомних операцій, тож стане надійним помічником Феодосійському порту, що нині вступив у пору активного розвитку і збільшення вантажопотоків.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим. На знімку: команда «Севморзаводу», яка проводила ходові випробування, прощається із судном.

Повідомлення для засобів масової інформації

Як повідомлялося раніше у засобах масової інформації, 28 жовтня цього року до Печерського РУ ГУМВС міста Києва надійшло повідомлення про зникнення директора інформаційного агентства «Українські новини» Михайла Коломійця. Органи внутрішніх справ одразу розпочали розшук зниклого журналіста, проте на території України його не виявили. Михайло Коломієць подався до сусідньої Республіки Білорусь, звідки зателефонував рідним. 20 листопада 2002 року в лісовому масиві Молодечненського району республіки виявили труп повішеного невідомого чоловіка. Згодом померлого було впізнано, ним виявився Михайло Коломієць. Зважаючи на сумніви щодо самогубства молодого чоловіка та звернення матері покійного із заявою до Генеральної прокуратури України, цього ж дня заступник Генерального прокурора Віктор Шокін порушив кримінальну справу за фактом доведення до самогубства Михайла Коломійця. Справу порушено за ознаками злочину, передбаченого ч. 1 ст. 120 КК України (доведення особи до самогубства або до замаху на самогубство, що є наслідком жорстокого з нею поводження, шантажу, примусу до протиправних дій або систематичного приниження її людської гідності).

За справою визнано потерпілою матір журна-

ліста Ольгу Коломієць. Як свідків допитано знайомих та колег по роботі, усіх, із ким постійно спілкувався Михайло до свого зникнення. Проведено детальний огляд квартири та службового кабінету журналіста, вилучено його речі та документи, які мають значення у справі. Слідством призначено комплексну судово-медичну експертизу, її проведення доручено досвідченим експертам Головного та Київського міського бюро судових експертиз Міністерства охорони здоров'я. Вирішується питання про залучення до проведення експертизи французьких фахівців у галузі судової медицини.

Слідство проводить слідчо-оперативна група досвідчених працівників прокуратури Києва, Департаменту кримінального розшуку та Головного і районного управлінь МВС України у Києві, які мають великий досвід роботи з розслідування та розкриття злочинів проти життя і здоров'я громадян. Група виконує комплекс слідчих та оперативних заходів, спрямованих на всебічне, цілкове та об'єктивне розслідування всіх обставин справи і буде вдячна за істотну інформацію, надану громадянами щодо цієї справи.

Прес-група прокуратури Києва.

Металістам — замок на двері

ПРОБЛЕМА

Зупинити діяльність приймальних пунктів металобрухту — з таким радикальним закликом звернулися депутати Миколаївської міськради до голови облдержадміністрації. Аргумент один: приймають усе, що несуть. Навіть каналізаційні люки (нешодавно мало не загинув, провалившись у колодязь, школяр), обладнання для ліфтів, цвинтарні огорожі...

пограбованих об'єктів комунальної власності доводиться шукати у міському бюджеті. Торік на це витратено більш як мільйон гривень, з початку нинішнього — вже понад 600 тисяч. Однак миколаївські депутати не забули і про інтереси української промисловості, запропонувавши приймати брухт лише через пункти комунального підприємства «Миколаївторресурси».

Анатолій РОМАНЮК. Миколаїв.

Региональное Агентство по вопросам банкротства в Донецкой области и управляющий санацией ГП «Фирма материально-технического обеспечения и сбыта продукции ПО «Донецкуголь» Ромашкина Л. Г., сообщают о проведении конкурса по продаже активов. На конкурс выставляются перерабатывающий комплекс сельхозпродукции расположенный по адресу: Донецкая область, Марьинский р-н, с. Старомихайловка, ул. Жуковского, 16, начальная цена продажи — 146080,00 грн., гарантийный взнос — 7304,00 грн. Гарантийный взнос в размере 5 % от начальной цены реализуемого имущества, регистрационный сбор для регистрации участников конкурса — 17 грн., перечисляются на р/сч. 260011503454 в ДОФ АКБ Укрсоцбанка г. Донецка, МФО 334011, ОКПО 31137268. Региональное Агентство по вопросам банкротства в Донецкой области. Для участия в конкурсе необходимо подать письменную заявку для участия в конкурсе и конкурсное предложение организатору конкурса Региональному Агентству по вопросам банкротства в Донецкой области, по адресу: г. Донецк, бульв. Шевченко, 20. Срок подачи заявок 25 календарных дней со дня публикации в газете по 22 декабря 2002 г. включительно. Заседание конкурсной комиссии состоится после 30 календарных дней со дня публикации информации 30 декабря 2002 г. в Региональном Агентстве по вопросам банкротства в Донецкой области по адресу: г. Донецк, бульв. Шевченко, 20 в 11.00. Справки по телефонам: 381-76-17, 381-76-14.

У НОМЕР

■ Концерти

Знайомий віртуально виступатиме реально

Його голос добре відомий шанувальникам радіопередачі «Від суботи до суботи». Його гумористичні оповідання, естрадні монологи, діалоги, інтермедії та пародії, де б з ними не виступав, завжди викликають щирий сміх. Та й у житті він такий само веселий, як і на сцені. Що, до речі, суперечить уста-леній думці, мовляв, у «реалі» пересмішники — дуже серйозні люди. Він — київський гуморист Віталій Краснюк. Його твори — це суміш художньої літератури з журналістикою. Точніше, все, що помічає навколо його репортерське око (а він має чималий журналістський досвід, працював і в «Голосі України»), перекладається художньою мовою. Тож у героях його творів кожен побачить себе.

У цьому можете переконатися самі. Концерт Віталія Краснюка відбудеться 29 листопада о 18-й годині в концертному залі столичного Українського дому.

Богдан ДОВНИЧ.

Прокуратура проти свавілля чиновників

Генеральна прокуратура України порушила кілька кримінальних справ за фактами зловживань бюджетними коштами. Зокрема, кримінальну справу про службову підробку та перевищення службових повноважень відкрито проти керівництва україно-російського СП «Дон-Лан», повідомила заступник Генпрокурора Тетяна Корнякова.

Керівників компанії звинувачують у незаконному отриманні 4 млн. гривень компенсацій з Державного бюджету за виробництво нібито вітчизняної сільгосптехніки, сказала Т. Корнякова на прес-конференції.

Журналістам також повідомлено про порушення кримінальної справи проти посадових осіб Міністерства охорони здоров'я за фактом незаконного придбання вакцини проти грипу на 2 млн. гривень, термін придатності якої закінчувався за три місяці. Керівників україно-російського науково-виробничого об'єднання «Сіл-Авто» (Львів) прокуратура звинувачує у купівлі контрольного пакета акцій Львівського автозаводу за незаконно отримані кошти.

Ще одну справу відкрито проти посадових осіб Держкомрезерву та науково-виробничого об'єднання «Либідь» за фактом зловживання службовим становищем. Як повідомила заступник Генпрокурора, виявлено «вкрай серйозні порушення» під час операцій з матеріальними цінностями, що їх проводили між Державним агентством з управління матеріальними цінностями та дочірнім підприємством НВО «Либідь», внаслідок яких державі завдано збитків на суму 2 млн. доларів і 10 млн. гривень.

За інформацією агентства «Інтерфакс-Україна».

ФОТОФАКТ

На Миколаївському глиноземному заводі відбувається монтаж п'ятої печі кальцинації глинозему, що дасть змогу додатково отримувати понад 200 тисяч тонн глинозему щорічно.

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

Михайло ЧЕЧЕТОВ: «Треба дивитися в завтрашній день. Потрібно бачити перспективу»

Досє «Голосу України».
Михайло Чечетов — відомий економіст і політик нашої держави. Він — професор, заслужений економіст України, недавній депутат Верховної Ради. Проходив наукові стажування в Польщі, Німеччині, Великій Британії. Закінчив школу бізнесу Нью-каслського університету Англії. Був заступником Міністра економіки України. З 1999 р. — перший заступник Голови Фонду державного майна України.

Михайло Васильович — не просто теоретик і практик приватизаційного процесу в нашій державі. Він разом з провідними вченими був одним з головних ідеологів нової програми приватизації в Україні, яка докорінно відрізняється від попередньої, що йде до завершення. Що в ній нового? Які особливості? Що принесе вона державі? З цього й почалася наша бесіда.

— 2002 рік — третій завершальний рік реалізації трьохрічної програми приватизації, яка була прийнята Верховною Радою України, — сказав М. Чечетов. — Нині розроблена нова програма приватизації на 2003—2008 роки. Вона обговорювалася на нараді у Президента України, одержала політичну підтримку партій і депутатських фракцій у Верховній Раді, коли проходилися з цього питання «круті столи». Схвально поставилися до неї вчені, економісти, політики, працівники Національного банку, а також представники міжнародних фінансових організацій.

— Що ж у ній нового, які особливості шестирічної програми приватизації?

— По-перше, це будуть не чергові етапні кроки, а останні, завершальні дії нашої держави у зміні власників тих чи інших державних підприємств. Тобто це буде програма завершення приватизації як соціально-економічного проекту широкомасштабного реформування власності, який розпочався в Україні в 1992 році, а нині йде до свого завершення. Ним передбачається досягати глибини приватизації в 2008 році до 90 відсотків, і тим самим буде підведена своєрідна риска під довгою, копійкою працею. І коли ця програма буде реалізована, приватизаційні закони вже не будуть діяти, а окремі майнові стосунки регулюватимуться зовсім іншими правовими актами. На думку авторів програми (а це — представники ФДМУ, адміністрації Президента, науковці, економісти-професіонали, іноземні експерти), проголошення в програмі як мети — завершення приватизації в Україні за шість років — підкреслить ще раз світовий спільний безповоротний ринкових перетворень в Україні. А отже, це значно поліпшить інвестиційну привабливість України як держави.

Відмінність нового етапу зміни майнових відносин у державі і в тому, що на приватизаційний ринок вийдуть гігантські об'єкти: природні монополії, цілі народногосподарські комплекси — залізничний, суднобудування, енергетична галузь і так далі. Буде продовжена приватизація і стратегічних об'єктів.

Але цей процес матиме не «конвеєрний» характер часів сертифікатної приватизації, а суто індивідуальний, включаючи ретельний аналіз наслідків продажу об'єктів. Наріжним завданням такої приватизації вже не висувається гасло «Гроші за будь-яку ціну», а передусім перспективи подальшого розвитку підприємства. Ми намагатимемося залучити таких інвесторів, які насамперед за безпечать розвиток підприємства, його вихід на якісно новий рівень конкурентоспроможності та ефективності роботи. Тобто гасло «Гроші за будь-яку ціну в бюджет», переконаний, раз і назавжди знято з фасаду ФДМУ.

Це буде більш копійка підготовка об'єктів до зміни власників, скрупульозна діагностика наслідків приватизації. Не будуть продаватися підприємства так, аби їх лиш продати, а тільки тоді це робитиметься, коли будемо твердо переконані в поліпшенні їхньої долі.

Ось цим і пояснюється такий довгий термін дії нової програми, який розраховано на цілих шість років. З метою збільшення впливу приватизації на інвестиційно-інноваційний розвиток національної економіки та запобігання можливим негативним наслідкам при переході до приватизації суб'єктів природних монополій і підприємств секторів, що мають особливе значення для економіки та безпеки держави, вводиться процедура підготовки окремо визначених комплексів. Підготовці до приватизації належать такі комплекси: вугледобувний, залізничний, нафтогазовий, електроенергетичний та інші. Підготовка цих комплексів до ринкової трансформації та приватизації та приватизація підприємств комплексу здійснюватиметься за окремими підпрограмами, які затвердить Кабінет Міністрів України за поданням ФДМУ.

— Ось ви сказали, Михайле Васильовичу, що принципи «гроші до бюджету будь-якою ціною» сьогодні неприпустимі, бо в майбутньому через непередбачені витрати приватизації втратимо куди більше, ніж заробимо на якійсь етапі. Але Фонд державного майна нещадно, постійно критикують і депутати Верховної Ради України, і урядовці саме за те, що приватизація державних підприємств вносить значно менше коштів, ніж це було передбачено бюджетними вимогами.

— Торік парламент запланував, щоб ми внесли в державну скарбницю майже 6 мільярдів гривень. А раз така сума закладена, вона нас підштовхує до поспішного продажу. Давайте швидше, швидше продаваймо, тільки й чужі з усіх боків. Але для того, щоб розумно, вигідно продати щось, навіть на базарі, інколи вирішують: краще завтра продати, тут ціна ще не склалася. Успішно продавати — це велике мистецтво. Ми не допустимо, щоб держава втрачала від поспішного продажу.

Цю істину нібито всі розуміють. А коли доходить до формування бюджету, у дискусійних пристрастях забувають ці прості розрахунки. Вигідно це чи невигідно, питання вже не стоїть. Головне — давай гроші, виконуй план.

— А хто цей план доводить?

— Звісно, хто. Верховна Рада.

— Це поза вашою участю?

— Звичайно, ми намагасмося довести, що тепер робити так неприпустимо, що, наприклад, у даний час економічно невигідно продавати «Укртелеком», оскільки кон'юнктура, що склалася на світових телекомунікаційних ринках, не гарантує нам сьогодні ефективність продажу — ні в частині нормальної ціни і надходження великих коштів до державного бюджету, ні в частині приходу стратегічно важливого інвестора, який забезпечить передусім перспективу розвитку підприємства, виведення його на більш високий рівень ефективності й конкурентоспроможності. Ну що це за позиція: швидше, хоч і за безцінь, продати. Такі експерименти на унікальних об'єктах нікому не потрібні. Це не продаж якихось кіосків або магазинчиків. Помилки тут неприпустимі, бо всякі прорахунки під час приватизації таких гігантських стратегічних об'єктів можуть негативно вплинути на економічну безпеку держави загалом.

Нинішня каденція депутатського корпусу Верховної Ради України в частині планування надходження коштів від приватизації в дохідну частину проекту держбюджету на наступний рік також не хоче далеко відставати

від своїх попередників — депутатів минулого скликання. Крім того, на мою думку, кошти від приватизації стратегічних об'єктів повинні йти не на проїдання, а передусім вкладатися в перспективу розвитку стратегічних галузей. Якщо ми хочемо прорватися на передові рубежі в галузях високіх технологій, на інноваційних напрямках, то давайте від приватизації вкладаємо кошти саме сюди. Щоб за два-три роки вирватися на нові рубежі. А так... Продали — проїли. Продали — проїли. Тому фонд завжди, хоч політична вага його трохи інша, ніж парламенту й уряду, прагнув провести цю думку, відстоювати позицію, що метою приватизації не можуть бути тільки інтереси бюджету. В жодному разі! Треба дивитися в завтрашній день. Потрібно бачити перспективу.

Так ось, незважаючи на політичний бюджетний пресинг, навіть у цих умовах нам вдалося здійснити кілька ефективних продаж. Це передусім суднобудівний завод «Океан», який купила голландська фірма. Тепер завод запрацював, має замовлення на нинішній і наступний роки. Зарплата людям там утримі більша, ніж на інших подібних підприємствах. Або луганський «Лінос».

Я все-таки вважаю успішним продаж «Ліноса». Оцінка цієї операції неоднозначна, особливо з боку тих, хто хотів погріти руки на цьому гіганті. А гігант-то ледве живіт. Нафтопереробний комплекс — один з найбільших в Європі, проектна потужність якого 18 мільйонів тонн переробки нафти за рік, хронічно простоював. А непрацюючий комплекс — це просто гора мертвого ржавіючого металу. Без нафти завод мертвий. Вважаю, що якщо ми вчасно його не продали, то сьогодні його ніхто і даром не взяв би.

Ми при цьому не програли в ціні — гігант був приватизований за ринковою кон'юнктурою. Але найголовніше те, що ми заклали при продажі підприємства умову, за якою новий власник зобов'язується щороку постачати заводу 4 мільйони тонн нафти. Інакше угоду буде розірвано. На сьогодні її чітко виконують. Російська сторона нафту завозить регулярно, випуск продукції не припиняється, зарплату люди одержують, а бюджет справно поповнюється коштами в формі податків. Разом з тим гасяться і старі борги.

Ще раз наголошую, що Фонд вистав перед тими, хто кричав, щоб завод негайно збанкрутувати і продати як металом. А ми все зробили, щоб він жив і працював.

— Ви зачали називати блоку для людей тему — розкрадання державного майна шляхом добування підприємства до ручки, а потім через банкрутство здійснення так званого продажу, звичайно, за безцінь. У випадку з «Ліносом» ви зайняли залізну державницьку позицію і відстоювали її до кінця. А чи бувало і в наші дні випадки, коли підприємства, просто кажучи, викрадають деякі спритники?

— Трапляється. Річ у тім, що ми не можемо чітко контролювати всі процеси відчуження державного майна у масштабах країни. Бо, крім Фонду державного майна, згідно із законодавством цим займаються й інші державні підрозділи. Скажімо, «Укрпечподст», податкова адміністрація.

— Яким чином?

— Підприємство заборгувало в бюджет — податкова служба бере його майно в заставу. Не погасить борг — починають продавати. А оскільки для податківців основний головний біль — бюджет, до якого треба внести гроші сьогодні, а не завтра, вони реалізують майно швидко, похапцем. Іх не цікавить ні доля підприємства, ні якісь так стратегічні розрахунки. Головне — швидко гроші. Не турбує податківців навіть те, що через тиждень це підприємство можна було б реалізувати вдвічі, втричі дорожче.

Так само через систему банкрутства діють і суди, до яких звертаються кредитори. Підприємство має борг, але не розплачується, значить, через судове рішення арештовується майно боржника і так само похапцем продається. Пам'ятає скандали навколо білоцерківської «Росави» і деяких луганських підприємств? Це все робилося поза Фондом. Звідти й серйозні непорозуміння, я сказав би, навіть зловживання, про які так багато йшлося. Ось тому в новій програмі ми закладаємо умову, щоб усі процеси приватизації велися тільки через

Фонд державного майна. Тоді можна буде чітко сказати: є одна державна структура, яка персонально відповідає за приватизацію майна в державі, незважаючи на те, хто ініціює ці дії.

По-перше, Фонд державного майна глибоко відповідальний за все, що робиться в системі приватизації. Йому чужі вузьковидомчі інтереси, не кажучи вже про якусь корисливість. А по-друге, ми ж професіонали. За багато років роботи все-таки чечого навчилися і не можемо робити досадні промахи.

— Знаєте, Михайле Васильовичу, у людей склалося чітке переконання, що приватизація і досі справа не чиста. Схему, коли покупець, а особливо той, що тісно зв'язаний з урядовими чи політичними колами, навмисно добиває підприємство до ручки, доводить його до банкрутства і з тим купує за копійки, народ і досі називає «прихватицією». Як ставитися ваш Фонд до таких випадків?

— Повторюю ще раз. Фонд державного майна ніколи не діяв шляхом банкрутства. Коли виставляється на продаж знеслене підприємство, ми викаємо процедуру санації, шукаємо інвестора, який звів би з колін такий завод чи комбінат, а вже потім, коли він запропонує, виставляємо на продаж за нормальної, вигідної для держави ціну.

— Ви ще боретеся за долю підприємства?

— У будь-якому випадку. Ось по тому ж «Ліносу». Ми в основу основ ставили не банкрутство його, а реанімацію. Саме за те, що ми не допустили банкрутства, нового розорення «Ліноса», нам найбільше і дісталося.

— Від кого?

— Від тих, хто шукав легкої наживи. Але я хотів би сказати й про інший бік цієї справи. Не секрет, що в нашій державі є чимало підприємств, де вкрай зношене, застаріле обладнання. З ним, зрозуміло, у завтрашній день не підеш. От дехто й каже: це підприємство для нас важливе, давайте поки що залишимо його за державою, а там, може, з'являться кошти, і ми його модернізуємо. Все ніби правильно, але виходить зовсім навпаки. Ми такими діями відсікаємо підприємство від притоку приватних інвестицій. А держава що? Може вона в особі міністерства віднайти кошти для швидкого оновлення заводу чи комбінату? Ні. А може стовідсотково забезпечити для нього держзамовлення, щоб з'явилися обігові кошти? Теж ні. Може воно забезпечити йому пільговий кредит? Знову-таки ні. Ось таким чином ми передіраємо підприємство на повільне загасання, на борги і убогість. Зрештою, міністерство доходить висновку: треба-таки знайти для нього нового, грошовитого власника. Тобто продати. Але за яку ціну? Ще років три-чотири тому можна було за нього взяти більш-менш пристойні гроші. Але тепер, коли непрацює підприємство перетворилося на іржавий металобрухт та ще й з чималим хвостом боргів — хто за нього дасть путні кошти? Утім, і міністерство зрозуміти можна. Бо коли воно розподіляє усе, то логічно постане запитання: а чим воно керує? І чи потрібно взагалі це міністерство? От і виникають такі серйозні суперечливості у приватизаційному процесі. Тому, коли міністерства і відомства наполягають на необхідності залишення контрольних пакетів у державній власності, мотивуючи це високими державними інтересами, думаю, що не завжди вони праві. Тому що за словесною зависою часто проглядаються вузькокорпоративні інтереси. На мій погляд, для того, щоб відсікти всі можливості відомчого лобіювання корпоративних інтересів, проблему потрібно розглядати на рівні Кабінету Міністрів крізь призму питань національної й економічної безпеки країни в контексті глибокої структурної перебудови економіки. Потрібно подивитися на весь економічний ландшафт країни і відверто розібратися, які підприємства з урахуванням їх стратегічного значення та обмежених бюджетних ресурсів потрібні державі, а які — все-таки ні. Не треба забувати, що для успішного державного управління на таких підприємствах необхідні величезні кошти, держзамовлення, пільгові кредитні ресурси. Тому те, що держава економічно невигідно, треба негай-

но віддати на приватизацію і вести на підприємства приватні інвестиції.

А то ось крутимо у Верховній Раді список так званих стратегічних підприємств, які не підлягають приватизації. І так їх дивимося, і так. Щось викреслюємо, щось додаємо, але міністерства стоять за них горою. Але ж тоді і відповідайте за них! Бо як надивитися на оті деякі «стратегічні» об'єкти, то аж сум бере. Ну не підніметься половина з них без грошового інвестора, не підніметься ніколи. Нова програма приватизації вимагає, щоб вивести їх із цього списку, реально подивившись на речі.

— Михайле Васильовичу, багато людей стурбовані тим, що наші підприємства, причому кращі, ідуть до рук іноземним власникам. Три чверті пішло, скажімо, до росіян, якась частина до німців, американців. Іноземці стають не просто інвесторами, а, по суті, повноцінними власниками. Чи не станемо ми від них залежні, чи не втратимо власну економіку? Адже зароблені капітали тектимуть до чужих земель?

— Коли хтось критикує сертифікаційну приватизацію, обов'язково каже: треба було одразу все продати тільки за гроші. Але саме це і не можна було робити. На свій капітал українець того часу міг купити хіба що кіоск «Союздруку». І були обгрунтовані прогнози, що за умов грошової приватизації та політики «відкритих шляхів» для іноземного капіталу швидко був би втрачений контроль не лише над базовими підприємствами, а й над цілими галузями. А це — питання національної безпеки держави взагалі.

Нині вже сформувався національний капітал. Але вся біда в тому, що він ще не може створити серйозну конкуренцію іноземному. А законодавство сформульоване так, що на ринку нерухомості всі рівні: і росіяни, і німці, й українці. Тобто якогось захисту, переваг для вітчизняних власників капіталу немає.

Однак, доки продаються окремі підприємства, якоїсь загрози для національної економіки немає. І я не бачу особливої біди, якщо наші окремі підприємства стануть власністю китаїців чи японців. Так у всьому світі. Безпека може виникнути лише тоді, коли іноземці викуплять цілі галузі, особливо стратегічні. Я не сказав би, що склалася якась серйозна критична маса в Україні російського капіталу. Нафтопереробні заводи? Але нам теж потрібні бензин, мастильні матеріали. І виручений капітал росіяни вкладають у ці ж заводи. А чому росіяни до нас ідуть? Західні власники капіталу звикли до оранжерейних умов, щоб все було виважено, виписано, зробилося за намиченим планом, у стабільній політичній обстановці. В умовах законодавчої та політичної нестабільності спокійно почуваються тільки наші партнери з СНД. Ті ж росіяни, наприклад. Бо внутрішня політична та економічна ситуація в Україні не набагато відрізняється від ситуації в Росії. Та й ментальність у нас однакова.

Але тут інше. Якби наш капітал міг серйозно конкурувати з іноземним, він би активніше заходив у цей процес. Оскільки існує він у двох іпостасях — легальний і «тіньовий», то згідно з програмними вимогами нелегальний, а це в більшості офшорний капітал, не може брати участі в приватизації, отже, чужоземний має необмежений простір. Ось тому нині гостро стоїть питання про легалізацію капіталу. Не весь же, той, що в тіні, — брудний і кримінальний. І якщо він, спираючись на прийняті нові законодавчі акти, вийшов на приватизаційний ринок, то серйозно потіснить би іноземний.

І ще одна цікава особливість. Відсутність нашого капіталу в конкурсному середовищі, хоч як це парадоксально, стримує й іноземний. Бо за кордоном часто гадають так: «Якщо на внутрішньому ринку немає свого капіталу, значить, тут щось не так». І не поспішають вивертати свої гаманці. Думаєте, від цього нам краще? Аніскільки. Немає торгу — немає конкуренції, і наші підприємства ідуть у продаж за значно меншою ціною, ніж можна було одержати в інших умовах.

Водження вітчизняного, до того ж значного капіталу на приватизаційний ринок може стати серйозним магнітом, який притягне іноземних інвесторів. Скільки, ви думаєте, ми одержали інвестицій з-за кордону за де-

сять років незалежності? Менш як 5 мільярдів доларів. А Польща — в десять разів більше. Чому? Бо Польща — більш прогнозована для іноземних інвесторів і політично стабільніша, ніж Україна. Тобто не інвестори надто «боязкі», а ми самі створюємо передумови, щоб повернути інвестиційний потік в економіку тієї ж Польщі. Там рівень життя зростає, а ми досі мігнугемо та чубимося одне з одним.

— Як, на вашу думку, впливають на залучення інвестицій наголошені суперечки про такі стратегічні підприємства, як, наприклад, «Укртелеком», «Росава», обленерго?

— Будь-який скандал додає популярності лише політикам. В економіці на гучних скандалах справи не зробиш. Інша річ — судові посприватизаційні спори. Нам інколи дорікають, начебто були недостатньо фахово підготовлені документи, що й спричинило судові процеси. Але я хочу запевнити, що рівень кваліфікації наших фахівців доволі високий. Вони досконало знають стан підприємства, що пропонується на конкурсний продаж, і, відповідно, їм не можна дорікнути в необізнаності з реальним станом речей на цьому підприємстві чи нефаховості підготовчих документів.

Причина судових спорів криється в іншому. Адже сьогодні на продаж виставляються, так би мовити, «соціально резонансні» об'єкти. Навколо них стікаються інтереси різних фінансових структур і регіональних еліт. До цього додається й політичний чинник, коли на тому чи іншому боці виступає ще й відомий політик. А переможець може бути лише один. Річ у тім, що у нас лише формуються цивілізовані ринкові відносини, ділова етика. Лише починаючи проглядатися окремі солідні бізнесові структури, які вміють і вигравати, і програвати з честю, бо вони дають про власну репутацію.

На Заході викладають будь-які гроші задля підтримання та збереження репутації і особи, і компанії. Це як у шахах: майстри та гротмейстери ніколи не б'ються до останнього пішака, до мату. Вони вміють вчасно оцінити ситуацію на дошці й визнати свій програш. Тим самим майстер виявляє повагу до свого противника. А початківці грають за тим самим принципом, що й наші бізнесмени, — до останнього ходу.

У нас на рівні «гротмейстерів» від бізнесу грають одиниці. Решта — початківці, яким байдужа власна репутація, і вони через суди намагаються будь-що перешикодити переможцю реалізувати набуте за результатами конкурсу право власності. Але це — діалектика життя. З кожним днем культура відносин зростає, і в майбутньому кількість цивілізованих «гравців» в бізнесі перевищить число «любителів».

На закінчення хочеться ще раз підкреслити, що для успішного проведення ринкових реформ, забезпечення їхньої позитивної динаміки, насамперед конче потрібна політична стабільність у суспільстві й консолідація зусиль усіх політичних партій і рухів у напрямі економічного оздоровлення країни.

Успішне завершення прем'єраді в парламенті, обрання Верховною Радою Віктора Януковича головою уряду, яскраво репрезентує потужний демократичний централістський блок, вносить вагому частку оптимізму і вселяє впевненість у тім, що сформована парламентом більшість, чисельність якої, сподіваюся, незабаром ще більш зростає, стане могутньою, стабілізуючою силою не тільки в парламенті, але й у суспільстві загалом. Гадаю, що нинішньому депутатському корпусу, працюючи в єдиному тандемі з урядом, буде під силу повести країну вперед шляхом подальшого розвитку демократії і поглиблення ринкових реформ, успішно реалізуючи визначений Президентом європейський вибір України.

На мій погляд, сьогодні настав момент істини не тільки для державної влади в цілому, але і для кожного з нас, кому не байдужа доля нашої держави і її майбутнє. Хочеться сказати, що сьогодні Україна отримала історичний шанс для подальшого могутнього ривка вперед на шляху реформ, демократії і прогресу. Хотілося б, щоб цей унікальний шанс не було втрачено.

Бесіду вів
Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Підтримка Італії

(Початок на 1-й стор.).

М. Перра також заявив про підтримку європейських прагнень України і дав високу оцінку двостороннім відносинам між Італією та Україною, зокрема в економічній, гуманітарній і культурній сферах. Голова Сенату Італії, стверджує О. Громницька, вважає: в перспективі для України буде місце в єдиній Європі.

Про підтримку України в європейській та євроатлантичній інтеграції заявив нібито і Президент Італії Карло Чампі. Принаймні так сказала

журналістам Олена Громницька. Крім євроінтеграції, Італія, передає вона слова Карло Чампі, готова підтримувати реалізацію ідеї про п'ятий транспортний коридор. А от міністр з питань європейської інтеграції Рокко Бутільйоні заявив, що Італійська Республіка підтримує реформи, які здійснюються в Україні. Міністр, за словами О. Громницької, також підкреслив, що Україна є «частиною європейської душі», і, на його думку, «необхідно розглянути більш широко угоду про

асоціацію, яка ставила б на меті вихід на спільний ринок». Він нібито вважає, що «угода про асоціацію в плані входження до спільного ринку має бути першим кроком, який цілком може реалізуватися». За словами міністра, Італія зацікавлена у співробітництві з Україною в науковій галузі і може запропонувати інвестування.

Говорячи про економічне співробітництво, міністр зазначив, що потрібно розвивати відносини між промисловими колами Італії і Украї-

ни. За його словами, «Італія — це країна малого і дуже малого бізнесу».

У свою чергу, Леонід Кучма зазначив, що Україна обрала шлях до єдиної Європи і головне, щоб цей рух був двостороннім. Він нагадав, що на шляху України до Європи є і успіхи, і недоліки. І головна мета України — досягнення стандартів європейського життя. Він також висловився за скорішу реалізацію проекту п'ятого транспортного коридору.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Зустрічі в Брюсселі

Учора в Брюсселі відбулося п'яте засідання Комітету з питань співробітництва між Україною та Європейським союзом. Його учасники обговорили поточні питання співпраці в рамках Угоди про партнерство та співробітництво (УПС). Зокрема, що стосується адаптації законодавства України до законодавства ЄС, питань торгівлі та інвестицій, юстиції і внутрішніх справ, енергетики та цивільного ядерного сектору, навколишнього середовища, транспорту, науки та технологій.

Сторони також обговорили питання надання Україні технічної допомоги ЄС та розглянули проект Спільної доповіді з оцінки виконання УПС. А сьогодні Представництво України при Європейському союзі разом з Інститутом Схід—Захід проведе в Брюсселі конференцію «Порядок денний 2004: європейська інтеграція України». Участь у ній візьмуть експерти ЄС, НАТО, інших міжнародних організацій та України.

А що б сказав

«російський письменник Гоголь»?

Рукописи, хоча й не горять, але іноді дуже довго йдуть до тих, кому вони справді цікаві. Щасливий виняток із цього правила — архів літературознавця Зінаїди Геник-Березовської. Днями Посольство Чеської Республіки передало шість коробок з цінними матеріалами, пов'язаними з її життям, а також з діяльністю інших видатних українців, відділу рукописних фондів Інституту літератури ім. Тараса Шевченка Національної академії наук України.

За словами дослідниці творчості пані Зінаїди Михайлини Коцюбинської, ця жінка була своєрідним «культурним містком між нашими народами». Вона перекладала чеською Стефаника і Сквороду, товаришувала з багатьма українськими «шістдесятниками».

Рукописи матері подарував інституту син Зінаїди Геник-Березовської Марко, а вже транспортувати їх до Києва допомогли працівники посольства разом із Товариством українців і друзів України в Чехії.

Значну частину українських літературних архівів з цієї країни, на жаль, свого часу було вивезено до Москви — як матеріали з історії російської еміграції. Посол Чехії в Україні Карел Штіндл розповів, як він «робив велику помилку», викладаючи на кафедрі східних літератур та мов у празькому Карловому університеті, котру між собою викладачі та студенти назива-

ли кафедрою русистики. Тоді словосполучення «російський письменник Гоголь» ні в кого не викликало сумнівів. Цікаво, що в університеті пан Штіндл познайомився з чоловіком Зінаїди Геник-Березовської — Костем, викладачем української мови.

Прага була одним із найпотужніших центрів української еміграції. Великою мірою — завдяки політиці першого президента Чехословаччини Томаша Масарика (1850—1937), за часів якого відкрили Український вільний університет у Празі та Українську господарську академію в Подєбрадах.

На жаль, небагато українських дослідників працюють нині в чеських архівах. Адже саме з ініціативи наших науковців і на основі їхніх досліджень можна було б на державному рівні вести мову про передавання Україні багатьох унікальних документів.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Китай не причетний

Міністерство закордонних справ Китаю спростувало ймовірність причетності цієї країни до можливих поставок Україною Іраку радарних систем «Кольчуга». Прес-секретар китайського зовнішньополітичного відомства Кун Цюань заявив, що питання про поставки Китаєм радарних систем Іраку не існує, китайський уряд суворо дотримується санкцій ООН щодо цієї країни.

Водночас у докладі американо-британської групи експертів сказано: українська влада документально відзвітувала лише по 72 з 76 вироблених комплексів «Кольчуга». Стосовно ж чотирьох відсутніх радарів, то фахівці висловлюють сумніви у слухності заяв Києва про те, що їх було продано Китаю, оскільки не отримали щодо цього документів.

ФОТОФАКТ

На площі Революції у Гавані Фідель Кастро виголосив промову, присвячену відкриттю перших кубинських національних Олімпійських ігор.

Спецслужби вивчають опозицію

Колишній перший секретар ЦК Компартії Грузії, а нині — керівник парламентського об'єднання «Єдність» Джумбер Патіашвілі передав голові вищого законодавчого органу країни Ніно Бурджанадзе «Робочий план Антитерористичного центру Міністерства держбезпеки на 2002 рік». На документ із 24 сторінок накладено гриф «таємно».

Як заявив Патіашвілі, отримав він цей опус від відповідального працівника органів держбезпеки кілька днів тому. Патіашвілі не зачитав своїм колегам ту частину документа, де містяться відомості про агентуру держбезпеки, відмовився також поінформувати депутатів про заходи, що стосуються боротьби з тероризмом, аби «не завдати шкоди інтересам країни». Натомість грузинським партійним діячам було цікаво заслухати пункти, які Патіашвілі вважає такими, що не відповідають функціям Антитеро-

ристичного центру, категорично суперечать Конституції і грубо порушують права людини.

Зокрема, в документі йдеться про те, що останнім часом у Грузії простежується об'єднання різних опозиційних сил правого спрямування, мета яких — відставка нинішньої влади і президента, призначення дострокових парламентських і президентських виборів.

Тому Міністерство державної безпеки збиралося «розкрити» цілу операцію. Наприклад, згідно з документом, у

партії «Єдність» «треба створити оперативні джерела для вивчення процесів, що в ній відбуваються, отримання попередньої інформації про контроль та найближчі плани партії, виявлення її можливих зв'язків зі спецслужбами зарубіжних держав».

За словами Патіашвілі, Антитерористичний центр планує також установити контроль над процесами в Грузинській православній церкві і проводити оперативну роботу в колі відлучених від церкви священників. Не оминув центр увагою і національні меншини: в документі прямо вказано, яку роботу слід провести серед представників вірменської та азербайджанської інтелігенції та їх громадських організацій.

МДБ Грузії умить відреагувало на виступ лідера «Єдності». Перший заступник міністра держбезпеки Іраклій Аласанія категорично заперечив факт розробки такого плану. Мало того, міністр державної безпеки Валерій Хабурдзанія заявив на засіданні парламенту, що в структурі міністерства вже немає Антитерористичного центру, а представлений депутатом матеріал — не документ, бо оформлено його не за формою. Як стало відомо, його підготував як проект співробітник, котрий тепер уже не працює в МДБ. Свого часу «план» відкинули через непрофесійність і невідповідність законодавству.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ. Тбілісі.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ Вашингтон

Прощавай, Америко!

США заборонили в'їзд білоруському президентові до своєї країни. Американські візи з 26 листопада не видаватимуть Олександрові Лукашенку, а також семи іншим високопоставленим офіційним особам його уряду. Таке рішення слідом за Євросоюзом прийнято через порушення прав людини в Білорусі.

■ Пекін

11 років за цікавість

У Китаї 33 осіб засуджено за використання Інтернету для отримання інформації та обміну думками. Одному із засуджених належить провести 11 років у в'язниці за відвідання опозиційного сайту. Тим часом кількість користувачів Інтернету в Китаї досягла 54,35 мільйона осіб.

■ Оттава

Щоб уникнути суперечностей

Радник канадського прем'єра Франсуаза Дюкро, котра назвала президента США на саміті НАТО в Празі «ідіотом», подала у відставку. Прем'єр-міністр Канади Жан Кретьєн на її відставку погодився. В документі підкреслюється, що Дюкро прийняла таке рішення, щоб «уникнути подальших суперечностей».

■ Срінагар

Терор в Індії

13 осіб загинуло вчора в індійському штаті Джамму і Кашмір унаслідок серії вилазок релігійних екстремістів.

■ Підгориця

Колишній президент сформує новий уряд

Виконувач обов'язків президента Чорногорії Філіп Вуянович вручив колишньому президентові країни Міло Джукановичу мандат на формування нового чорногорського уряду. «Вибір відповідального за формування урядового кабінету був майже наперед визначений», — заявив Ф. Вуянович у парламенті республіки.

■ Токіо

Автомобілі горять у морі

Норвезьке вантажне судно водотоннажністю 58,8 тис. тонн, що плавало під прапором Багамських островів з майже 4 тис. автомобілями на борту, загальна вартість яких оцінюється у 81 млн. доларів, переломилося навпіл і загорілося неподалік японського острова Ідзу-Осіма, що на південь від Токіо.

■ Каракас

Інцидент у метро

У венесуельському метро кілька осіб отруїлися газом. Невідомі розпилили слезоточивий газ на станції «Площа Венесуели» в центрі Каракаса. Інцидент стався в розпалі робочого дня, коли на станції було багато людей.

■ Багдад

Перевірку розпочато

17 інспекторів ООН розпочали першу перевірку в Іраку. Не повідомляючи іракську сторону, вони виберуть щонайменше один об'єкт, де може бути ядерна, біологічна або хімічна зброя.

На знімку: глава інспекторів ООН у Багдаді Дмитрій Перікос демонструє своє обладнання.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Одеська ініціатива

На початку нинішнього року, незадовго до виборів депутатів усіх рівнів та сільських, селищних і міських голів владні й управлінські структури, науковці і фахівці різних галузей Одеської області розробили і почали здійснювати програму «Регіональна ініціатива». В ній зосереджено увагу й зусилля територіальних громад, трудових колективів на найбільшій проблемі життєзабезпечення Причорномор'я, окреслено подальші перспективи розвитку, істотно допов-

нено й конкретизовано ряд галузевих програм і напрямків. Це не був такий собі передвиборчий трюк: відтоді колегія при голові облдержадміністрації доволі регулярно розглядає на своїх засіданнях хід виконання заходів тієї програми, заслуговуючи звіти начальників обласних управлінь, керівників виконавчої влади районів та інших відповідальних посадовців, домагаючись неухильного виконання наміченого. Промовистий факт: Одещина є першою і поки що єдиною областю Ук-

раїни, яка за обсягами промислового виробництва вийшла на рівень 1991 року і тепер розпочала новий, можна сказати, виток у своєму розвитку. Загальновідоме й лідируюче становище Одещини у вітчизняному АПК. Про «Регіональну ініціативу», її результати і перспективи — у нашій розмові з головою Одеської облдержадміністрації Сергієм ГРИНЕВЕЦЬКИМ та в інших публікаціях.

Сергій ГРИНЕВЕЦЬКИЙ: Заохочуючи місцеві починання, можна суттєво

— Я ознайомився з усіма 20-ма пунктами програми «Регіональна ініціатива» ще тоді, коли вона затверджувалася. Не можна було не помітити її актуальності й конкретності. І все ж у мене склалося враження, що вона, даруйте, Сергію Рафаїловичу, не повною мірою охоплює болючі, так би мовити, проблеми регіону — це з одного боку. А з другого — вихоплює ніби й не загально регіональні, а суто місцеві, локальні питання, варті уваги владних структур окремого району, міста. Чи, може, то помилкове враження?

— Гадаю, що так. Програма ж розроблялася не на голому місці, до цього намічалися, вживалися заходи з поліпшення справ по багатьох напрямках життєдіяльності регіону. Ще чотири роки тому, приміром, ми обрали курс на розвиток переробної та харчової промисловості як один з найпріоритетніших. Це, по-перше, дало змогу краще використовувати багату сировинну базу і стимулювати її подальший розвиток, отже, позитивно впливати на становище в АПК. По-друге, ця галузь у загальній структурі промислового виробництва області має високу питому вагу

(близько третини), у ній капітали обертаються, відомо, порівняно швидко, вона інвестиційно приваблива, соціально орієнтована — її прискорений розвиток, отож, мав істотно поповнювати бюджеті всіх рівнів, прямо впливати на зайнятість населення, на матеріальне становище багатьох людей. Тоді ж спільним розпорядженням облдержадміністрації та Одеського міськвиконкому ми вжили ряд організаційних заходів щодо створення сприятливих умов для реалізації на внутрішньому ринку продовольчих товарів вітчизняного виробництва, передусім місцевих виробників, шляхом створення мережі фірмових магазинів, муніципальних та регіональних замовлень тощо. Галузь не тільки стабілізувалася, а й неухильно розвивається, нарощує темпи виробництва, підвищує якість продукції, посідаючи гідне місце на ринку продовольчих товарів завдяки своїй конкурентоспроможності: питома вага продовольчих товарів вітчизняного виробництва сягнула тут 90 відсотків.

— Це теж, виходить, була регіональна ініціатива, що принесла вже свої позитивні результати...

— Певно, що так. І хоча й тепер ми прагнемо забезпечувати пріоритетний розвиток цієї галузі, вносити до програми «Регіональна ініціатива» якісь там заходи щодо неї вважали зайвим — все ж налагоджено, йде наміченим шляхом. Те ж саме можна сказати про розвиток плеїдних справи у тваринництві, що була вкрай запущена. Вжили організаційних, фінансових, роз'ясню-

вальних заходів, знайшли фахівців-ентузіастів — і справа пішла: зараз маємо близько півтори сотні племрепродукторів, що чи не найбільше серед усіх регіонів країни, звідки розпочалося інтенсивне відродження галузі в цілому. Цілеспрямована робота ведеться для забезпечення стабільності зернового господарства на основі відновлення сівозмін, сортооновлення, забезпечення оптимальних умов для розвитку рослин — і ви бачите результат: за надто великої різниці у погодно-кліматичних умовах минулого й нинішнього років урожайність і валовий збір зернових не так уже й різняться — торік область перевищила три мільйонотонний рубіж, нині лише трохи не дотягла до такого ж результату.

Зважаючи на отакі фактори, свідомо й випустили у програмі «Регіональна ініціатива» деякі економічні, соціальні значущі галузі й напрямки. Та коли взяти той же АПК, знайшли за потрібне записати пункт щодо його фінансової підтримки. Ви знаєте, наскільки це питання актуальне й болюче: треба сіяти, скажімо, а грошей на насіння, добрива, паливе, запчастини — катма. І кредиту ніхто не хоче дати. А якщо й дає, то під такі проценти, що хоч на край світу тікай. Ось і прагнемо розв'язувати цю проблему в межах «Регіональної ініціативи». Дастесь все нелегко, та зрушення на краще вже помітні. З сільгосптоваровиробниками регіону зараз співпрацює 25 комерційних банків, які надали їм з початку року кредитів на суму

понад 150 мільйонів гривень за ставками 18-25 відсотків. Теж чималий, звичайно, процент, але ж село і виросшений урожай зібрало своєчасно, без особливих втрат, і з осінньою сівбою без значних проблем упоралося. З'явилися в селян і власні гроші, про що свідчить такий факт: з 500 агропідприємств, які отримали кредити, 496 уже з них розрахувалися, ще в чотирьох — склалася форс-мажорна ситуація.

Ну, а щодо внесення до програми вузьких, нібито локальних, як ви висловилися, питань, то назвіть хоча б якісь для прикладу.

— Будь ласка: будівництво в Ізмаїлі парогазової електростанції. Хіба то справа не Ізмаїльської міськради й тамтешнього міського голови Станіслава Борисенка?

— Без їхньої участі, звичайно, не обійдеться. Але, по-перше, станція споруджується не в самому Ізмаїлі і не тільки для його потреб, а в Ізмаїльському енергетичному районі, що охоплює все Придунав'я, — отож, слугуватиме вона всім містам і селам цього краю. По-друге, справа ця соціально, економічно значуща для Одещини загалом. Зараз регіон забезпечує себе електроенергією з власних джерел (так уже склалося) тільки на 4 відсотки, від чого немало потерпає. А парогазова електростанція в Придунав'ї підвищить енергетичну самодостатність області. Нарешті, роботи маємо вести не тільки на будівельному майданчику суто станції, а й на магістральному газопроводі Болград—Ізмаїл, вони там, власне, вже розпочалися. Зважаючи на все

оте, владні структури регіону й вирішили підставити своє плече — так, вважаємо, швидше реалізуємо задумане. Тим більше, що фінансувати спорудження не дешевого об'єкту доведеться, з усього видно, з позабюджетних джерел. До пошуку інвестицій взялися спільно, залучили Міністерство енергетики, Мінекономіки і з питань європейської інтеграції. Створено ЗАТ «Ізмаїльська парогазова електростанція» та раду засновників цього підприємства...

А загалом-то ми міркуємо так: якщо хтось із міських, селищних, сільських голів, депутатів різних рівнів, фахівців виявив розумну ініціативу, то як його не підтримати? Прагнемо заохотити, допомогти реалізувати кожне цінне починання, особливо коли йдеться про краще задоволення соціальних, побутових, культурних потреб людей, яким живеться зараз, самі бачите, нелегко.

— Що ж, соціальна спрямованість «Регіональної ініціативи» помітна вже з першого пункту...

— Так, у ньому ми записали: «Реформування системи оплати праці, забезпечення її зростання». Здійснюємо постійний моніторинг і аналіз ситуації по заробітній платі, контролюємо дотримання законодавчих актів щодо її розмірів та своєчасності виплати, прагнемо знижувати рівень безробіття, створювати нові робочі місця, стимулювати розвиток малого та середнього підприємництва...

— А заборгованість із виплати зарплати, наскільки мені відомо, становить понад 47 мільйонів гривень...

— Цифра правильна, на жаль. Та це, слід зауважити, лише 2 відсотки від загальної суми заборгованості по Україні. До того ж, погляньте на тенденцію: з початку року борг знижено на 13 з лишком мільйонів гривень, тобто на 21,4 відсотка. Йдеться до того, що зведемо ганебну практику несвоєчасних виплат заробленого нанівець. Дехто з керівників хитрунів, що затримували керівного крісла. Там, де є об'єктивні причини, прагнемо розібратися, надати допомогу. Водночас тішить те, що зарплата неухильно зростає: за останні місяці вона сягнула в середньому по області 380-400 гривень, що вище від прожиткового мінімуму, а на початку року була ж майже на сотню гривень нижчою. Темпи зростання заробітної плати значно випереджають темпи інфляції. Саме в нашій області є міста, де рівень зарплати настільки зріс, що до них не може дорівнятися жодне з міст інших регіонів країни. У Южному, скажімо, працюючи одержують у середньому щомісяця близько 1400 гривень. Ненабагато нижчою є зарплата в Іллічівську. І якщо в першому місті її забезпечують підприємства-гіганти: морський порт, припортовий завод, комплекс із перевалки хімдобрив, — то у другому, крім порту, — дедалі більша кількість малих і середніх підприємств, що народжуються тут з ініціативи і при підтримці міськради, міського голови Валерія Хмельнюка. Саме на прикладі отаких керівників і вчимо всіх інших. Прагнемо всіляко сти-

Дуже популярні в Одесі осінні «Фестивали молодого вина». Протягом двох днів на головній вулиці Одеси — Дерибасівській — усі бажаючі можуть продегустувати і придбати вина місцевих виробників.

Де мій державний акт?

Відомо, що видача селянам державних актів на право власності на землю є одним з найважливіших заходів реформування земельних відносин. Як з цим справи у регіоні? За оперативною інформацією, на 20 жовтня 2002 року документами забезпечено 86750 селян, тобто 24 відсотки від загалу, який має на те право. Навіщо, якщо порівняти з іншими областями, і непогано, адже процес нещодавно тільки розпочато. Та ось ситуація: якщо в Іванівському районі держактами забезпечено понад 60 відсотків селян, в Березівському — близько 45, Тарбунарському — 40 відсотків, то в Кодимському

— 3,3, Ренійському — 2,3, а в Болградському районі — «аж» 0,4 відсотка. Вряді місць пустили цей процес на самоплив, що гальмує переоформлення договорів оренди земельних паїв на договори оренди виділених у натурі й закріплених за власниками державними актами земельних ділянок, породжує конфлікти й плутанину, завдає матеріальних та моральних збитків селянам.

Облдержадміністрація та облрада створили спеціальні комісії, які зараз перевіряють здійснення процесів земельної реформи на місцях з метою її прискорення та усунення наявних недоліків.

АНОМАЛІЇ

Втрачають, бо... не мають

Одним із гальмових чинників розвитку регіону є його слабка енергетична самодостатність. Із власних джерел Одещина забезпечує, як зазначив в опублікованому тут інтерв'ю голова облдержадміністрації Сергій Гриневецький, лише 4 відсотки своїх потреб, решту електроенергії одержує з Південно-Української АЕС, що на Миколаївщині, та з сусідньої Молдови. За чималі гроші, само собою. При цьому, здавалося б, споживачі мають бути особливо ощадливими. Та ось факт: втрати електричної енергії становлять по регіону в середньому до 35 відсотків, а в деяких районах — навіть перевищують 50 відсотків. «При таких витратах, — застерігає той же С. Гриневецький, — електроенергія скоро стане для нас дорожчою за золото».

Вихід бачиться передусім в активному впровадженні енергозбережних технологій, у відновленні й модернізації енергетичного обладнання, в реконструкції сільських електромереж та Одеської ТЕЦ, у будівництві в Ізмаїльському енергорайоні парогазової електростанції, що значно поліпшить енергозабезпечення південних районів області. Усе це передбачає «Регіональну ініціативу», чимало в цих напрямках уже зроблено.

Грає ансамбль народної музики Болгарського культурного центру.

У цехах нового одеського заводу «Телекарт» встановлено обладнання, що відповідає найсучаснішим світовим стандартам.

просуватися вперед в усіх сферах

мулювати розвиток малого та середнього бізнесу, зокрема й фінансово: з обласного бюджету нині виділили з цієї мети півтора мільйона гривень; для кредитування таких підприємств створили «Мікрофінансовий банк». Часто зустрічаємося з підприємцями й бізнесменами, разом розглядаємо проблеми, що їх маємо розв'язувати. Тих, хто дбає про працевлаштування людей, підвищення їхньої зарплати, живе інтересами свого міста, району, регіону, — нагороджуємо Почесними відзнаками і Почесними грамотами облдержадміністрації. Це, знаєте, теж не зайве, людьми цінується. Є й віддача.

— **Яка саме?**
— А хоча б та, що наш регіон має один з найнижчих у країні рівнів безробіття — він десь у межах 1,7 відсотка до чисельності працездатних. Тільки в першому півріччі в усіх сферах економіки регіону створено 17,5 тисячі нових робочих місць. Розгорнуто широку мережу бізнес-інкубаторів, курсів підготовки й перепідготовки безробітних із 50 спеціальностей. Регулярно проводяться ярмарки вакансій. Хоча, на жаль, маємо місця, де рівень безробіття ще високий: у місті Рені, наприклад, у сільських густонаселених районах Придунав'я. Тамтешнім керівникам органів місцевого самоврядування та виконавчої влади радимо: пропонуйте, як поліпшити справи, а ми вас підтримаємо. Вже й тут є зрушення на краще.

— **Я розумію, чому до програми «Регіональна ініціатива» включено й**

На традиційній обласній тваринницькій виставці великий інтерес викликали показові виступи кіннотників кооперативу «Шаболат» із села Шабо Білгород-Дністровського району.

реалізуються заходи, скажімо, щодо соціального захисту ветеранів і малоімущих, поліпшення охорони здоров'я, водопостачання населених пунктів, будівництва доріг і тому подібне, — то все прямо впливає з обов'язків владних структур регіону. А ось пункт щодо облаштування державного кордону, повірте, здається дещо притягнутим за вуха. Хіба то не справа столичних відомств?

— Одеська область має 1362 кілометри державного кордону. Ми дедалі ширше розвиваємо прикордонну співпрацю як з окремими регіонами, так і з країнами-сусідами загалом. Про що свідчать, зокрема, недавні візити до нашої області президентів Румунії та Молдови. Водночас, не є секретом, на кордонах нерідко виникають складні, а то й екстремальні ситуації, проблеми, що перешкоджають взаємовигідним зв'язкам. Є певні складності у виконанні своїх обов'язків прикордонниками, митниками, оскільки в економічній привабливості регіону є й зворотний бік — транзитними шляхами прагнуть скористатися контрабандисти, нелегальні мігранти, що негативно впливає й на обстановку в регіоні. Тож чи могли ми, зважаючи на все оте, стояти осторонь? Нинішній рік облдержадміністрація оголосила роком розбудови державного кордону. На його потреби виділено більш як мільйон гривень. За ці кошти облаштовано три прикордонні застави та два місцеві пункти пропуску. Значно поліпшено, в результаті, умови несення служби прикордонниками та мит-

никами щодо надійної охорони інтересів нашої держави. Беремо безпосередню участь, включаючи й фінансову, у спорудженні житла для прикордонників. Сюди ж можемо віднести остров Зміїний у Чорному морі, що віднедавна за адміністративно-територіальним поділом включений до Кілійського району, — тим самим покладено край розмовам щодо його приналежності. Постановою Кабміну затверджена комплексна програма подальшого розвитку інфраструктури та провадження господарської діяльності на острові й континентальному шельфі навколо нього, на це виділяються кошти з державного бюджету. Спільними зусиллями — держави й регіону — острів змінюється: тут уже споруджено, зокрема, причал, відкрито поштове відділення, йде облаштування території. Мине небагато часу — і на острові, переконаний, розгорнеться господарська, туристична, археологічна, іхтіологічна та інша діяльність. В інтересах держави й регіону.

— **Одещина відома багатонаціональним складом свого населення. Саме тому, думається, в програмі, поряд з суто господарськими та соціальними проблемами, передбачено заходи щодо утвердження міжнаціональної злагоди. Хоча як тут щось проконтролювати, адже йдеться не про цифрові показники? Що брати, Сергію Рафаїловичу, за критерії?**

— А якраз злагоду й брати, без якої і цифрові показники не було б, і політична ситуація виходила б зі стабільних

берегів, і культура розвивалася б з перекрученнями. Адже з 2,6 мільйона мешканців Одещини — лише 55 відсотків українці, ще 27,6 відсотка — росіяни, 6,3 — болгари, 5,6 відсотка — молдавани, є ще євреї, гагаузи, греки, албанці, цигани, німці — представники більш як ста етнічних груп. Не враховувати цього не можна. Жодна з груп не повинна відчувати будь-якого дискомфорту, а тим більш — ігнорування її законних інтересів щодо збереження й розвитку мови, культури, традицій. Ось «Регіональна ініціатива» й передбачає реалізацію цілої низки заходів, які б забезпечували однакові умови для життєзабезпечення й розвитку всіх етнічних груп. Організаційно і фінансово підтримуються діяльність національно-культурних громад, проведення фестивалів національних культур, друковані видання і телерадіопрограми національними мовами, недільні національні школи тощо. У десятках загальноосвітніх шкіл та класів вивчають національні мови як предмети.

Міжнаціональна злагода, політична й соціальна стабільність стали дієвими чинниками виходу регіону із застою, його дедалі динамічнішого розвитку.

На завершення розмови скажу: я переконаний, що, заохочуючи місцеву ініціативу — на рівні регіонів, окремих міст і районів, селищ та сіл, — можна істотно просуватися вперед у всіх сферах. А міцнітимуть регіони, не раз справедливо мовлено, — міцнітиме й держава.

Не поплисти б за хвилями

Природні умови області й часом безвідповідальна господарська діяльність людей зумовили поширення на території регіону різноманітних екзогенних геологічних процесів, серед яких найбільшу небезпеку та найбільші збитки несуть зсуви й підтоплення. У Причорномор'ї зафіксовано 5481 зсув (27,4 відсотка їх загальної кількості на території України), який зруйнував 105 квадратних кілометрів площ. Загалом же зсувонебезпечна територія займає 603 квадратних кілометри.

Облдержадміністрація ініціювала створення ре-

гіональної системи екологічного моніторингу довкілля, що включала б прогнозування та своєчасне оповіщення про катастрофічні явища природного й техногенного характеру. Водночас ініціюється створення аналогічної міжнаціональної системи із залученням країн, розташованих у басейні Дунаю та Дністра, передусім Румунії й Молдови. Вживається ряд заходів щодо попередження та зниження негативних наслідків надзвичайних ситуацій, що виникають на узбережжі Чорного моря, у басейнах річок Дунай і Дністер, лиманів та озер.

ЗАДУМАНО — ЗРОБЛЕНО

Хід реалізації програми в цифрах і фактах

Одещина — єдина область в Україні, що за обсягом промислового виробництва вийшла на рівень 1991 року. За 9 місяців поточного року підприємствами вироблено продукції на 3 мільярди 140,5 мільйона гривень, що на 5,7 відсотка більше показника аналогічного періоду минулого року. Динамічно розвиваються нафтопереробна, добувна й металообробна індустрія, харчова промисловість і переробка сільгосппродукції, ряд інших галузей.

У регіоні створено сприятливий інвестиційний клімат. За дев'ять місяців нинішнього року на підприємства області надійшло у вигляді інвестицій 43 мільйони доларів США, що майже удвічі більше, ніж за відповідний період торік. За обсягами іноземних інвестицій Одещина входить до першої п'ятірки регіонів України.

Оборот зовнішньої торгівлі за нинішній рік зріс на 77 відсотків і становить 1 мільярд 200 мільйонів доларів. Зростає кількість країн-партнерів та ринків збуту, куди регіон експортує свою продукцію. Загалом обсяг експорту товарів зріс у поточному році на 71 відсоток, зокрема до Америки — у 2,4 разу, до Африки — у 3 рази.

Останнім часом на третину збільшує щорічно обсяги виробництва продукції виробниче об'єднання «Одеський консервний завод». З початку нинішнього року тут зійшло з конвеєра близько 20 мільйонів умовних банок різноманітних консервів. Висока їхня якість та порівняно низькі ціни посприяли тому, що вперше за всю багаторічну історію підприємства 70 відсотків продукції постачається звідси на експорт — до Росії, країн Балтії, Молдови, Ізраїлю, Канади, США. Стачить продукції і для вітчизняних споживачів.

З ініціативи Іллічівської мерії та ДП «Укрспецстаткування» на території Іллічівського морського порту розпочато спорудження потужного контейнерно-перевалочного комплексу. Введення його в дію істотно підвищить конкурентоспроможність Одещини у транзитних перевезеннях, посприє залученню нових інвестицій у розбудову міжнародних транспортних коридорів, що пролягають через територію регіону. Останнім часом ряд нових потужностей здано в експлуатацію в Одеському, Южненському, Ренійському та інших портах області, чимало об'єктів — у стадії спорудження.

Новий зерноперевантажувальний комплекс, нещодавно зданий в експлуатацію, — найпотужніший в Азово-Чорноморському басейні.

Природний газ прийшов цими днями до осель і соціально-культурних закладів села Маяки Біляївського району. Це лише один з кількох десятків населених пунктів регіону, газифікованих нинішнього року, на що за 9 місяців з усіх джерел фінансування (лівову частку коштів внесли сільгоспвиробники) використано 4,2 мільйона гривень. Загалом же за останні п'ять років у справі газифікації сіл і селищ в області зроблено набагато більше, ніж за 70 попередніх років.

У межах муніципальної програми «Дешевий хліб для малозабезпечених громадян» понад 24 тисячі одеситів мають змогу придбати хлібобулочні вироби за пластиковими картками зі значними ціновими знижками. А найнужденніші отримують хліб безкоштовно. Згідно з угодою між мерією та ВАТ «Одеський коровай» у фірмових магазинах і кіосках цього підприємства ряд виробів реалізується без торговельної надбавки. Підписано й угоду мерії з Куліндорівським комбінатом хлібопродуктів про реалізацію за зниженими цінами борошна. Нині муніципалітет розробляє програму забезпечення, за мінімальними цінами, малоімущих громадян іншими продовольчими товарами — молочними продуктами, олією, вареними ковбасами, крупами, макаронними виробами.

Підготував власний кореспондент «Голосу України» в Одеській області Георгій ВОРОТНЮК (тел. 0482 22-47-69). Фото Олега ВЛАДИМИРСЬКОГО.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

► Наша пошта

На очах згасає чоловік

Написати до редакції змусила надія на допомогу. Чоловікові потрібна термінова операція на серці. Для цього потрібні великі гроші. А ми їх не маємо. Людей, які могли б позичити таку суму, я не маю (з семи років — сирота).

Щодень здоров'я чоловіка гіршає. І скоро може статися, що операцію робити буде запізно. Нещодавно в нього був нервовий зрив. Не тільки мені, а й моїм двом дітям (11 і 14 років) важко дивитися, як згасає їхній батько.

Ірина ШАХОВА.

Рев'якине
Путівського району
Сумської області.
Від «Сім'ї»: хто може і хоче допомогти Шаховим, телефонуйте за номером: (044) 441-84-38.

Мовчазна угода про знищення

Наша сім'я отримала попередження, що через несплату боргів за квартиру на нас подадуть до суду. А також відключать опалення, воду, газ... Але ні суд, ні різні інші погрози нічого не змінять: платити нам все одно нема чим.

В однокімнатній квартирі ми з сином, інвалідом I групи, живемо вдвох. Моєї пенсії ледь вистачає на ліки та найдешевші продукти. За останні роки я продала з дому все. Залишилися лише два стільці, стіл та дошки замість ліжок. Щоправда, колись мала наощадній книжці 8 тисяч карбованців. От тільки ці гроші нам не хочуть повертати.

Не можемо зрозуміти, чому судять нас, а не тих, хто привласнив нашу працю, вивозить мільйони в інші країни та розкошує? Здається, ніби в державі діє мовчазна угода на швидке знищення холодом та голодом старих людей, інвалідів та всіх малозабезпечених. Невже справді нашим керівникам байдуже доля народу? Не хочу в це вірити, але життя свідчить про інше...

В. СТЕЦЕНКО.

Миколаїв.

Діти телевізора

Заручникам «ящика» – або в бомжі, або в злочинці?..

► Тема для розмови

Без телевізора сучасного життя уявити неможливо. Є сім'ї, в яких «балакучий ящик» увімкнено протягом цілого дня. Є й такі, де «ящики» стоять у кожній кімнаті і навіть на кухні. При цьому дорослі, виходячи з «власного досвіду», впевнені в нешкідливості перебування дітей перед телеекраном. Ця думка не тільки помилкова, а й небезпечна. Адже згідно з даними кандидата технічних наук Віталія Колісника та останніми дослідженнями медиків перегляд телепрограм негативно впливає на розвиток дітей та стан їхнього здоров'я.

В дитячому мозку на відміну від зрілого, дорослого, відбуваються зовсім інші процеси. Доросла людина оцінює, фільтрує, аналізує й переробляє інформацію на основі підсвідомої настановчої «бази даних», надбаної у дитинстві. А маля такої «бази» не має, воно її тільки формує. І якщо у визначений природою час не сформує, то надалі залишиться у буквальному розумінні цих слів неповноцінним. Ви чули про долю «мауглі» — дітей, які вирости серед диких звірів, а потім повернулися до людського суспільства? Спілкуючись у перші роки життя тільки з тваринами, жоден із них не став соціальною людиною. Навчити їх чомусь було неможливо, і жити серед людей вони вже не могли — гинули...

Формування і закріплення у дітей найважливіших настанов на все подальше життя відбувається пропорційно віковій дозріванню мозку. Орієнтовний графік розвитку мозку є таким: у 4 роки — 80 відсотків, у 6 — 90, у 10 — 97, у 18 років — майже 100 відсотків. Зі сказаного зрозуміло, що безперервний потік образів і звуків, який лине з телевізора, на все життя формує в дитини «базу даних», провідною настановою якої є пасивне сприйняття дійсності, а звідти — байдужість і неробство. «Ящик» необоротно виховує особистість із низькою трудовою активністю і творчим потенціалом — телеінваліда. Він зможе лише іміту-

вати працю чи виконувати «з-під палиці» примітивну роботу, наприклад, сидючи в охороні або мляво торгуючи на речовому ринку. У «шонайлїпшому» разі він накачує м'язи та «зав'язує шнурки» лідерам злочинних угруповань. Але так само легко нероба може стати й безробітним, злодієм, бомжем.

Дослідженнями доведено, що благополучні юнаки й дівчата, які нормально працюють, у ранньому дитинстві дивилися телевізор не більше години на тиждень, а деякі росли в сім'ях, де «ящика» взагалі не було. Більш-менш задовільно пристосувалися до життя також ті, хто в дитин-

стві «спілкувався» з телевізором не більше півгодини на день. За оцінкою експертів, десять годин телевізійних сеансів на тиждень зменшують творчий потенціал дитини на чверть, дві години на день — майже наполовину. Якщо в дошкільному віці дивитися телевізор більше трьох годин на день, можна втратити 90 відсотків соціальної активності.

Ось приклад з життя однієї заможної сім'ї. Маленька донька всі вечори просиджувала перед телеекраном, але на це батьки не звертали уваги. Дівчина закінчила школу, та надалі вже не вчилася і не працювала: «друзі» та наркотики хазайнували в її житті...

Більшість із мало не 20 мільйонів безробітних Європи — телеінваліди. Така доля очікує і на багатьох випускників наших міських шкіл. Як показують соціологічні дослідження, у недалекому майбутньому творчий потенціал «людського чинника» в Україні зменшиться наполовину. Це негативно вплине на

економіку, безпеку країни, демографію.

А що Америка, запитаєте ви? Адже там діти багато дивляться телевізор, а країна процвітає! Слід зрозуміти, що розвиток телебачення і відеозасобів знижує і без того високий рівень масової шкільної освіти американців. Стрілянина та вбивства в їхніх школах також не виникають на порожньому місці. А творчу потугу наддержави підтримує притягивання творчих працівників з інших країн світу, в тому числі з України.

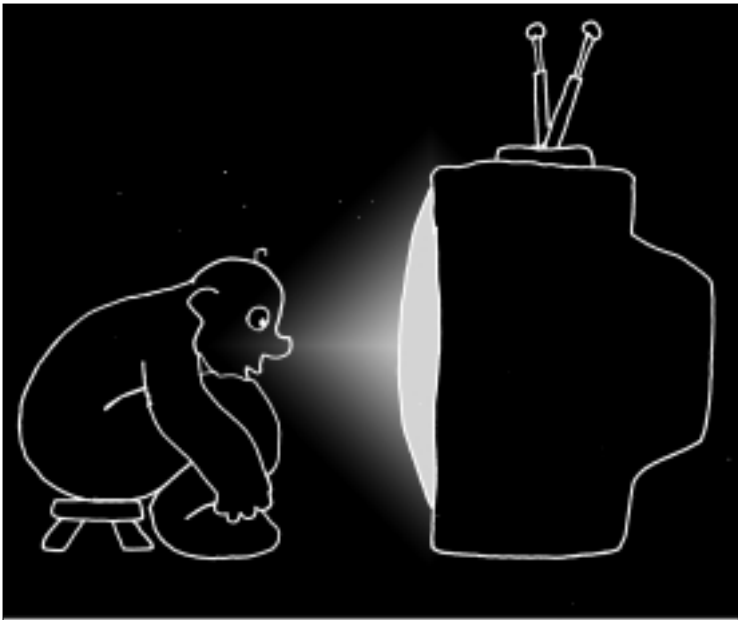
Іншим негативним чинником, що впливає на стан здоров'я, але про який часто забувають батьки, є електромагнітні випромінювання. Передусім вони діють на імунну систему людини, зір, мозкові клітини.

Психологи та медики рекомендують, щоб дитина до чотирьох років (повторюю: це — період дозрівання 80 відсотків структур мозку) не дивилася телепередач. Після шести років (90 відсотків) спілкуватися з «ящиком» можна не більше однієї години на тиждень, після десяти років — не більше 2—3-х годин на тиждень. Після 16 років обмеження знімаються — дитина стає майже дорослою. Батьки повинні зробити вибір між невдоволенням дитини і свідомо заповідною їй шкодою.

Євген РОМАНИШИН,
головний лікар Міської
клінічної лікарні №1,
заслужений
лікар України.

Івано-Франківськ.
Від «Сім'ї». Пропонуємо усім, кого зацікавила наша су-
перрубрика, розмову на цю
надважливу тему. Розповідайте
свої історії, дискутуйте,
наводьте приклади. На конверті
ставте позначку «Дитина
телевізора». Найцікавіші думки
будуть опубліковані у
«Сім'ї» та на сторінці «О!
ТБ».

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Що буде, коли зламається іграшка?

Батьки та діти

Передісторія проста. Діти гралися м'ячем і випадково від удару він лопнув. Дівчинка, власниця м'яча, як потім розповідали діти, трохи засмутилася. Гру продовжили — вже іншим. Увечері діти розійшлися по домівках. Вночі було чути, як кличуть Світланку. Про лихе ніхто не думав.

А ранком біля будинку: «Світланка зникла. За неї вимагають викуп у 2 тисячі доларів». На жаль, були не лише співчуваючі сім'ї, а й такі, що перешіптувалися між собою і скося позирали на батьків: мовляв, з таких могли і більше вимагати. Батьки Світланки мають приватну справу, яка великих статків поки що не приносить, але гроші в сім'ї були. Старший брат старається допомагати батькам, вникає у суть справи. Сестрі це не подобалося. Коли батьки її брали з собою, вона старалася зробити шкоду, хоча й знала, що її покарають. Коли терпець батьків урвався, вирішили — вона залишатиметься вдома сама і чекатиме на їх повернення. Того вечора Світланка гралася з дітьми й чекала на батьків, а потім зникла.

Що з'ясували? Виявилось, дівчинка боялася гніву батьків за зіпсовану іграшку. Тому сама написала цю записку про викуп і вирішила переночувати у знайомих. Пішла до одних, але ті запитали, чи батьки знають, де її шукати, то вона — швиденько до інших, але і в них не залишилася. Батьки із знайомими шукали її всю ніч. А вранці пішли в міліцію. Дівчинка, як потім з'ясувалося, спала на підлозі поруч з будинком.

Батько дійсно карав дівчинку за зіпсовані іграшки, але й купляв їх на перше ж її прохання. Бити за іграшки били, але чомусь не привчали до бережливого став-

лення до речей. Отож за кожну зіпсовану річ дівчинку карали. От і того вечора, коли м'яч луснув, до речі, не з її вини, вона була сама вдома. І з жахом чекала на батьків. Несила було вкотре витримати гнів батька, тому дівчинка вирішила інсценувати своє викрадення, щоб у такий спосіб розжалобити батьків й ті забули про зіпсований м'яч.

Фото Світланки разом із запискою про вимогу грошей було передано міліції. Правда, побачивши записку, один з міліціонерів висловив здивування, що вимагають лише 2 тисячі доларів, бо в таких випадках сума зазвичай буває разів у десять більша. Подумали, може, дитина, яку змусили це писати, просто з переляку забула поставити ще один нуль, а викрадач не перевірів. Здивувало й те, що не вказувалося, коли і як передати зазначену суму.

Пошук провели оперативно. Й у другій половині дня дівчинка вже була вдома. Один з міліціонерів примітив схожу дівчинку на базарі. Правда, була вона страшенно брудна. Коли затримували, кинулася тікати. Перехоплену втікачку доставили у відділення для впізнання. Його провела тітка, бо до матері викликали «швидку». Дівчинку під охороною відправили до батьків.

За свій «жарт» «героїня» пригоди розплатилася — 10-річну Світлану взяли на облік у міліції, мати потрапила до лікарні на кілька тижнів.

А батько, крім чоловічих сліз, чи збагнув, якої травми завдав доньці покараннями за зіпсовані іграшки? Чи варті вони усі разом пережитого самою Світланою та її батьками? І що буде, коли зламається наступна іграшка?

Наталія ПАХОЛОК.

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Перше побачення

Імперія почуттів

На цьому місці я стою вже двадцять хвилин. Іноді ненавиджу себе за пунктуальність! Мабуть, хлопець забув, о котрій ми зустрічаємося. Напевне зараз розповідатиме про те, що в метро були пробки, а трамвай, до якого він дивом ускочив на ходу, зійшов з рейок.

І ось з'являється він. З квітами. Посміхається, просить пробачення за спізнення. З'ясовується, він довго гавгався, який костюм вдягнути, потім не міг підібрати краватку, а вже перед виходом виявив, що у нього закінчився гель для волосся. І шлейф його одягнув, що нахабно заглушував аромат моїх парфумів, підтверджував усе сказане.

Таким було моє перше побачення. Не дивно, що після цього ми більше не зустрічалися.

— Я на вашому місці також з ним більше б не зустрічався, — посміхається психолог **Віктор КЛЮЄВ**. — Адже від першої зустрічі залежить друга. І те, чи буде вона взагалі. Ваш знайомий припустився одразу кількох помилок.

По-перше, йому, звичайно ж, не варто запізнюватися. Якщо хтось когось і може почекаати, то аж ніяк не дівчина юнака. Запізненням він псує перше враження про себе. Але якщо він заїжджає по свою супутницю додому, то зарано приїжджати йому теж не варто. Вона може бути ще не готова. І поки хлопець її чекатиме, вона поспішатиме й хвилюватиметься.

— А коли у нього й справді дорогою щось трапилось?

— Трапитися може що завгодно. Тому треба виходити заздалегідь.

— Молоді чоловіки часто не знають, про що розмовляти з новою знайомою...

— Ну вже точно не про свій костюм чи гель для волосся. Також не варто згадувати про свої п'яні витівки. І взагалі, навряд чи дівчина погодиться провести вечір із чоловіком, який говорить лише про себе. Важливо повернути бесіду таким чином, щоб розмова крутилася навколо неї. Хай вона покаже себе з найкращого боку —

це додасть їй впевненості. Добре, якщо хлопець не просто слухає, а ще й ставить запитання, робить компліменти. Тоді можна буде сподіватися на 1:0 на його користь!

— Ну, а якщо перше побачення — невдале?

— Якщо дівчину щось відштовхнуло, вона може сказати, що провела непоганий вечір, і попроситися. Так само може вчинити й хлопець: подякувати за те, що вона погодилася з ним зустрітись, і по-джентльменськи провести додому.

Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО.

Фотоетюд Юрія ВЕНГЕРЕША.

Лігулка від короткозорості

Дивися!

Великомасштабне дослідження, проведене в США 1996 року, засвідчило, що майже 60 відсотків людей віком 23—24 роки короткозорі. В деяких країнах Азії проблема набула ще загрозливіших розмірів. За оцінками окулістів, серед 18-річних мешканців Сингапуру понад 80 відсотків короткозорі. І біда не лише в тому, що без окулярів вони бачать світ розпливчастим. Тяжка короткозорість (6 і більше діоптрій) згодом може спричинити глаукому і відшарування сітківки. Прогресуюча короткозорість — одна з основних причин сліпоти в Англії, США та Канаді.

Майже чотириста років тому знаменитий астроном Йоганн Кеплер показав, що за короткозорості промені світла сходяться не на сітківці, а перед нею, через що зображення на сітківці виходить розпливчастим. Цей недолік виправляють розсіювальними (мінусовими) лінзами.

Тривалий час вважалося, що короткозорість пов'язана зі слабкістю або втомою м'язів, які змінюють форму кришталика, фокусуючи зображення. Однак останні дослідження показали, що причина, найімовірніше за все, в

неправильному рості очного яблука.

Окрім окулярів є й інші способи виправлення короткозорості. Найпопулярнішим останніми роками вважають лазерну хірургію. Променем лазера по заздалегідь розрахованому профілю випаровують поверхневі шари рогівки, що перетворює її на лінзу, яка й виправляє короткозорість. Але після таких операцій бувають ускладнення і ще не з'ясовані до кінця їх віддалені наслідки, оскільки методика порівняно нова, розповідає ask-doktor. ru.

Наука не стоїть на місці. Мабуть, учені рано чи пізно зможуть розшифрувати шляхи, якими надходять сигнали, що змушують око рости в довжину, і втрутяться в цю сигналізацію. Може бути, вдасться навіть повертати короткозорість зворотним шляхом.

Абетка для мам

Ще не народившись, дитина просить сонця

Здоров'я вашої дитини залежить від того, скільки часу ви проводите на свіжому повітрі, тому не бійтеся негоди, виходьте на прогулянку обов'язково. А в жаркі сонячні дні не ховайтеся в темній кімнаті. Вчені довели, що недостатність сонячного світла під час вагітності жінки позначається на здоров'ї майбутньої дитини. Справа в тім, що ультрафіолетове проміння стимулює вироблення вітаміну D, який дуже потрібний плоду, що розвивається.

Сад на підвіконні

Лимон

Ця невибаглива рослина потребує добре провітрюваного приміщення та великої кількості світла. Тому вітку краще винести його на балкон, попервах затіняючи від сонця. Температура не повинна опускатися нижче 12 градусів. Її зимова межа — 10—14 С. Полив помірний протягом усього року. Час від часу лимон корисно обприскувати. Для формування крони і прискорення родючості потрібно регулярно обрізати і прищеплювати паростки.

Кращі сорти цієї кімнатної культури: Павлівський (низькоросла рослина до 1,5 м заввишки, плоди овальні із соском на верхівці, з тонкою шкіркою світло-жовтого кольору) та Л. Мейєра (низькоросле

дерево з круглястими плодами з тонкою шкіркою жовтогарячого кольору, які трохи нагадують апельсин).

Пересаджування: за необхідності навесні. Розведення напівводерев'яніми живцями, повітряними відводками, прищеплюванням (окуліровкою). Живці беруть у березні-квітні. Окуліровку проводять у квітні-травні чи серпні-вересні. Якщо посіяти насіння, то лимон починає родити дуже пізно — у віці 15 років і більше.

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Ризикуєте!

Катаракта — подружка сигарети

Ніхто не заперечить, що тютюновий дим насамперед погано впливає на легені. Але цим його шкода для здоров'я не обмежується. За статистикою, затяті курці становлять п'яту частину всіх хворих на катаракту.

Як стверджує Енциклопедія здоров'я Кирила та Мефодія, ризик захворіти на тяжкі форми катаракти, коли вже нічого, крім протезу, не врятує помутнілий кришталик, у них утричі вищий, ніж у решти пацієнтів. Тому лікарі радять тим, хто не бачить свого життя без сигарети, частіше відвідувати окуліста, особливо у похилому віці. Небезпека захворіти на катаракту зберігається і через багато років після того, як удалося кинути палити.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ
06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
09.10 Клуб Суперкниги.
09.30 Крок до зірок.
10.00 Нова армія.
10.30 Прописи.
10.55 Модна лінія.
11.20 Здоров'я.
11.50 Аеросалон.
12.05 Подорож у дитинство.
12.25 Сільський час.
13.15 Діловий світ. Тиждень.
13.45 «Саме той» про себе.
14.10 Мультфільм на замовлення.
14.45 Для тих, хто вдома.
15.00 Новини.
15.10 Творчий вечір Михайла Поплавського «З любов'ю до України».
16.30 Перехрестя.

КДРТРК
17.00 За київським часом.
17.20 Острів скарбів.
17.40 Шлягер представляє.
18.05 Недільні зустрічі.
18.40 Люди і долі. Урок історії. Микола Кокоша.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
19.00 Новини.
19.15 Світ. Огляд.
19.50 Вечірня казка.
20.00 Телевізійне шоу «Бінго Бум Лото».
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Панорама.
21.55 Гандбол. Чемпіонат Європи. Жінки. Україна — Франція.
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)
01.20 Футбольні діалоги.
02.15 Худ. фільм «Руанська діва на прізвисько Пиш-ка».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ
УТ-2
10.10 Міжнародний турнір з гандболу «Кубок Турчи-на». Огляд матчів. Части-на 2.
11.05 Реальний сектор.
11.40 Польова пошта пам'яті.
12.25 Естрадна прем'єр-ліга.
13.00 Резонанс.
13.35 Панацея.

КАНАЛ «1+1»
07.00 Бокс по-справжньому. Володимир Кличко — Джаміль Міклайн.
08.10 Аншлаґ, аншлаґ.
09.05 Лото-забава.
10.00–14.00 Програми УТ-2.
14.00 Дісней. Мультфільм «Качині історії».
14.30 Дісней. Мультфільм «Чіп і Дейл поспішають на до-помогу».
15.00 Медовий місяць.
15.50 Вовочка.
16.25, 18.30 А. Пугачова. Зга-дуючи Різдво.
17.25 Шоу «Крісло».
19.30 ТСН-епіцентр.
20.15 Останній герой-2.
21.25 «Імперія кіно» представ-ляє. Худ.фільм «Кривавий спорт».
23.15 Бокс по-справжньому. Володимир Кличко — Джаміль Міклайн.
00.30 «Своє кіно» представляє. Худ.фільм «Місяць у стічній каналі».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ
«ІНТЕР»
07.00 Прогноз погоди.
07.05 Міс світу.
09.00 Прокинься і співай!
10.00 Телефортуна.
10.40 Уїк-енд.
11.25 Караоке на майдані.
12.00 Програма «Усе для те-бе».
12.30 Мелорама.
13.15 Інтелект-шоу LG-Еврика.
14.10 Фільм «Акули — зустріч з акулами».
15.10 Жарт за жартом.
16.00 Худ.фільм «Пастка для туриста».
17.35 Худ. фільм «Російський рахунок».
19.20 Джентльмен-шоу.
20.00 Інформаційно-аналітична програма «Подробиці тижня».
20.50 Худ.фільм «Квітень».
23.00 Проект-F.
23.45 Фільм «Кімната сина».

ІСТV
05.25 Худ. фільм «У тісному контакті».
07.05 Мандрівки натураліста.
07.35 Мультсеріал «Кліффорд».
08.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00 Факти. Гарячі новини.
08.15 Мультсеріал «Кіберпри-годи».
08.40 Худ. фільм «Звільнить Віллі».
10.45 Коронна страва.
11.25 Телевізійний центр моди.
12.05 Галопом по європах.
12.45 Факти. День.
13.00 Шоу Олени Степаненко.
13.55 Серіал «Прикрий мене».
14.50 Худ. фільм «Смерть тй пасує».
16.45 Серіал «Псі-фактор».
17.45 Серіал «Людина-неви-димка».
18.45 Факти. Підсумок дня.
19.05 Худ. фільм «Куленепро-бивний».
20.55 Худ. фільм «Одержимий дияволом».
23.15 Штрафний удар.
23.55 Кентавр.
00.20 ДКТ представляє. Світ комп'ютера.
00.55 Ковток історії.
01.10 Худ. фільм «Дрібниці життя». Мовлення на Київ і область
02.30 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
03.25 Худ. фільм «Одержимий дияволом».

СТБ
07.05 Ран ОК.
09.10 Ні пуху ні пера.
09.30 М-стиль.
10.00 На перший погляд. Сло-ваччина.
10.25 Худ.фільм «Мадлен».
12.10 Паритет. Євровікна.
12.20 «Вікна» у світ.
12.50 Док. серіал «Передова».
«Перл Харбор».
13.50 Худ.фільм «Король повітря».
15.30 Коля.
15.50 Італійський футбол. Серія «А». «Брешіа» — «Інтер».
18.00 Автостиль.
18.25 Худ.фільм «Ніч питань».
20.30 Бізнес-студія.
21.25 Худ.фільм «Пастка для свінгерів».
23.25 Худ.фільм «Готель прист-расті».
01.20 Італійський футбол. Серія «А». «Мілан» — «Рома».

НОВИЙ КАНАЛ
07.50 Церква Христова.
08.05 Телепузики.
08.35 Серіал «Нові пригоди сімейки Адамсів».

09.00 Мультсеріал «Кокобіл».
09.25 Серіал «Бітлборґ».
10.00 «3x4». Найкумедніше до-машнє відео.
10.45 Худ.фільм «Любов зла».
12.20 Серіал «Індіана Джонс. Атака людини-яструба».
14.05 Репортер.
14.35 Худ.фільм «Красуня-2. Наречена, що втекла».
16.40 Худ.фільм «Пірати».
18.30 Спецрепортер.
18.50 Погода.
19.00 Худ.фільм «Афера Тома-са Крауна».
21.00 Худ.фільм «Закохани хлопчики».
23.05 Гол!
00.25 Худ.фільм «Вікно в спальню».
02.15 Худ.фільм «Закохани хлопчики».
03.45 За гроші!
04.15 Худ.фільм «Пірати».
05.50 Мультфільми.

ГРТ
08.00 Новини.
08.15 Серіал «Жозефіна і Напо-леон, або Влада бажань». 4 серія.
10.00 Новини (з субтитрами).
10.10 Служу Росії!
10.40 Рятувальники. Екстрений виклик.
11.05 Дог-шоу.
11.50 Непутні нотатки з Д. Кри-ловим.
12.05 Телеканал «Новий день». Шукачі. «Зниклий скарб Івана Гроznego».
12.35 Телеканал «Новий день». «Генії і злодії».
13.00 Філімонов і компанія.
13.25 Доки всі вдома.
14.00 Новини (з субтитрами).
14.10 Хто хоче стати мільйоне-ром?
15.00 Розумниці і розумники.
15.25 «Сралаш».
15.35 Худ. фільм «Слуги дияво-ла на чортовому млині».
17.05 Худ. фільм «24-25» не повертається».
18.35 «Я — росинка твоя, росіянка». Співає В.Толку-нова.
19.30 Худ. фільм «Віддушина».
21.00 Часи.
22.10 Останній герой-2. «Шанс».
23.10 Худ. фільм « » «Мель-бурнський кубок».

00.50 Худ. фільм «Мрії ідіота».
02.15 Реальна музика.
02.45 Худ. фільм «Слуги дияво-ла на чортовому млині».

РТР
05.20 Фільм-казка «Три горішки для Попелюшки».
06.40 Серіал «Дракоша і ком-панія».
07.10 Російське лото.
08.00 ТБ «Бінго-шоу».
08.35 Вісті — Москва.
09.15 Ранкова пошта.
09.50 «У «Містечку».
10.20 Худ.фільм «Неймовірноі пригоди Леонардо і Луча-но».
12.10 Парламентський час.
13.00, 19.00 Вісті.
13.20 Навколо світу.
14.15 Діалоги про тварин.
15.15 Моя сім'я.
16.10 Аншлаґ.
17.05 Худ. фільм «Аероплан».
18.50 У «Містечку».
20.10 Спеціальний корреспон-дент.
20.35 Худ.фільм «Захоплення».
22.45 Худ.фільм «Танці в «Бла-китній ігуані».

НТБ
06.15 Серіал «Блакитне дере-во».
07.00, 09.00, 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 17.00 Сьо-годні.
07.05 Худ. фільм «Щасливий рейс».
08.20 Гра «Куля удачі».
09.05 Фактор страху.
10.05 Рослинне життя.
10.40 Ви будете сміятися!
11.05 Професія — репортер.
11.25 Служба порятунку.
12.05 Худ. фільм «Без особли-вого ризику».
13.45 Смачні історії.
14.05 Своя гра.
15.00 «Сьогодні» з Ю. Липато-вим.
15.20 Телефільм «Історії мис-ливця за крокодилами».
15.45, 16.05 Принцип доміно.
17.05 Один за всіх.
17.55 Худ. фільм «Підричник».
20.00 Нещодавно.
21.30 Серіал «Клан Сопрано».
22.40 Ляльки.
22.55 Худ. фільм «Кращі з кра-щих-4».
00.45 Журнал Ліґи чемпіонів.

Триває передплата на «Голос України»
Передплатні індекси:

для індивідуальних передплатників — 40224,
для підприємств і організацій — 60955.

ПРОГРАМА ТЕЛЕБАЧЕННЯ НА ТИЖДЕНЬ 2 – 8 ГРУДНЯ

Новорічна ніч Попелюшки

МЮЗИКЛ НА ЕКРАНІ

На кіностудії імені О. Довженка кипить робота над створенням новорічно-го мюзиклу за мотивами казки Шарля Перро «Попе-люшка». Його буде показа-но 31 грудня на ТК «Інтер». А трудиться над святковим фільмом команда, відома за минулорічним проектом

«Вечори на хуторі поблизу Диканьки». Під керівницт-вом режисера Семена Го-рова і оператора-постанов-ника Олексія Степанова ге-роїни стануть популярні українські та російські ви-конавці. Так, Валерій Леон-тьєв перетвориться на Ко-роля, Микола Басков — на Принца, Свахою буде Таїсія Повалій, а образ Лютніста

сти позаду 300(!) претенден-ток, Юля, нарешті, отрима-ла роль усіма любимої «за-мазури».

«Попелюшка» сповнена музики і дивних перетво-рень. А участь Андрія Да-нилка (роль зведеної сестри Попелюшки — Брунгільди) робить мюзикл сміхо-вибу-хонебезпечним.

Дмитро ДЕШИН.

АНОНС

Місія правосуддя
ІСТV, четвер, 19.15

Бойовик. Здається, немає жодного місця у світі, де представни-ки правопорядку не гребували б радикаль-ними методами боротьби зі злочинністю. Так погана го-ловна героїня — Рейчел Ларін, яка балотується на посаду мера міста, пропонує навести лад у місті за допомогою гро-мадської організації «Місія правосуддя». Усе б нічого, як-би «місіонери» не були колишніми злочинцями, які фізич-но усувають тих, хто стоїть у них на шляху...

Реж. Стів Барнетт. У ролях: Джефф Вінкотт, Бриджітт Нільсен, Карен Шеперд, Джеймс Лю.

Хижак

ІСТV, п'ятниця, 22.30

Жахи. Якщо ви впевнені, що динозаври вимерли ще в кайнозойську еру, то мусимо вас розчарувати. Насправді вони існують, і навіть досить вгодовані. Причому підтри-мувати прекрасну форму їм допомагає збалансоване харчу-вання. А перекусити вони не проти мешканцями амери-канського містечка, один із жителів якого — божевільний учений Хайд — генетичним способом зростив цих крово-жерливих тварин за завданням ЦРУ. Чи вдасться місцего-му шерифові Джиму Теннеру і його чарівній помічниці із служби контролю за тваринами Барбарі Філіпс зупинити криваву різанину?

Реж. Джей Андрюс. У ролях: Ерік Робертс, Корбін Бер-нсен.

Джультетт Льюїс

І це лише після того, як вона спробувала забити декілька цвяхів та зробити невеличку перестановку. Далі більше: у квартирі Джейн з'являються зграї мишей, у ванній осели-лися хробаки, хтось намазав сходинок чимось липким, щоб вона послизнулася й упала... Однак, незважаючи на погрози, що лунають із усіх щілин проклятого будинку, Джейн вирішила стояти до переможного кінця або... до втрати розуму.

Реж. Джош Клауснер. У ролях: Джультетт Льюїс, Вільям Херт.

Один проти всіх

ІСТV, середа, 19.15

Фантастика. «Минуло кілька років, як комета зіштовхну-лася із Землею, піднявши гігантську куряву, яка ізолювала планету від сонячних променів. Незабаром на Землі поши-рився невідомий науці вірус. Чисельність населення скоро-тилася. Уряду насилу вдавалося підтримувати порядок. Ву-лиці міст перетворилися на зони бойових дій, де панував розпач...» Саме таку перспективу на майбутнє з усіма мож-ливими наслідками малюють творці цього екшена.

Реж. Айзек Флорентайн. У ролях: Гері Деніелс, Барба-ра Кремптон, Брайан Гінесс.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
15.30 Панорама. Юнацько-молодіжний канал «Студія 5»
15.50 Серіал «Академія танцю».
16.35 Надзвичайна ситуація.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 Театральний Київ.
17.35 Крихітка.
18.05 Конкурент.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.10 Вікно в Америку.
19.30 Діловий світ.
19.35 Саме той.
19.55 Вечірня казка.
20.05 Серіал «Жінка-поліцейський».

20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.35 Ситуація.
21.45 Світ спорту.
22.00 Наш футбол.
22.45 Служба розшуку дітей.
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.20 Серіал «Магія кохання».
02.15 «Осіннє randevu». Перший Міжнародний фестиваль-конкурс українського романсу. Частина 1.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 «Зорепад». ІІІ Всеукраїнський дитячий фестиваль класичної вокальної музики. Частина 1.
ОСВІТНІЙ КАНАЛ:
10.50 «Освіта ХХІ століття». Косівський інститут декоративно-прикладного мистецтва.
11.15 Історія української державності. Українська Гельсінська група. Частина 2.
12.00 Панацея.
12.35 Від сузір'я до сузір'я.
13.05 У світі хороших новин.
13.35 Служба розшуку дітей.
13.45 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 18.30, 19.30, 21.45, 00.20 ТСН.
07.30 Серіал «Агентство «Місячне сяйво»-3».
09.00 Без Табу з О. Герасим'юк.
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Дісней. Мультфільм «Качині історії».
14.30 Дісней. Мультфільм «Чіп і Дейл поспішають на допомогу».
15.00 Вовочка.
15.30 Серіал «Знову Шалена Сьюзен».
16.00 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
16.50 Серіал «Пристрасті по-італійськи».
17.45 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Анаконда».
19.30 ТСН.
20.05 ТСН. Проспорт.
20.15 Серіал «Каменська-2».
«Украдений сон». 1 серія.
21.15 Серіал «Лінія захисту».
22.20 Стати зіркою.
23.20 Серіал «Пристрасті по-італійськи».

00.20 ТСН.
00.50 Парк автомобільного періоду.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00 , 15.00, 17.00,18.00 Новини.
06.05 Бадьорого ранку!
06.40 Мультфільм.
07.10 Мультсеріал «Завоювання Америки».
07.50 Народна платформа.
08.20 Серіал «Надзвичайна подія».
09.25 Поле чудес.
10.25 Сміхопанорама.
11.05 Серіал «Злодійка».
12.15 Серіал «В ім'я твого кохання».
13.10 Серіал «Чорнило».
14.05 Все для тебе.
14.30 Серіал «Фарскейп».
15.25 Худ. фільм «Чернець-2».
17.10 Що? Де? Коли?
18.20 Чекай мене.
19.20 Програма К.Стогнія «Кримінал».
20.00 Інформаційний канал «Подобиці».
20.30 Серіал «Слідство ведуть ЗНАТОКИ».
21.35 Серіал «Чоловіча робота-2».
22.35 Міс світу. Вы выбираете.
23.10 Народна платформа.
23.25 Подобиці. Підсумки дня.
23.50 Недитяче кіно. «У пошуках епідемії».
00.20 Молодіжний серіал «Еліас».
01.05 Телефортуна.

ІСТV

05.00 Ранкова музика.
05.55 Серіал «Династія».
06.50 Служба розшуку дітей.
06.55 Мультсеріал «Кліффорд».
07.15 Мультсеріал «Кмітлива Шерон».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.10 Серіал «Повне мамadu».
08.45 Факти. Ранок.
09.05 Серіал «Справи Кепських».
09.45 Серіал «Прикий мене».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.40 Серіал «У полоні пристрастей».
11.45 Серіал «Тропіканка».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Красунчик Джо».
14.45 Мультфільми.
15.00 Мультсеріал «Екшенмен».
15.30 Мультсеріал «Кмітлива Шерон».
15.55 Серіал «Клариса все пояснить».
16.20 Серіал «Кенан і Кел».
16.45 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
17.45 Серіал «Мисливець за старожитностями».
18.45 Докладно з Д. Кисельовим.
19.15 Худ. фільм «Доставка».
21.10 Серіал «Комедійний квартал».
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.10 Погода.
22.30 Худ. фільм «Четвертий поверх».
00.25 Серіал «Квантовий стрибок».
01.20 Серіал «Парадайз Фоллз». Мовлення на Київ і область
01.45 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
03.30 Худ.фільм «Четвертий поверх».

СТБ

07.05 Ран ОК.
08.00 Бізнес-студія.
08.40 Ви практично здорові.
09.30 Серіал «Острів фантазій». 1 серія.
10.30 Живе кіно.
10.50 Худ.фільм «Шарлота Грей».
13.00 Серіал «Із думкою про Африку».
14.00 «Вікна». Новини.
14.50 День ОК.
16.00 Серіал «Амазонка Пітера Бенчлі».
17.05 «Вікна». Кримінал.
17.15 Серіал «Багаті і знамениті».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини.
19.35 Серіал «Посланець царя». 1 серія.
20.40 «Вікна». Бізнес.
21.00 Італійський футбол. Серія «А». Огляд матчів туру.
22.10 Конкурс коментаторів. Кальчо. Тур перший.
22.30 Ні пуху ні пера.
22.50 Автостиль.
23.10 «Вікна». Кримінал.
23.20 Серіал «Клуб насолоди».
00.20 «Вікна». Опівночі.
00.45 Серіал «Амазонка Пітера Бенчлі».
01.40 Серіал «Острів фантазій».
02.30 «Вікна» у світ.

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.35, 08.35 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Мультсеріал «Пеппі Довгапанчоха».
07.30 Репортер-бізнес.
08.30 Репортер.
09.00 Київський репортер.
09.15 «Ералаш».
09.40 Принцип доміно.
11.05 Худ.фільм «П'яний світанок».
13.00 Репортер.
13.20 Худ.фільм «На вас чекає громадянка Ніканорова».
14.50 Мультсеріал «Пеппі Довгапанчоха».
15.15 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Життя з Луї».
15.40 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Світ Боббі».
16.00 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Деніс — мучитель».
16.35 Мультсеріал «Пригоди Дигимонів».
17.00 «Ералаш».
17.20 Серіал «Малькольм у центрі уваги».
17.55 Серіал «Троє проти всіх».
19.00 Репортер.
19.25 Серіал «Комісар Рекс».
20.20 «Вікна» з Д. Нагієвим.
21.30 Худ.фільм «Хід у відповідь».
23.15 Репортер.
23.40 Погода.
23.50 Серіал «Західне крило».
01.15 Служба розшуку дітей.
01.25 Спортивний огляд «Жилетт».
01.45 «3x4». Найкумедніше домашнє відео.
02.10 Невигадане життя.

ГРТ

08.00 Новини.
08.05 Телеканал «Доброго ранку».
09.00 Новини.
09.15 Телеканал «Доброго ранку».
10.15 Серіал «Інспектор Деррік».
11.15 Смак.
11.30 Подорожі натураліста.
12.00 Новини (з субтитрами).
12.15 Велике прання.

13.05 Що? Де? Коли?
14.20 Людина і закон (з сурдоперекладом).
15.00 Новини (з субтитрами).
15.15 Худ. фільм «Ватель».
17.10 Дог-шоу.
18.00 Новини.
18.30 Жарт за жартом.
19.00 «Ералаш».
19.15 Велике прання.
20.05 Чекай мене.
21.00 Час.
21.40 Слідство ведуть ЗНАТОКИ. Через 10 років. Справа № 23. «Третейський суддя». 1 серія.
22.40 Хто хоче стати мільйонером?
23.30 Реальна музика.
23.45 «Великі батьки». Іван Прохоров.
00.15 Серіал «Інспектор Деррік».
01.15 Нічний «Час».
01.30 Телеканал «Новий день». Шукачі. «Зниклий скарб Івана Грозного».
02.00 Худ. фільм «Чеховські мотиви».

РТР

04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Комедія «Черниці в бігах».
09.35 Худ. фільм «Ха».
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вісті.
10.20 Ціна успіху.
11.15 Віра, надія, любов.
12.10 Експертиза.
12.30 Вісті — Москва.
13.20 Що хоче жінка.
14.20 Худ.фільм «Гардемарини, вперед!».
16.20 Вісті. Чергова частина.
16.50 Дорожній патруль.
17.05 Вісті — Спорт.
17.20 Вісті — Москва.
17.50 Серіал «Злодійка. Щастя напрокат».
18.50 На добраніч, малята!
19.35 Вісті — Москва.
19.55 Серіал «Чоловіча робота-2».
20.50 Серіал «Люди і тіні».
22.30 Вісті. Чергова частина.
22.45 «Черговий по країні». М. Жванецький.
23.40 Сінеманія.
00.05 Дорожній патруль.

НТБ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 11.00 Сьогодні.
05.05, 05.35, 06.10, 06.35, 07.05, 07.40 Ранок на НТБ.
07.50 Серіал «Клан Сопрано».
09.00 Сьогодні вранці.
09.25 Нещодавно.
11.05 Худ. фільм «Юка».
13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.
13.05 «Жіночий погляд» О.Пушкіної.
13.40 Серіал «Вона написала вбивство».
14.40 Принцип доміно.
16.00, 17.00 Сьогодні.
16.05 Серіал «Далекобійники».
«Самосуд».
17.15 Увага, розшук!
18.00 «Сьогодні» з Т. Митковою.
18.35 Серіал «Громадянин начальник». 1 серія.
19.40 Серіал «Бандитський Пейтербург». 1 серія.
21.00 «Сьогодні ввечері» з К. Поздняковим.
21.35 Серіал «Третій зайвий».
22.15 Док.серіал «Злочин і покарання». «Операція «Стерві».
22.55 Гордон.
23.50 Худ.фільм «Безсмертний».

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Цілком природно.
09.30 Зірки, на сцену!
10.00 Дитяча лінія.
10.15 Музичні новини.
10.45 Створи себе.
11.05 Від сузір'я до сузір'я.
11.25 Хто в домі хазяїн?
12.00 Новація.
12.10 Парламент.
12.55 Регіон.
13.15 Футбол. Ліга чемпіонів. Тижневий огляд.
14.15 Classic-прем'єр.
14.40 Для тих, хто вдома.
15.00 Новини.
15.15 Не все так погано...
15.55 Реліквії і храми України.
16.00 Бути жінкою.
16.25 Новини Європи.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.20 Крихітка.
17.40 Естафета.
18.00 Пілігрим.
18.20 Мультфільм.
18.30 Фонд «Дарує Надія».
18.45 Пани, панночка, панянка.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.10 Худ.фільм «Нестор Бурма». 2 серія.
20.50 Лотерея «Суперлото», «Кено».
21.00 Новини.
21.30 Гандбол. Чемпіонат Європи. Жінки. Україна — Голландія. У перерві — Світ спорту. Погода.
22.45 Служба розшуку дітей.
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.20 Худ. фільм «Сусідка».
03.00 Ольга Крюкова представляє...

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 Пенсійна реформа.
10.50 Міжнародний турнір з гандболу «Кубок Турчина». Огляд матчів. Частина 1.
11.45 Чітко і ясно.
12.25 Милосердя.
12.50 Надзвичайна ситуація.
13.20 Людина і закон.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Парк автомобільного періоду.
07.35 Серіал «Знову шалена Сьюзен».
08.05 Серіал «Чорний ворон».
09.05 Прихована камера.
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Дісней. Мультфільм «Качині історії».
14.30 Дісней. Мультфільм «Чіп і Дейл поспішають на допомогу».
15.00 Побачення всліпу.
15.55 Серіал «Менти-3».
16.55 Серіал «Марш Турецького-2». «Прострочена віза».
18.25 Аншлаґ, аншлаґ.
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 КВН. Російська ліга.
22.20 Док.фільм «Клички. Брати до крові». 3 серія.
23.05 Кінопристрасті.
Худ.фільм «Новий Нострадамус».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

07.00 Прогноз погоди.

07.05 Камера сміху.
07.30 Серіал «Володар звірів».
08.15 Мультфільм.
08.30 Містечко.
09.10 Планета Здоров'я.
09.40 Доки всі вдома.
10.30 Бадьорого ранку!
11.15 Дефіцит-шоу «Хто крайній?».

11.45 Смачно з Борисом Бурдоу.
12.25 Планета тварин.
13.25 Студія «Юніверсал» представляє. Комедія «Маленькі негідники».

14.45 Всесвітня історія в «Гусаках».

15.15 Ф.Кіркоров, «Любе», Ю.Антонов та інші у святковому концерті.
17.10 Міс світу. Фінал.
19.15 Містечко.
20.00 Інформаційний канал

20.35 Що? Де? Коли?
22.00 Худ.фільм «Я — лялька».
00.05 Худ.фільм «Танці в «Блакитній ігуані».

ІСТV

05.20 Худ. фільм «Хижак».
06.45 Дог-шоу «Я і мій собака».
07.15 Перехрестя.
07.50 Телевізійний центр моди.
08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00 Факти. Гарячі новини.
08.25 Мультсеріал «Кліффорд».
08.55 Мультсеріал «Том і Шина».
09.25 Мультсеріал «Кіберпригоди».
09.50 Худ. фільм «Собака на сіні».
12.25 Ковток історії.
12.45 Факти. День.
13.00 ДКТ представляє. Світ комп'ютера.
13.35 Серіал «Прикий мене».
14.25 Худ. фільм «Червоний дракон».
16.05 Серіал «Псі-фактор».
17.00 Галопом по європах.
17.45 Серіал «Людина-невидимка».
18.45 Факти. Підсумок дня.
19.05 Худ. фільм «Смерть їй пасує».

21.15 Шоу Олени Степаненко.
22.20 Худ. фільм «У тісному контакті».
00.25 Сторінками тележурналу «Плейбой».
01.00 Худ. фільм «Літо в бікіні». Мовлення на Київ і область
02.45 Худ. фільм «Невгамовні».

04.40 Серіал «Псі-фактор».

СТБ

07.05 Ран ОК.
09.00 Імпреза.
09.30 Домовий.
09.45 Кава з молоком.
10.00 Ви практично здорові.
10.20 Паритет. Євровікна.
10.25 Док.серіал «Світ дикої природи».

10.55 Наш герой.
11.20 Худ.фільм «Вулиця милосердя».
13.20 Живе кіно.
13.40 Експансія.
14.00 Рейс.
14.20 Цілком таємно. «Розмова з «Динозавром».

15.20 «Екстремальні ситуації» з М.Фоменком.

16.15 «Вікна». Спорт.
16.45 Худ.фільм «Помста пернатого змія».
19.00 «Вікна». Новини.
19.20 Худ.фільм «Король повітря».
21.20 Італійський футбол. Серія «А». «Мілан» — «Рома».
23.25 Худ.фільм «Круті історії».

НОВИЙ КАНАЛ

08.00 Серіал «Пеппі Довгапанчоха».
08.30 Телепузики.
09.00 Мультсеріал «Кокобіл».
09.25 Серіал «Бітлборги».
10.00 За гроші!
10.45, 12.30 Світ індійського кіно.
12.10 Запитайте у лікаря.
13.45 Невигадане життя.
14.20 Репортер.
14.50 Худ.фільм «Офіцери».
16.30 Худ.фільм «Пірати».
18.30 Репортер.
18.50 Погода.
19.00 Худ. фільм «Китайський сервіз».
21.00 Худ.фільм «Красуня-2. Наречена, що втекла».
23.20 Серіал «Латинський коханець».
00.40 Худ.фільм «Дівчата хочуть повеселитися».
02.05 «Бівіс і Батхед».
02.45 Худ.фільм «Китайський сервіз».
04.20 Світ індійського кіно.
06.15 Худ.фільм «Пірати».

ГРТ

08.00 Новини.
08.15 Серіал «Жозефіна і Наполеон, або Влада бажань». 3 серія.
10.00 Новини (з субтитрами).
10.10 Грай, гармонь улюблена!
10.50 Слідство веде Колобков.

АНОНС

Смерть їй пасує

ІСТV, 19.05

Комедія. Чудова фантастична комедія з домішкою «чорного гумору». Дві вічних суперниці, які ніяк не поділять чоловіка, користавшись «еліксиром молодості», зненацька стають подругами. Тепер усі троє «живуть» разом, хоч подруги-суперниці насправді вже давно померли.

Усі троє зірок — Хоун, Вілліс, Стріп — зняті невичерпним на вигадку Земекісом у дуже несподіваних і несхожих на себе втіленнях.

Реж. Р. Земекіс. У ролях: Б. Вілліс, М. Стріп, Г. Хоун.

Голді Хоун

Брюс Вілліс

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Служба розшуку дітей.
09.50 Серіал «Маленькі Ейнштейни».

10.25 Серіал «Академія танцю».
11.00 Новини.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»

11.10 Завтра — Міжнародний день цивільної авіації. Док. фільм «Крила над планетою».

11.40 Прем'єра. «Разом з Вами люблю Євпаторію». Фільм 2.

12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 Серіал «Магія кохання».
13.15 Служба розшуку дітей.
13.20 Закон є закон.
15.00 Новини.

15.15 Для тих, хто вдома.
Юнацько-молодіжний канал «Студія 5»
15.35 Серіал «Академія танцю».
16.20 Надвечір'я.
16.45 Новація.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 Домашній доктор.
17.40 Приймальня столичної влади.

18.10 Шлях до успіху.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
20.10 Фаза.
19.30 Діловий світ.
19.35 Саме той.
19.55 Вечірня казка.
20.05 Теленарис «Легенди Сильовиру». «Морське око».
20.20 9-й вал.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.35 Ситуація.
21.45 Гандбол. Чемпіонат Європи. Жінки. Україна — Данія. У перерві — Світ спорту. Служба розшуку дітей.

23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.20 Еготе́ра.
01.45 Худ. фільм «Сліпий кур'єр».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.05 «Недоречно обірвана мить». Частина 2.

10.45 Мультфільм. ОСВІТНІЙ КАНАЛ:

11.00 «Бачу землю». Есе Вадима Скуратівського. Польська катастрофа XVIII ст. та Україна.

11.20 Штрихи до портрета. Живописець І. Кононенко.

11.35 Цей таємничий світ... з А. Дмитруком.

11.55 У світі тварин.
12.10 Хто в домі хазяїн?
12.45 Право.
13.25 Абетка безпеки.
13.30 Служба розшуку дітей.
13.40 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 17.50, 19.30, 21.50, 23.20, 00.25 ТСН.
07.30 Серіал «Чорний ворон».
09.00 Серіал «Лінія захисту».
10.00–14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Зоряна брама-2».

14.50 Серіал «Ес клуб 7» у Голлівуді».

15.10 Серіал «Знову шалена Сюзен».
15.40 Серіал «Район Беверлі Хіллз».

16.30 Останній герой-2.
17.30 Серіал «Каменська-2».
«Украдений сон». 4 серія.

18.30 Серіал «Чорний ворон».
19.30 ТСН.
20.05 ТСН. Проспорт.

20.15 Прихована камера.
21.15 Серіал «Менти-3».
22.20 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Скелелаз».

00.25 ТСН.
00.55 Парк автомобільного періоду.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 17.00, 18.00 Новини.

06.05 Караоке на майдані.
06.30 Жарт за жартом.
07.10 Сім'я від А до Я.
07.20 Мультсеріал «Завоювання Америки».

08.20 Серіал «Лялька».
09.35 Серіал «З новим щастям-2».

10.35 Мультфільм.
10.45 Серіал «Курортний роман».

12.10 Інтерспорт.
12.15 Серіал «В ім'я твого кохання».

13.10 Док. детектив «Поединок.Справа архангелів». 1998 рік.

13.40 Мультсеанс. «Покемон», «Завоювання Америки».
14.25 Серіал «Фарскейп».
15.25 Перехрестя кохання.
16.10 Серіал «Чоловіча робота-2».

17.10 Серіал «Ізабелла».
18.05 Велике прання.
19.00 Афера.
20.00 Інформаційний канал «Подобиці».

20.30 Поле чудес.
21.35 Худ. фільм «Годинниковий механізм».

23.25 Худ.фільм «Під підозрою».
01.30 Молодіжний серіал «Еліас».

02.25 Концерт Вітаса «Опера № 1».

ІСТV

05.00 Ранкова музика.
05.55 Серіал «Династія».
06.50 Служба розшуку дітей.
06.55 Мультсеріал «Екшен-мен».

07.15 Мультсеріал «Кмітлива Шерон».

07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.10 Каламбур.

08.45 Факти. Ранок.
09.05 Серіал «Справи Кепських».

09.45 Серіал «Квантовий стрибок».

10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.

10.40 Серіал «У полоні пристрастей».

11.45 Серіал «Тропіканка».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Місія правосуддя».

14.50 Мультфільм.
15.00 Мультсеріал «Екшен-мен».

15.30 Мультсеріал «Кмітлива Шерон».

15.55 Серіал «Клариса все пояснить».

16.20 Серіал «Кенан і Кел».
16.45 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».

17.45 Серіал «Мисливець за старожитностями».

18.45 Докладно з Д. Кисельовим.

19.15 Худ. фільм «Червоний дракон».

21.10 Серіал «Повне мамаду».

21.45 Факти. Підсумок дня.
22.10 Погода.
22.30 Худ. фільм «Хижак».
00.20 Худ. фільм «Страх». Мовлення на Київ і область
02.20 Сторінками тележурналу «Плейбой».
02.45 Худ. фільм «Літо в бікіні».
04.10 Серіал «Псі-фактор».

СТБ

07.00 «Вікна». Опівночі.
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20 Маски-шоу.
08.50 «Вікна». Столиця.
09.30 Імпреза.

10.00 На перший погляд.

«Брест. Околиця Європи».
10.25 Худ.фільм «Напарники».

12.05 Серіал «Посланець царя».

13.00 Серіал «Із думкою про Африку».

14.00 «Вікна». Новини.
14.50 День ОК.
16.00 Цілком таємно. «Московське підпілля».

17.05 «Вікна». Кримінал.
17.15 Серіал «Багаті і знамениті».

18.15 «Вікна». Столиця.

18.25 Док. серіал «Передова».
«Визволення Парижа».

19.00 «Вікна». Новини.

19.35 «Екстремальні ситуації» з М.Фоменком.

20.30 Час «К».

21.00 Наш герой.

21.25 Худ.фільм «Вулиці милосердя».

23.35 «Вікна». Кримінал.

23.45 «Вікна». Опівночі.

00.10 Худ.фільм «Віднесені грозою».

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.35, 08.35

Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Мультсеріал «Пеппі Довгапанчоха».

07.30 Репортер-бізнес.
08.30 Репортер.
09.00 Київський репортер.

09.15 «Єралаш».

09.40 Принцип доміно.

11.15 Худ.фільм «Розлучення і семеро дітей».

13.00 Репортер.

13.15 «Вікна» з Д. Нагієвим.

14.05 Серіал «Дикий янгол. Повернення».

14.45 Мультсеріал «Пеппі Довгапанчоха».

15.10 Територія «Fox kids».

Мультсеріал «Життя з Луї».

15.35 Територія «Fox kids».

Мультсеріал «Світ Боббі».

16.00 Територія «Fox kids».

Мультсеріал «Деніс — мучитель».

16.30 Мультсеріал «Пригоди Дигимонів».

16.55 «Єралаш».

17.20 Серіал «Малькольм у центрі уваги».

17.55 Серіал «Трое проти всіх».

19.00 Репортер.

19.25 Посміхніться. Вас знімають».

20.10 Худ.фільм «Офіцери».

22.05 Кунсткамера.

23.15 Репортер.

23.45 Погода.

23.50 Зона ночі.

23.55 Серіал «Латинський коханець».

01.15 Служба розшуку дітей.

01.30 Зона ночі.

01.50 Худ.фільм «Казка, яка розповідалася вночі».

03.00 Зона ночі.

03.05 Принцип доміно.

03.55 Зона ночі.

04.00 Серіал «Латинський коханець».

04.50 Зона ночі.

04.55 Худ.фільм «Казка, яка розповідалася вночі».

06.05 Худ.фільм «Легенда про Білого дракона».

07.35 Мультфільми.

ГРТ

08.00 Новини.

08.05 Телеканал «Доброго ранку».

09.00 Новини.

09.15 Телеканал «Доброго ранку».

10.15 Серіал «Інспектор Деррік».

11.15 Серіал «Сімейні пута».

12.00 Новини (з субтитрами).

12.15 Велике прання.

13.05 Серіал «Убивча сила. Дачний сезон».

14.00 Доки всі вдома.

14.30 Самі з вусами.

15.00 Новини (з субтитрами).

15.15 KBN-2002. Другий півфінал.

17.00 Останній герой-2. «Бумеранг».

18.00 Новини.

18.30 Філімонов і компанія.

18.55 VRS-камера.

19.20 Велике прання.

20.10 Серіал «Сімейні пута».

21.00 Час.

21.35 Поле чудес.

22.35 «Золотий грамофон».

01.10 Серіал «Інспектор Деррік».

02.10 Док. детектив «Вирок адвокату». Справа 2002 року.

02.35 Худ. фільм «Сестра, сестра».

РТР

04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!

07.45 Серіал «Чоловіча робота-2».

08.40 Серіал «Люди і тіні».
09.45 Вісті. Чергова частина.

10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Вісті.

10.20 У пошуках пригод.

11.15 Серіал «Комісар Рекс».

12.10 Експертиза.

12.30 Мусульмани.

12.45 Вісті — Москва.

13.20 Моя сім'я.

14.15 Кімната сміху.

15.10 Серіал «Комедійний коктейль».

16.20 Аншлаг.

17.20 Вісті — Москва.

17.50 Серіал «Злодійка. Щастя напрокат».

18.50 На добраніч, малюта!

19.35 Вісті — Москва.

19.50 А. Пугачова, І.Крутой і Л. Вайкуле в бенефісі Олександра Розенбаума.

22.05 Худ.фільм «Жива мішень».

23.45 Телегра «Ставка».

00.25 Худ.фільм «Листи червоним».

02.15 Дорожній патруль.

НТБ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 10.00, 11.00 Сьогодні.

05.05, 05.35, 06.10, 06.35, 07.05, 07.40 Ранок на НТБ.

07.55 Серіал «Швидка допомога-5».

09.00 Сьогодні вранці.

09.20 Док.серіал «Злочин і покарання».

10.05 Рослинне життя.

10.40 Ви будете сміятися!

11.05 Худ. фільм «Державний кордон». 4 серія.

12.35 Кримінал.

13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.

13.05 Серіал «Третій зайвий».

13.40 Серіал «Вона написала убивство».

14.40 Принцип доміно.

16.00, 17.00 Сьогодні.

16.05 Серіал «Бандитський Петербург».

17.20 Очна ставка.

18.00 «Сьогодні» з Т. Митковою.

18.35 Свобода слова.

20.00 Серіал «Бандитський Петербург». Заклучна серія.

21.10 Худ. фільм «Безвихідь».

23.20 Усе відразу!

23.55 Худ. фільм «Шкіряні куртки».

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Серіал «Маленькі Ейнштейни».

10.25 Серіал «Академія танцю».
11.00 Новини.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»

11.10 До 280-річчя від дня народження Григорія Сковороди. Док. фільм «Пейзаж душі після сповіді».

12.10 Для тих, хто вдома.

12.25 Серіал «Магія кохання».

13.15 Абетка безпеки.

13.20 Закон є закон.

15.00 Новини.

15.15 Для тих, хто вдома.

Юнацько-молодіжний канал «Студія 5»

15.35 Серіал «Академія танцю».
16.35 Резонанс.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 Світ авіації і туризму.
17.55 «Автографи» Ю.Вересоцького.

18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.10 Казна держави.
19.30 Діловий світ.
19.35 Саме той.
19.55 Вечірня казка.
20.05 Серіал «Жінка-поліцейський».

20.55 Лотерея «Кено».

21.00 Новини.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Служба розшуку дітей.
10.00 Парламентські слухання у Верховній Раді України.

«Суспільство, засоби ма-
сової інформації, влада:
свобода слова і цензура в
Україні».

15.00 Новини.

15.15 Для тих, хто вдома.

**Юнацько-молодіжний
канал «Студія 5».**

15.35 Серіал «Академія танцю».
16.30 «Понтійська арена-2002».
Про ІІІ Міжнародний дитя-
чий естрадно-цирковий
фестиваль.

16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 Архімісто.
17.30 Люди і долі. Р.Чилачава.
18.05 Київ діловий.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.10 У світі хороших новин.
19.25 Діловий світ.
19.30 Саме той.
19.50 Щоденник сесії Верхов-
ної Ради України.

20.00 Серіал «Жінка-поліцейсь-
кий».

20.50 Лотерея «Суперлото»,
«Кено».

21.00 Новини.
21.35 Ситуація.
21.45 Світ спорту.
22.00 Ювілейний вечір з наго-
ди 280-річчя від дня наро-
дження Г. Сковороди.

22.45 Служба ррозшуку дітей.
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
(НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.20 Худ. фільм «Усім спа-
сибі».

02.55 «Українська родина-
2002». Частина 1.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.05 Дитяча лінія.
10.30 Мультфільм на замов-
лення.

ОСВІТНИЙ КАНАЛ:
11.10 «Грані пізнання». Завод в
інституті, інститут на за-
воді.

11.40 «Світ ловив мене, але не
впіймав». До 280-річчя від
дня народження Г. Сково-
роди.

11.55 «Подорож країною Дра-
кона».

12.15 Казна держави.
12.45 Сільський час.
13.40 Служба розшуку дітей.
13.50 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 17.00, 19.30,
21.45, 00.25 ТСН.

07.30 Серіал «Чорний ворон».
09.00 Серіал «Лінія захисту».
10.00–14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Зоряна брама-
2».

14.50 Серіал «Ес клуб 7»
у Голлівуді».

15.10 Серіал «Знову шалена
Сьюзен».

15.40 Серіал «Район Беверлі
Хіллз».

16.30 Серіал «Пристрасті по-
італійськи».

17.25 Серіал «Каменська-2».
«Украдений сон». 2 серія.

18.25 Серіал «Чорний ворон».
19.30 ТСН.
20.05 ТСН. Проспорт.

20.15 Серіал «Каменська-2».
Украдений сон». 3 серія.

21.20 Серіал «Лінія захисту».

22.25 Без Табу з О. Гера-
сим'юк.

23.25 Серіал «Пристрасті по-
італійськи».

00.25 ТСН.

00.55 Служба розшуку дітей.
01.00 Остання барикада.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00, 07.00, 08.00, 09.00,
12.00 , 15.00, 17.00, 18.00

Новини.

06.05 Хто крайній?
06.30 Сміхопанорама.

07.15 Мультсеріал «Завоюван-
ня Америки».

08.20 Серіал «Лялька».

09.35 Серіал «З новим щастям-
2».

10.35 Джентльмен-шоу.

11.05 Серіал «Злодійка».

12.10 Інтерспорт.

12.15 Серіал «В ім'я твого ко-
хання».

13.10 Серіал «Слідство ведуть
ЗНАТОКИ».

14.05 Мультсеанс. «Покемон»,
«Завоювання Америки».

14.50 Серіал «Фарскейп».

15.40 Третій зайвий.

16.10 Серіал «Чоловіча робота-
2».

17.10 Серіал «Ізабелла».

18.05 Велике прання.

18.55 Серіал «Лялька».

20.00 Інформаційний канал
«Подобиці».

20.30 Серіал «Слідство ведуть
ЗНАТОКИ».

21.35 Серіал «Чоловіча робота-
2».

22.40 Камера сміху.

23.25 Народна платформа.

23.35 Подобиці. Підсумки дня.

Нічний «Час».

00.05 Серіал «Ейр Америка».

01.05 Серіал «Еліас».

01.50 Док. детектив. «Операція
«Постріл». 2002 рік.

ІСТV

05.00 Ранкова музика.

05.55 Серіал «Династія».

06.50 Служба розшуку дітей.

06.55 Мультсеріал «Екшен-
мен».

07.15 Мультсеріал «Кмітлива
Шерон».

07.45 Факти. Ранок.

07.55 Ділові факти.

08.10 Кримінальні історії.

08.45 Факти. Ранок.

09.05 Серіал «Справи Кепсь-
ких».

09.45 Серіал «Квантовий стри-
бок».

10.00, 11.00, 12.00, 14.00,
17.00, 18.00 Факти. Гарячі

новини.

10.40 Серіал «У полоні прист-
растей».

11.45 Серіал «Тропіканка».

12.45 Факти. День.

13.00 Худ. фільм «Антитіло».

14.45 Мультфільм.

15.00 Мультсеріал «Екшен-
мен».

15.30 Мультсеріал «Кмітлива
Шерон».

15.55 Серіал «Клариса все по-
яснить».

16.20 Серіал «Кенан і Кел».

16.45 Серіал «Під сонцем Сен-
Тропе-2».

17.45 Серіал «Мисливець за
старожитностями».

18.45 Докладно з Д. Кисельо-
вим.

19.15 Худ. фільм «Один проти
всіх».

21.10 Каламбур.

21.45 Факти. Підсумок дня.

22.10 Погода.

22.30 Худ. фільм «Глибоке за-
нурення».

00.25 Серіал «Квантовий стри-
бок».

01.20 Серіал «Парадайз
Фоллз».

**Мовлення на Київ і об-
ласть**

01.45 Худ. фільм «Під сонцем
Сен-Тропе-2».

03.30 Худ. фільм «Глибоке за-
нурення».

СТБ

16.05 Серіал «Амазонка Пітера
Бенчлі».

17.05 «Вікна». Кримінал.

17.15 Серіал «Багаті і знаме-
ниті».

18.15 «Вікна». Столиця.

18.25 Маски-шоу.

19.00 «Вікна». Новини..

19.35 Серіал «Посланець ца-
ря».

20.40 «Вікна». Бізнес.

21.00 Худ.фільм «Павуки».

23.00 «Вікна». Кримінал.

23.10 Серіал «Клуб насолоди».

00.10 «Вікна». Олівночі.

00.35 Серіал «Амазонка Пітера
Бенчлі».

01.35 Зворотний бік медалі.

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.35, 08.35

Підйом.

06.30 Репортер.

06.55 Мультсеріал «Пеппі Дов-
гапанчоха».

07.30 Репортер-бізнес.

08.30 Репортер.

09.00 Київський репортер.

09.15 «Єралаш».

09.40 Принцип доміно.

11.15 Худ.фільм «Вакуум».

13.00 Репортер.

13.15 «Вікна» з Д. Нагієвим.

14.05 Серіал «Дикий янгол. По-
вернення».

14.45 Мультсеріал «Пеппі Дов-
гапанчоха».

15.10 Територія «Fox kids».

«Мультсеріал «Життя з
Луї».

15.35 Територія «Fox kids».

Мультсеріал «Світ Боббі».

16.00 Територія «Fox kids».

Мультсеріал «Деніс — му-
читель».

16.30 Мультсеріал «Пригоди
Дигимонів».

16.55 «Єралаш».

17.20 Серіал «Малькольм у
центрі уваги».

17.55 Серіал «Троє проти всіх».

19.00 Репортер.

19.25 Серіал «Комісар Рекс».

20.20 «Вікна» з Д. Нагієвим.

21.30 Худ.фільм «Тато-пес».

23.15 Репортер.

23.40 Погода.

23.50 Зона ночі.

23.55 Худ.фільм «Великий
кайф, або Усього й
справ».

01.55 Служба розшуку дітей.

02.00 Зона ночі.

02.20 Серіал «Безсмертний».

03.05 Зона ночі.

03.10 Худ.фільм «Великий
кайф, або Усього й
справ».

04.45 Зона ночі.

04.50 Серіал «Троє проти всіх».

05.30 Зона ночі.

05.35 Серіал «Дикий янгол. По-
вернення».

ГРТ

08.00 Новини.

08.05 Телеканал «Доброго ран-
ку».

09.00 Новини.

09.15 Телеканал «Доброго ран-
ку».

10.20 Серіал «Інспектор
Деррік».

11.15 Серіал «Сімейні пута».

12.00 Новини (з субтитрами).

12.15 Велике прання.

13.05 Серіал «Убивча сила. Ме-
жа міцності».

14.00 Непутні нотатки з Д. Кри-
ловим.

14.15 Незалежне розслідуван-
ня.

15.00 Новини (з субтитрами).

15.15 Худ. фільм «Кольє Шар-
лотти». 2 серія.

16.25 Док. фільм «Ірен Федо-

рова. Для чого пережила
тебе любов моя?»

17.05 Слідство ведуть ЗНАТО-
КИ. Через 10 років.
Справа № 23. «Третейсь-
кий суддя». 2 серія.

18.00 Новини.

18.30 Сміхопанорама.

19.00 «Єралаш».

19.20 Велике прання.

20.15 Серіал «Сімейні пута».

21.00 Час.

21.40 Слідство ведуть ЗНАТО-
КИ. Через 10 років. Спра-
ва № 23. «Третейський
суддя». 3 серія.

22.35 Серіал «Убивча сила.

Роль другого плану».

23.30 Телефільм «Луб'янка».

«Геній розвідки». Фільм 2.

00.15 Серіал «Інспектор
Деррік».

01.15 Нічний «Час».

01.30 Телеканал «Новий день».

«Стрибок із космосу».

02.00 Апологія.

02.30 Телеканал «Новий день».

«Саті».

02.55 Апологія.

РТР

04.45 — 07.45 Доброго ранку,
Росіє!

07.45 Серіал «Чоловіча робота-
2».

08.40 Серіал «Люди і тіні».

09.45 Вісті. Чергова частина.

10.00, 13.00, 16.00, 19.00,
22.00 Вісті.

10.20 Ціна успіху.

11.15 Серіал «Комісар Рекс».

12.10 Експертиза.

12.30 Москва — Мінськ.

12.45 Вісті — Москва.

13.20 Що хоче жінка.

14.20 Худ.фільм «Гардемарини,
вперед!».

16.20 Вісті. Чергова частина.

16.50 Дорожній патруль.

17.05 Вісті — Спорт.

17.20 Вісті — Москва.

17.50 Серіал «Злодійка. Щастя
напрокат».

18.50 На добраніч, малюта!

19.35 Вісті — Москва.

19.55 Серіал «Чоловіча робота-
2».

20.50 Серіал «Люди і тіні».

22.30 Вісті. Чергова частина.

22.45 Худ.фільм «Поїзд до
Брукліна».

00.35 Дорожній патруль.

НТБ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30,
07.00, 07.30, 10.00, 11.00

Сьогодні.

05.05, 05.35, 06.10, 06.35,
07.05, 07.40 Ранок на

НТБ.

07.55 Серіал «Швидка допомо-
га-5».

09.00 Сьогодні вранці.

09.20 Очна ставка.

10.05 Шоу Олени Степаненко.

11.05 Худ. фільм «Державний
кордон». 2 серія.

12.35 Кримінал.

13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.

13.05 Серіал «Третій зайвий».

13.40 Серіал «Вона написала
убивство

У «Нікіті» ще мурують...

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Через місяць після нашої розповіді про скандал, пов'язаний із забудовою земель природно-заповідного фонду Національного науково-дослідного центру «Нікітський ботанічний сад», його взялося розв'язати керівництво Верховної Ради Криму. Голова Ради Борис Дейч розпорядився з'ясувати, що насправді відбувається з будівництвом на заповідній території?

Розбиралися в ситуації практично всі учасники півторарічної скандальної історії на місці спорудження фітоцентру, яке будівельна компанія «Консоль» не припиняла навіть у дні вшанування 190-ліття всесвітньо відомого шедевр паркового мистецтва і біологічного науково-дослідного центру Європи, — на території його колишнього нижнього розарію площею 7,47 га, де донедавна милувала зір багатюща колекція з майже тисячі сортів троянд.

«Ламання списів» у дискусіях звелося до того, про що ми вже писали: якщо не зупинити бурхливого будівництва, то ботсаду, який дарував людям вишукані квіти, доведеться вже самому приймати їх — в пам'ять про національні наукові надбання, що були гордістю Криму та всієї України.

Шпариную для нинішнього і можливих наступних забудов охоронної зони стало те, що останній акт землекористування ботсаду був виданий у 1970 році. Згідно з документом, на той період територія становила 269 гектарів, але кордони в натурі виділені не були, як не було проведено і зонування всієї території з точки зору природно-заповідного фонду.

Два останні роки Рескомзем автономії і Держкомзем України працювали над новим актом землекористування. Відповідно до нього сьогодні в ботсаду теж 269 гектарів землі, але другий етап цього процесу — проект організації території — передбачає вже 143 гектари землі природно-заповідного фонду Нікітського саду: 120 га природно-заповідника мис Март'ян і 23 га паркової зони, куди входять парки Верхній, Нижній, Монтадор і Приморський. А решту — 126 гектарів донедавна охоронної землі, замість статусу природно-заповідних, скоро і несподівано визнають землями господарського призначення?!

Глава Рескомзему вважає, що земля колишнього розарію, яку забудовує фітоцентр, не має особливої цінності й будувати тут можна. На оцінку Мінекоресурсів України проте, що дозвол на це повинен надаватися указом Президента, в Держкомземі і Рескомземі автономії, схоже, не зважають.

Саду хронічно бракує державного фінансування: одного мільйона гривень — 14 відсотків бюджетних параметрів — ледь вистачає на зарплату, і 86 відсотків коштів «Нікіта» натужно заробляє самос-

тійно. А щоб утримувати науку і житловий фонд півторатисячного селища, потрібно щонайменше 20 мільйонів гривень, не врахованих у програмі розвитку ботсаду.

Один із проектів розвитку — будівництво фітоцентру з трьох лікувальних корпусів — здійснює фірма «Консоль», яка досі не виконала дане понад рік тому зобов'язання газифікувати селище. Її керівництво твердить, що держакт на землю, документація на будівництво нульового циклу і решта належних документів видані Ялтинським міськвиконкомом, а за скалічені на колишньому розарії «Нікіти» цінні дерева «Консоль» уже виплатила штраф 32 тисячі гривень. Але екологи не можуть погодитися з тим, що «фірма протягом усього часу забудови продовжує порушувати договір, пускає свою техніку через заповідні території, шкодить ґрунту, рослинам і екосистемі в цілому».

Обурені відторгненням земель ботсаду під будівництво, природолюби називають цей процес варварською акцією проти зеленої перлини Криму. Дивуються, як можна продовжувати будівництво без екологічної експертизи і чому вони досі не можуть отримати відповідь на питання, чи будуть тут змуровані ще й приватні будинки?

Коли розпочиналося це будівництво, з ініціативи ветеранів Нікітського ботсаду і Массандрівської селищної ради було організовано зібрання громадян. Після цього

Фото Рафаеля ВАХІДОВА.

скликана позачергова сесія селищної Ради звернулася до керівництва ботсаду і фітоцентру, в міськвиконком і прокуратуру Ялти, (яка винесла протест на це будівництво, але його було відхилено), з закликом зупинити будівництво до розробки і подання його проекту.

Сьогодні місцеву владу і екологів непокоїть те, що на їхні конкретні численні й давні питання немає жодної відповіді. А замість декоративної огорожі вже з'явився кам'яний паркан на десяти кілометрах заповідного парку Монтадор, допущено самовільне будівництво на заповідному місі Март'ян. Влада виявила-ся безсилою припинити забудову охоронних територій, а результатом звернень противників неза-

конного будівництва стало те, що... воно набуло аврального характеру.

Поки що першим результатом зустрічі керівництва Верховної Ради автономії, ботсаду, Рескомзему, фітоцентру і фірми «Консоль» став широкий резонанс навколо забудови земель Нікітського ботанічного і визнання цієї проблеми владою.

Під час зустрічі йшлося про ситуацію не лише в ботсаду, а у й селищі Нікіта, де прокуратурою АРК встановлено факти незаконного здійснення будівельних робіт посадовими особами ВАТ «Нікіта» під час реконструкції літнього майданчика кафе «Квіткове», а також самостійних будівельно-монтажних робіт, здійснюваних ЗАТ «Дружба народів

Нова». Виявлено окремі порушення в оформленні документів на право володіння землею і початок організації робіт.

На запитання, чи буде припинено будівництво, яке почалося з порушеннями і надалі завдає шкоди природі, відповіді немає. Та впевненість у тому, що вона не забариться, міцнішає, бо найвищі урядовці автономії уже визнали — ця ситуація не робить честі ні їм, ні владі на місцях, тут очевидні порушення законодавства та зневага своїх посадових обов'язків чиновниками різного рангу задля особистих інтересів їх і новітніх «палацоманів», апетити яких сягли вже й земель загальнонаціонального значення.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

«Молю Бога, щоб цього не сталося...»

Змолоду Михайло Лакатош лісником стати не прагнув. Можливо тому, що лісниками були і його дід, і його батько, а юнакові хотілося чогось незвіданого. Але у вирішальний момент дід сказав онукові: будеш лісником. Відтоді минуло 27 років. Михайло Лакатош на своїй рідній Іршавщині пройшов від «а» до «я» лісничу практику і лісничу науку, здобув вищу фахову освіту й нині працює директором Берегівського держлісгоспу. А на минулих виборах ще й переміг серед кандидатів у депутати Закарпатської обласної ради.

— Отже, пане Михайле, про Берегівські ліси кажуть, що вони унікальні. У чому ця унікальність?

— Насамперед у тому, що їх мало. У районі вони займають тільки 12 відсотків території, найменше на Закарпатті серед інших районів.

Але головна цінність Берегівських лісів полягає у тому, що тут панує могутній дуб. Коли говорять про дубові ліси на Закарпатті, то передусім дивляться в наш бік.

— Завдяки такому багатству господарство, очевидно, не знає, куди дівати гроші?

— Ми бідні, як церковні миші. Нагадаю, що головне завдання держлісгоспів — збереження, відтворення і експлуатація лісів. Але відтоді, як лісгоспи реформували, ліскокомбінати зі своєю продукцією фактично припинили існування, наше фінансове становище зазнало докорінних змін. Держжава виділяє кошти лише на зарплату лісників, егерів та майстрів лісу, а решта, зокрема й на господарську діяльність — що перепадє від ліскокористувачів.

— Не тільки від вас доводиться чути, що лісгоспи і ліскокомбінати реформувалися поспіхом?

— Нарікання справедливі. Візьміть будь-яке сільськогосподарське виробництво. Коли воно міцно стоїть на ногах? Тоді, коли має власну переробну базу виробленого чи доглянутого. Економічно це дуже вигідно. Так було і в наших господарствах. Тепер переробкою ми зовсім не займаємося: вирощуємо, доглядаємо, а експлуатують, тобто рубають, ліс так звані ліскокористувачі.

— То, може, краще повернутися до старого?

— До старого повертаються люди, яких добрими господарями не назвеш. І техніка, і технологія, що була вчора, сьогодні не годиться. Так само як і організація лісозаготівель. Але виникли нові й дуже гострі проблеми.

— Тобто держава залишила вас господарями лісу, але відсторонила від користування ним?

— Фактично так. В області створено структуру поділу лісосічного

фонду, яка й розподіляє його серед ліскокористувачів. У нашому районі, наприклад, таких користувачів сім. За лісорубними квитками на умовах договорів вони загалом одержали ліміт на заготівлю 8,1 тисячі кубометрів лісу.

— Це мало чи багато?

— У цьому і криється гострота питання, бо спочатку з області нам спустили директиву аж на 21 тисячу кубометрів лісу.

— Звідки такі розрахунки?

— Ліс потрібен усім, тим паче дубовий. Оце й усі розрахунки. У Берегівському держлісгоспі дуб досяг 100-літнього віку, смереки — 60 років,

— час рубати. Спитати б, а чому дуб не може простояти 150 років? Чому його неодмінно треба валити? Адже життя цього дерева набагато триваліше. Зрізати дуба сучасною технікою легко, а виростити ой як важко. До 1998 року ми щороку рубали не більше 4,5 тисяч кубометрів лісу. А з нинішніми темпами незабаром почнемо рубати діброви. Молю Бога, щоб цього не сталося. Вважаю, що заготовляти більш як п'ять тисяч кубометрів щороку не маємо права.

— Важко відстоювати ці позиції?

— Важко, але бачите, обсяг вирубки ми катего-

Прецедент як форма захисту

Нещодавно побачила світ книга Станіслава Шевчука «Порівняльне прецедентне право з прав людини», котру завдяки підтримці ОБСЄ буде розповсюджено серед судів загальної юрисдикції. Книга є логічним продовженням «Основ конституційної юриспруденції», про які наша газета вже писала. Саме в «Основах...» С. Шевчук уперше висловив та обґрунтував думку про те, що українські судді повинні мати повноваження нормотворців через прийняття судових рішень (прецедентів). Така думка за радянських часів була крамольною і піддавалася нещадній критиці. Офіційна радянська правова теорія не визнавала судовий прецедент джерелом соціалістичного права, згідно з нею суди мали тільки застосовувати правові норми, а не створювати їх.

Інтеграція України до Європи і, відповідно, європейського права рано чи пізно приведе до визнання судових рішень джерелами українського права. Саме для того, щоб таке визнання скоріше наставло (принаймні для початку на рівні підсвідомості українських суддів), С. Шевчук на основі аналізу наукових праць, європейської судової практики створено книгу «Порівняльне прецедентне право з прав людини». Основним чинником захисту фундаментальних прав та свобод в Україні, вважає автор, має виступати не лише механічна адаптація ук-

раїнського законодавства до європейських правових стандартів, а й утвердження нового розуміння права і подолання нещодавніх історичних наслідків панування радянського вузьконормативного розуміння права. Автор видання на прикладі декількох положень Європейської Конвенції з прав людини показує універсальний характер доктрини захисту прав людини, юридичну техніку та принципи, через які розвинулася практика Європейського Суду. Книга також цінна тим, що визначає та підкреслює роль прецедентного права, що створено Європейським Судом з

прав людини та судовими органами конституційної юрисдикції інших країн. Окрім теоретичного обґрунтування ролі прецедентного права в захисті прав і свобод громадян в Україні, С. Шевчук у книжці узагальнено практику Європейського Суду з прав людини по основних правах: на життя, на свободу, на справедливий судовий розгляд, на заборону катувань, на свободу думки, совісті, віросповідання, свободу вираження поглядів. Залишається сподіватися, що зображення на обкладинці книжки репродукції картини Гюстава Доре «Бог убиває Левіафана» є суто символічним і художнім чином відображає боротьбу доброго з поганим у всьому, зокрема й у сучасній українській юриспруденції.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Місцеве самоврядування — форма публічної влади

Нещодавно в Житомирі відбувся науково-практичний семінар на тему «Практика виконання законів України «Про місцеве державне управління в Україні». Організаторами семінару стали Товариство науковців зі сприяння муніципальній реформі та Житомирська обласна рада. Семінар проведено в рамках програми «Демократизація та реформування місцевого самоврядування й державного управління», яка здійснюється за підтримки Міжнародного фонду «Відродження».

На семінарі виступили народні депутати України, депутатів і працівників місцевих рад та їх виконавчих органів, представників місцевих державних адміністрацій, Фонду сприяння місцевому самоврядуванню України, асоціації органів місцевого самоврядування, муніципальної громадськості та засобів масової інформації. Актуальність теми семінару зумовлена потребами становлення та розвитку місцевої демократії, вдосконалення організації та функціонування системи місцевого самоврядування, підвищення ефективності здійснення завдань та

функцій місцевого самоврядування, поліпшення якості послуг, що надаються населенню в системі місцевого самоврядування. Серед обговорюваних на семінарі особливо актуальними були питання визначення статусу територіальної громади та місцевих державних адміністрацій, компетенції, системи та гарантії місцевого самоврядування, порядку формування представницьких органів місцевого самоврядування, проблеми удосконалення законодавства про місцеве самоврядування та місцеве управління. Обговорення на семінарі зазначених питань дало

змогу дійти згоди в переліку питань, які потребують відмінного від чинного регулювання у законодавстві, форм залучення працівників органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та муніципальної громадськості до процедури вдосконалення законодавства про місцеве самоврядування та місцеве управління. Зокрема, як зазначив у доповіді один з учасників семінару — голова департаменту законодавчих ініціатив Асоціації міст України Віктор Кравченко, нагальність законодавчого розв'язання зазначених питань зумовила різку активізацію законопроектної діяльності в галузі муніципального права. Так, сьогодні на різних етапах законотворчого та законодавчого процесу перебувають одночасно кілька законопроектів. Особливі надії при цьому покладаються на Закон «Про місцеве самовряду-

вання в Україні» (нова редакція), який пройшов уже перше читання у Верховній Раді України і, на думку деяких політиків, має вирішити основні проблеми законодавчого забезпечення розвитку місцевого самоврядування. Водночас доповідат наголосив, що слід дуже ретельно продумати предмет та ідеологію закону з тим, щоб його прийняття не призвело до виникнення правових колізій. І тут важливо не допустити надмірного розширення предмета закону, перетворення його на своєрідний муніципальний кодекс. Значну увагу на семінарі було приділено обговоренню проблем юридичного навчання депутатів місцевих рад, сільських, селищних та міських голів, підвищенню рівня їх правової культури. Відзначено, зокрема, у цьому позитивний досвід Житомирської обласної ради.

Марина КОВАЛЬЧУК.

ЗАКОНОДАВЕЦЬ

Коли розлучаються двоє... Як своє забрати з собою

(Продовження.)

Див.: «ГУ» за 09.11.02, 21.11.02, 26.11.02)

НОВА НОРМА: Верховна Рада України ухвалила Сімейний кодекс України (далі — СК). **ЦЕ ОЗНАЧАЄ,** що з Нового року подружжя матиме нові і значно детальніше регламентовані порівняно з чинним Кодексом про шлюб та сім'ю (далі — КШС) права та обов'язки. Ідеться насамперед про особисті немайнові права та обов'язки подружжя, право особистої приватної власності дружини та чоловіка, право спільної сумісної власності подружжя, права та обов'язки подружжя з утримання (статті 49—91). Серед таких особистих немайнових прав уперше закріплено право дружини на материнство і право чоловіка на батьківство. Передбачено, що **небажання чоловіка мати дитину чи його нездатність до її зачаття, так само і відмова дружини від народження дитини або нездатність її народити може бути причиною розірвання шлюбу.** Загалом же серед досить широкого кола цих нових прав і обов'язків — обов'язок подружжя турбуватися про сім'ю (не тільки матеріально, а передусім через побудову сімейних відносин на почуттях взаємної любові, поваги, дружби, взаємодопомоги, відповідальності за свою поведінку), а також право дружини та чоловіка на повагу до своєї індивідуальності, фізичний та духовний розвиток, зміну прізвища, розподіл обов'язків та спільне вирішення питань життя сім'ї, особисту свободу. Останнє, наприклад, включає право дружини та чоловіка на вибір місця свого проживання та на припинення шлюбних відносин. **Примушування до припинення шлюбних відносин чи до їх збереження, у т. ч. примушування до ставлення зв'язку за допомогою фізичного або психічного насильства, означає порушення права дружини чи чоловіка на особисту свободу з відповідними наслідками.** Один з найсуворіших — притягнення до кримінальної відповідальності за зґвалтування (ст. 152 КК) або примушування до вступу в статевий зв'язок (ст. 154 КК України).

На відміну від чинного КШС, у якому закладено норму про роздільне майно подружжя, СК передбачає новий вид майна — особисту приватну власність окремо як дружини, так і чоловіка. Тобто до майна, набутого кожним з них до шлюбу або ж під час спільного проживання за договором дарування чи у спадок, прирівнюються і майно, набуте дружиною або чоловіком у шлюбі, але за кошти, які належали їй або йому особисто. Принципово по-іншому, порівняно з КШС, новий закон вирішує проблему правового режиму коштовностей (щоб не вийшло, як у скупоті жони при поділі майна: це не дам, це не дам, а оце не твоє). Якщо чинний нині КШС не визнає роздільним майном кожного з подружжя коштовності (каблучки, годинники тощо), придбані під час шлюбу на спільні кошти, то СК встановлює, що **особистою приватною власністю дружини та чоловіка є речі індивідуального користування, у т. ч. коштовності (навіть коли вони придбані за спільні кошти подружжя).** І навпаки, крім цих речей індивідуального користування, новий СК (ст. 69) вказує, що кожна інша річ, набута за час шлюбу, належить подружжю на праві спільної сумісної власності. І не має значення, що в одного з подружжя з поважної причини (навчання, ведення домашнього господарства, догляд за дітьми, хвороба тощо) не було самостійного заробітку (доходу). Такою **спільною власністю подружжя вважаються будь-які речі, заробітна плата, пенсія, інші доходи, одержані кимось із них і внесені до сімейного бюджету або на особистий рахунок у банківську (кредитну) установу.** Цікаво також, що, розірвавши шлюб, кожен з «розбитої» пари не втрачає права на спільну сумісну власність на таке майно. Так само незалежно від розірвання шлюбу дружина і чоловік мають право на поділ цього майна. Процедура визначається законом.

До речі, за загальним правилом (ст. 74 СК) право спільної сумісної власності на майно, набуте під час спільного проживання, виникає також у жінки та чоловіка, які проживають однією сім'єю, але не перебувають у шлюбі між собою. **ЗВЕРТАЄМО УВАГУ,** що СК закріплює право одного з подружжя на утримання, і реалізується воно через **обов'язок дружини та чоловіка у визначених законом випадках матеріально утримувати одне одного. Причём права особи на утримання не припиняє факт розірвання шлюбу.** Утримання передбачене в натуральній або грошовій формі добровільно, у т. ч. на договірних умовах, а також за рішенням суду (виплата аліментів). Права на утримання не має той із подружжя, хто негідно поведився у шлюбних відносинах, а також той, хто став неприяздатним у зв'язку із вчиненням ним умисного злочину.

ДЛЯ ДОВІДКИ: СК ухвалено парламентом 10 січня 2002 р. Він набирає чинності з 1 січня 2003 р. З повним його текстом можна ознайомитися в «Голосі України» за 26 лютого ц. р.

Микола МЕЛЬНИК, кандидат юридичних наук.

Анатолій БЕНЬ, оглядач «Голосу України».

ПРАВОВИЙ МОНИТОРИНГ

пропозиції щодо заходів його поліпшення.

За реєстрацію сплачуватимуть по-новому

Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни до Постанови Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р. № 383», № 1745 від 16.11.2002 р. Постановою встановлено розміри плати за державну реєстрацію благодійних організацій, яка сплачуватиметься, починаючи з 1 січня 2003 року. Плата за реєстрацію всеукраїнської благодійної організації визначена у розмірі двох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; три мінімуми — для міжнародних та один неоподатковуваний мінімум доходів громадян — для місцевих благодійних організацій, а також відділень, філій, представництв всеукраїнських, міжнародних благодійних організацій.

До шлюбу — з довідкою про здоров'я

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення добровільного медичного обстеження осіб, які подали заяву про реєстрацію шлюбу», № 1740 від 16.11.2002 р. Постанову прийнято відповідно до положень нового Сімейного кодексу України, що набирає чинності з 1 січня наступного року. Для обізнаності зі станом здоров'я майбутнього подружжя особи, які подали заяву про реєстрацію шлюбу, можуть за бажанням пройти медичне обстеження. Обстеження проводитиметься за направленнями державних органів реєстрації актів цивільного стану в спеціально акредитованих лікувально-профілактичних закладах у 20-денний термін. Результати медичного обстеження повідомлятимуть лише особам, які пройшли обстеження,

і записуватимуть до їх медичних карток.

Квитки для депутатів

Постанова Кабінету Міністрів України «Про порядок та умови безплатного проїзду депутатів місцевих рад», № 1738 від 16.11.2002 р. Тепер посвідчення для проїзду депутату не потрібно. Цією постановою встановлено, що депутатам місцевих рад для безплатного проїзду всіма видами транспорту (крім таксі) територією ради видаються проїзні документи тривалого (на місяць, квартал) або одноразового користування — квитки, талони, жетони тощо. **Ринки — під контроль** **Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про вивчення стану справ на ринках з продажу продовольчих і непродовольчих товарів», № 652-р від 16.11.2002 р.** З метою проведення обстежень для визначення

соціально-економічної ефективності діяльності ринків з продажу продовольчих і непродовольчих товарів та визначення шляхів їх подальшого розвитку Мінекономіки спільно з Держпідприємництвом повинні розробити та затвердити методичні рекомендації з проведення обстеження ринків, зокрема з перевірки наявності документів, які регламентують діяльність ринків; проведення на ринках інвентаризації торгових місць, визначення їх статусу; дослідження стану дотримання порядку справляння ринкового збору; перевірку економічної обґрунтованості встановлених адміністрацією ринків тарифів на орендну плату та вартості послуг, що надаються на ринку, тощо. До 1 березня 2003 року до Кабміну мають надійти інформація про результати вивчення стану справ на ринках з продажу продовольчих і непродовольчих товарів та

Ну й хай не йде гора до Магомета

Заступник голови Київської міської державної адміністрації Юрій РОССАДА: «Столична влада на те і влада, щоб киянину зимувалося не тільки тепло, а й ситно».

На хвилинку перекиньмося думками до Парижа чи Берліна: а там займаються мерії заготівлею та завезенням овочів на зимовий період? Отак послідовно, планово, як це робиться, скажімо, в Києві? Той, хто там бував, зниже плечима: у кіосках та магазинах європейських столиць завжди повно свіжої зелені, овочів та фруктів. А економіст додасть: у зарубіжних містах завезенням овочів та фруктів мерії практично не займаються — там ці процеси регулює ринок. А якщо в нас ринок ще слабкий, часто дикий, хаотичний? Що б тоді було, якби все було пущено на самотпів? У принципі, в нинішніх ринкових, демократичних умовах і київська мерія не зобов'язана мотатися по всіх регіонах, щоб у нас на столі завжди лежали свіжа капуста, картоплина, квашений помідор. Ринок — то хай собі діє ринок, закони у нього єдині як щодо Парижа, так і щодо Києва. Але ми не французи і не німці. Ми звикли думати про суцїда, друзів, ми завжди любимо відчувати плече близької людини, звикли, щоб нас опікала влада. І київська влада з ніг збивається, щоб стіл у нашій хаті не пустував.

Спочатку були ярмарки

Юрій Россада — один з тих «консерваторів», який виховувався на відповідальності перед людьми. І на совісті. Він розмірковує приблизно так: поки там врегулюється ринок, поки зелений товар сам потече до Києва, я зі своєю службою повинен подбати, щоб кожен мешканець рідного міста, особливо діти і хворі, мали здоровий харчовий раціон.

І щоб за доступною ціною. Бо коли не втручатися у постачання продукції, не створювати державну конкуренцію приватним постачальникам, ціни можуть «зашкалювати». Він це знає, бо в торговельній, постачальницькій сфері працює не один десяток літ.

І ось що він творить, Юрій Іванович. Шолїта, як тільки починає тексти на ринки Києва всяка горючина, він зі своєю командою, з керівниками столичних районів, здійснює, як це нині модно казати, інтервенцію у цю справу, простіше кажучи, проводить широкомасштабні ярмарки.

Досвідчений і хитрий кон'юнктурник убиває тут не двох, а трьох зайців. По-перше, залучаючи до ярмарку господарства, з якими Київ має партнерські стосунки (допомагає їм насінням, міндобривами, засобами захисту рослин), істотно впливає на ціноутворення, оскільки собівартість продукції у цих господарств значно нижча, ніж у сусідів. Скажете, а навіщо Россаді так битися за ціну картоплини чи огірка? Не входить це в його службові обов'язки, ринок її регулює.

Займається Юрій Іванович ціновою політикою тому, що це прямо пов'язано з міським бюджетом. У Києві сотні, тисячі дитячих ясел і садків, дитбудинків, ліка-

дивуймося, що київська влада давно і послідовно займається хлібом і картоплею нарівні з суто міськими проблемами. Причому не так собі, на ходу, а з усією глибиною і професійністю. Аж до того, що в апараті існує ціле управління, яке займається хліборобськими проблемами.

Скажете: а для чого? Що, немає чим більше Києву займатися? Знову підкреслимо: ми не німці, і не французи. У нас свої проблеми, яких, крім нас, ніхто не вирішить.

До всіх, очевидно, докотилося, яка битва за хліб розгорнулася минулого року між міською мерією, керівництвом держрезерву та іншими підрозділами. Боротьба ця була жорстокою. Бо йшлося не про абищось, а про те, буде в киян досить хліба на зиму та весну чи ні. І за такою ціною продаватиметься круглий буханець, щоб він був по кишені найбіднішому пенсіонерові чи каліці.

І битва та зчинилася через перипетії ринку (якби то він був цивілізованим!) і окремих спритників-чиновників, які хотіли нагріти руки на копійчині того ж пенсіонера чи інваліда.

Щоб здешевити хліб у Києві, коли проявилася явна тенденція до його подорожчання, міське керівництво знижувало вартість оренди землі та приміщень, у яких «проживали» хлібні підприємства, розсило емісарів не тільки до хлібних місць України, а навіть у далекий Казахстан, шукаючи, де б подешевше

рапляли подібні підприємства до рук приватників, ціна на хліб у магазинах негайно підскакувала.

Після довгої, впертої боротьби і тут виграла столична влада. Як результат, київський хліб залишився найдешевшим в Україні. Цікаво, що інші регіони України теж не витримали, побігли за столицею, і хоч не так помітно, як у нас, а все-таки знизили ціни на хліб. Виходить, не обов'язково йти за ринком, похнюпивши голови, можна, якщо захотіти, реально брати його за віжки.

— Ви не знайдете, — каже Юрій Іванович, — жодного регіону, де б існувала така політика цін. Хай це, може, і проти ринкових правил, але Київрада на своїй сесії встановила шкалу, вище якої міська держадміністрація не має права піднімати ціни на найнеобхідніші для людини харчі. У деяких регіонах пробують знизити ціни на хліб, зменшивши вагу хлібини. Ми не можемо навіть уявити, щоб така політика здійснювалась у столиці. Бо хліб — це основне в раціоналі малозапечечених киян. А таких у нас — понад 700 тисяч.

Але пройшовши через усі уроки ринкових відносин, батьки міста задумались: якщо не так просто знайти недороге зерно, то, може, не слід чекати, поки гора прийде до Магомета, а самим йти до гори, коштами, технікою, добривами впливати на продовольчий ринок України, тобто зарані брати участь разом із сільськими виробниками у вирощуванні зерна, і за

цями, ми надали фермерським господарствам, які з нами працюють, конкретний товарний кредит — 3 тисячі тонн селітри, якої в першу чергу потребують хлібороби.

Знову ж таки: чи потрібно міській владі займатися підтримкою фермерського руху в Україні? За службовим обов'язком — ні. А за державницькою позицією Олександра Омельченка, Юрія Россади і всієї владної команди — просто необхідно. Не чекати ж, поки прийде гора до Магомета.

— У головному управлінні роботи з фермерами, — продовжує Юрій Іванович, — вивчають ринкову ситуацію на селі, контактують з тисячами сільських фермерських підприємств, щоб підтримати їх, допомогти, а як результат — забезпечити киян повним набором продовольчого столу — від хлібних виробів до овочів і фруктів. Причому ми залучаємо до співпраці з містом усіх, хто хоче, на основі вільного ринку й конкуренції. Ви знаєте, мені якось не по собі було, коли дізнався, що акціонерному товариству «Оболонь» в деяких містах України намагалися ставити заслін при ввезенні до них живої продукції. А ми відкриті для всіх. Будь ласка, везіть до Києва все, що виробили і виростили. Чим більше його буде, тим нижчі ціни будуть для споживача.

До речі, ще один штрих до цінової політики київської адміністрації. Коли настала баштанна пора, служба Юрія Россади днювала й ночу-

го року було нерентабельно — ціни навіть у Джанкої на цю продукцію були не нижчі за київські.

Солістів викликали на біс

Так що ж ми маємо в місті перед зимою? Чи треба тривожитися киянинові перед холодною порою за ситий і вітамінний стіл? Ось кілька цифр.

Як повідомив Юрій Россада, з травня до листопада до київської столиці завезено понад 60 тисяч тонн плодоовочевої продукції (мається на увазі та кількість, яка здійснена організовано, тільки міською владою). На зиму заготовлено понад 15 тисяч тонн картоплі, 3020 тонн цибулі, 5 тисяч тонн капусти, 2116 тонн інших овочів. І головне — все це у найширшому асортименті, критерієм якого служить борщовий набір. Нагадаємо, що левову частку цієї продукції плюс різноманітні фрукти й соки буде передано лікарням та дитячим закладам. Але й овочеві магазини, як сказав Юрій Россада, матимуть усе, що виростила для нас природа.

Окреме слово про соління і «солістів» — людей, які власними руками й умінням, що йшло до нас від діда-прадіда, заготовляли на зиму різні соління. Треба було бачити й скуштувати, що то були за витвори мистецтва, оті квашені огірки, помідори, гриби, капуста, навіть кавуни, від яких аж угиналися столи під час виставки-конкурсу, влаштованої усіма плодоовочевими базами Києва. Комісія, яка мала визначити найкращих майстрів цього древнього ремесла, забуваючи, що вона має бути безсторонньою, ні-ні та й прицюкувала, куштуючи ті чи інші страви. А гості — так ті просто «викликали на біс» найкращих майстрів. Облизуючи пальчики, журналістська братія не змогла не задати Юрію Івановичу традиційне, але трохи заковиристе запитання. Мовляв, ми звикли до виставкових зразків будь-якої продукції. Так от, чи будуть оці харчі такими ж смачними і в магазинах, як тут?

За нього відповіли майстрини. «А ви пройдіться по овочевих магазинах нині — і через місяць-два спробуйте відізнати те, що оце скуштували зараз, і те, що купите», — сказали вони.

Зберігає київська влада, не дає розповзтися по руках традиційні овочеві бази, овочеві магазини. Навпаки, не було власної бази в Деснянському районі — тепер є. Бо на 400 тисяч населення, яке проживає там, на численні лікарні й дитячі садочки має районна і міська влада гарантовано заготувати всю необхідну, першочергову продовольчу продукцію, стверджує Юрій Россада. Не чекаючи, поки всі ці процеси врегулюють ринкові відносини. Цього вимагають від нього совість, службові і депутатські обов'язки.

Виставка-конкурс заготовленої на зиму плодоовочевої продукції

купити жито-пшеницю. І вже коли, здавалося, знайшли сподіване, викинув «фортель» і держрезерв: він став здирати з київської мерії ледь не вдвічі більше кошти за зберігання зерна, ніж було закладено в контракті.

Я власними очима бачив, якими чорними ходили в ті дні Омельченко, Россада, інші керівники міста.

А тут заходилися інші спритники приватизувати «Київхліб», «Київмлин» та інші «хлібні» об'єкти. Досвід же інших областей невідпорно свідчив: як тільки пот-

цінами, заздальгід обумовленими, купувати його до столичних жителів.

Так у Києві була створена ціла система, яка от уже кілька років безвідмовно діє на благо людей.

— Ось недавно, — каже Юрій Россада, — я зібрав у себе фермерську асоціацію. Ми не просто поговорили, які труднощі нас очікують, як найвигідніше для міста закупити зерно, овочі, фрукти. Ми говорили, як нам разом виростити наступного разу такий урожай, який би забезпечив потреби не тільки киян. І знову ж таки ми не обі-

вала в південних областях, річкових портах, щоб якомога більше завезти до столиці кавунів і динь. Не тільки для того, щоб цих овочів було в Києві більше, а насамперед щоб створити конкуренцію для приватних комерційних структур. І якщо ви ходили на базар, то помітили, як швидко ціни на кавуни й дині опускалися вниз. Причому, були вони меншими, ніж у самих баштанних областях — Одесі, Миколаєві, Херсоні. А хто відпочивав у Криму, мабуть, переконався, що везти джанкойські кавуни до Києва цьо-

Фото Валерія СКІБИ

СТОЛЬНИЙ ГРАД

го року в нас вилучили 711 мільйонів гривень додаткових трансферів, то наступного року пропонується вилучити 1 мільярд 31 мільйон гривень. Це в тому разі, якщо повністю поміняється податкова база. І це знають усі — депутати, урядовці. І нічого не роблять, щоб поправити ситуацію.

Про яку програму подолання бідності, сказав Олександр Омельченко, можна говорити, коли на наступний рік не передба-

чено ні пенсійних підвишень, ні зростання доходів населення? Заморожується все: капітальне будівництво, промисловий розвиток.

Профільний Комітет Верховної Ради запропонував збільшення доходної частини бюджету на наступний рік на 8 мільярдів гривень. А уряд знову її знизив до 1 мільярда 200 мільйонів — ніякого узгодження між парламентом та урядом так і немає. А вже кінець листопада, це тоді, як бюджет країни має бути затверджений до 1 грудня.

Біда ще й у тому, що доки не прийнятий проект бюджету у другому читанні, не може затвердити власний бюджет і місто. А нам же з нового року фінансувати ряд життєво важливих економічних та соціальних програм!

І все-таки я впевнений, що, попри оці кричущі негаразди, ми свої програми виконаємо.

ІЗ ПЕРШИХ ВУСТ

З бюджетом жарту погані

Проводячи чергову апаратну нараду Київської міської державної адміністрації, керівник столичної влади Олександр Омельченко торкнувся бюджетних проблем Києва та держави. Він зазначив, що в місті повністю завершилася робота над складанням проекту бюджету столиці на наступний рік. Разом з тим, він висловив серйозну тривогу у зв'язку із зволіканням з прийняттям цього першочергового документа Верховною Радою України і взагалі критично сприйняв сам зміст майбутнього закону.

— Ті видатки, фінансування загальнодержавних програм, які закладені в проекті бюджету на 2003 рік, — сказав він, — можуть посилити економічну кризу в країні, а також призвести до політичної кризи, дестабілізації в суспільстві. Говорю це я тому, що володію кожною цифрою, кожного сторінкою проекту основного економічного закону країни. Головна небезпека в тому, що він може спричинити, якщо вчасно його не поправити, ще більше збіднення народу, зубожіння людей. Як голова Асоціації міст України (а їх —обласних та обласного підпорядкування — понад 170 в Україні), з усією відповідальністю заявляю, що заплановане фінансування їхніх потреб наполовину, а то й більше, гірше, ніж це було нинішнього року.

Взяти нашу столицю, наприклад. Якщо нинішньо-

Не маєш роботи — створюй власну справу

Нотатки з апаратної наради Київського міського голови

Схоже, ми виходимо-таки на дорогу подолання бідності в столиці нашої держави. Ми не про ту бідність, коли людина не хоче нічого робити, а гроші одержувати. Минулося, коли і справжній трудяга, і п'яничка одержували часто-густо однакову зарплату.

Ми про бідність у нових умовах життя, коли гроші на землі не валяються, їх, як відомо, треба заробити.

А складається вона, ця сучасна бідність, з двох, як правило, частин: або людина не має роботи, або вона з різних причин не може працювати. Про третю, коли працівнику місяцями не платять за його працю, мови не було: у столиці давно вже не знайти бюджетника, якому б завинила держава, а в данім разі — місто. Кілька років тому позиція міського голови «не одержують робітники — не має права на зарплату і директор» спрацювала: сьогоріч міські служби пильно стежать, щоб десь на заводі, в конструкторському бюро чи на будівництві не трапилося жодного рецидиву боргів у зарплаті.

Як сказала у співдоповіді начальник головного управління праці та зайнятості Тетяна Кисільова, дедалі радісніша інформація надходить з місць і про закриття ще одного джерела бідності — безробіття. Сьогодні, повідомила вона, у столиці чітко проглядається в цій справі позитивний баланс: нинішнього року на роботу прийнято більше людей, ніж звільнено. Говорячи мовою статистики, у Києві зараз фактично нульовий рівень безробіття. А прийнято більше, ніж звільнили, тому, що кількість робочих місць у столиці день у день зростає — оживають фабрики і заводи, відкриваються нові лікарні, школи, вищі навчальні заклади. У нас уже з'явився дефіцит учите-

ля, робітника, не вистає водіїв пасажирського транспорту. Причому, як сказав Олександр Омельченко, ми не ділимо людей на своїх і чужих. У Києві одержують роботу десятки тисяч приїжджих — навіть з далеких міст України.

Не заплющують очі батьки міста і на таку форму безробіття, як прихована. Так, ми знаємо, прозвучало на нараді, що є ще люди, які нібито працюють, а підприємство простоє.

Отут керівництво столиці веде чітку й послідовну політику, щоб такі підприємств не було. Там, де раніше приватизований об'єкт роками не може або не хоче запрацювати, місто, незважаючи на непопулярність таких кроків, забирає його на певний час, як на санацію, — під свою юрисдикцію, допомагаючи колективу коштами та заповіданнями. Якщо є інші причини банкрутства, їх детально вивчають і або перекваліфіковують у подальшому підприємство, або, в рідкісних випадках, закривають, даючи змогу використовувати землю й виробничі площі більш кмітливим господарям. Головне, щоб не страждали робітники, інженери та їхні сім'ї.

Прозвучала й така цікава цифра. Тільки протягом нинішнього року 9000 колишнім безробітним місто запропонувало відкрити власну справу, власний бізнес. Причому, причетні до цього управління не тільки надали ідею відкриття власного бізнесу молодим людям, а й підучили їх, посприяли у реєстрації, допомогли одержати пільгові кредити для вдалого старту.

Дехто може сказати: добре, місто допомагає тому чи іншому спеціалісту чи навіть випускникові школи влаштуванням. Але ж коли там платять копійки, то це ще не вихід з бідності.

Так от: у столиці нині середня місячна заробітна плата 619 гривень. Це в 1,7 разу більше, ніж по Україні. Погодьтеся, на такі гроші уже можна жити.

Ну, а там, де багатодітна сім'я — це вже особлива категорія бідних, на яку з усією потужністю працює загальноміська програма «Турбота», що базується, в свою чергу, на міському бюджеті, — розроблена ціла низка матеріальної підтримки. Це й доплати матерям, які виховують дітей і тимчасово не працюють, і доплати дітям-сиротам, інвалідам, особам з обмеженими фізичними можливостями, і багато інших. Нині на обліку в органах соціального захисту населення перебуває 16837 сімей з дітьми, з них 8264 — малозабезпечені сім'ї, яким з початку року виплачена допомога на суму 4,7 мільйона гривень.

Друга за ризиком бідності категорія — сім'ї, що складаються виключно з пенсіонерів, які втратили навіть залишкову працездатність. Пенсії? А хто на них може реально триматися?

Ось у цих умовах невідповідності вартості реального життя та рівня доходів соціально вразливих верств населення і шукають відповідні служби міста, як так зробити, щоб жодна людина в Києві не опинилася за межею бідності.

Одним з найголовніших важелів допомоги бідним людям є різні форми адресної допомоги, сконцентровані в загальнономіській програмі «Турбота», сказав доповідач — начальник головного управління соціального захисту населення Сергій Бичков. Кілька років тому вона починалася з кількох мільйонів гривень. А вже нинішнього року міський бюд-

жет виділив для неї 122 мільйони.

З початку 2002 року одноразова щомісячна адресна матеріальна допомога надавалася: одиноким матерям; інвалідам для оплати житлово-комунальних послуг та абонементської плати за користування телефоном; малозабезпеченим багатодітним сім'ям на придбання продуктів харчування; тим, хто доглядає за інвалідами, або престарілим, яким виповнилося понад 80 років; сім'ям загиблих у Афганістані, і щоквартальна адресна допомога малозабезпеченим сім'ям, які виховують чотирьох і більше дітей.

А крім цього, надавалася помітна матеріальна допомога до різних свят — Водохрещі, Дня захисника Вітчизни, 8 Березня, Трійці, Дня Перемоги, Дня незалежності, Міжнародного дня престарілих та інших.

Як бачите, список великий. А ще сюди можна додати спеціалізоване обслуговування вдома інвалідів з психічними захворюваннями, бюджетне утримання різних центрів, будинків, безплатне харчування, залучені позабюджетні кошти для придбання одягу дітям та престарілим і багато іншого.

Словом, у Києві дбають про людину, і це видно, як кажуть, неозброєним оком.

Однак на нараді, поряд з пропозиціями про нові форми роботи з подолання бідності, прозвучало немало й критики. Невдоволення окремими аспектами діяльності управління, які звітували, висловив міський голова, який дав відповідні протокольні доручення службам та управлінням міської державної адміністрації.

ЩОБ НЕ ХВОРІТИ

Гемокод: до здоров'я — без дієти і ліків

На київському ринку медичних послуг з'явилася унікальна методика оздоровлення організму, боротьби з надлишковою вагою і поганим настроєм — за гемокод-діагностикою крові. Про поширений у цивілізованому світі науковий метод, що нарешті прийшов і до нас, розповідає терапевт, лікар вищої категорії, сертифікований фахівець з системи Гемокод **Марина ЄФРИМЕНКО**.

— За статистикою восьмеро з десяти людей сьогодні регулярно вживають чимало продуктів, які краще було б віддати ворогові. Справа в тому, що через індивідуальні генетичні особливості наш організм не виробляє абсолютно всіх ферментів для нормального травлення, а тому нездатний засвоїти, скажімо, вуглеводи, що містяться у грибах. Інші роками «труять» себе молоком, свининою чи навіть улюбленицею народу — картоплею. Адже продукт, для якого в організмі не знайшлося ферменту, гніє і бродить у кишечнику з утворенням газів та токсичних речовин. Результат — постійна інтоксикація організму, порушення обміну речовин, а отже, небажане коливання ваги, загальне погіршення самопочуття, передчасне старіння.

Гемокод дає абсолютно індивідуальне і точне — через аналіз на клітинному рівні — знання про те, що саме підходить вашому організмові, а від чого треба утриматися бодай шість тижнів. В сучасній лабораторії краплина венозної крові пацієнта тестується з екстрактами більш ніж ста продуктів, що найчастіше присутні в нашому раціоні. За інтенсивністю світіння кров'яних клітин фахівці визначають список продуктів червоного і зеленого поля. Разом з результатом аналізу видається індивідуальна схема правильного харчування, варіанти ротаційного меню на перші шість тижнів проходження програми Гемокод тощо. Звичайно, усе це робиться за постійного консультатційного супроводу лікарів.

Без особливих зусиль, підрахунку калорій, виснажливих дієт уже в перші дні можна скинути від двох до п'яти кілограмів — залежно від стартової ваги. Крім того, у більшості через два-три дні змінюється загальне самопочуття: минає втома, пригнічений настрій, підвищується працездатність. А через півтора тижні такий результат спостерігається у ста відсотків пацієнтів. Пропадають вранішні мішки під очима, шкіра стає чистою і здоровою, нормалізується вага.

Ми проводимо гемокод-тестування навіть вагітним жінкам. Особливо рекомендується пройти його людям із надлишковою вагою, порушеннями обміну речовин, сну, гіпертонікам. Як показує практика, за допомогою програми також можна успішно боротися з такими поширеними захворюваннями, як артрит, астма, екзема, мігрень. У розвинутих країнах генетичний тест на харчову несприйнятливість став такою ж звичною процедурою, як, скажімо, вимір артеріального тиску. Мав рацію Гіппократ, коли стверджував: «Я є те, що я їм»?

Медичний центр «Гемокод-Київ»: м. Київ, вул. Андріївська, 9. Тел. (044) 416-06-60, 416-07-60, 416-25-79.

ФОТОФАКТ

Київ. Оболонь.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Годі цих іспитів!

ЧОРНОВИК

Наші діти проходять через два стреси: випускні іспити у школі, а потім вступні — до вищих навчальних закладів. Спочатку їх оцінюють ті вчителі, які й навчали. Потім кожний із вузів, не довіряючи результатам шкільних іспитів, проводить свої випробовування. Учень змушений вдаватися до послуг репетиторів, бо загальноосвітній заклад не готує до вступу до вузів.

Вихід із цієї ситуації — єдине зовнішнє тестування замість випускно-вступних іспитів. За ініціативою Міністерства освіти і науки та Міжнародного фонду «Відродження» у Львові створено «Центр тестових технологій». Директор проекту Лілія Гриневич вважає, що передусім треба створити банк якісних тестів і підготувати освітян.

Стосовно ставлення до шкільних і вузівських випробовувань центр «Соціальний моніторинг» спільно з Українським інститутом соціальних досліджень провело опитування молоді в 10 областях України. Більшість переконана, що іспити в середній школі необ'єктивно контролюють знання випускників. Серед респонден-

тів, які мають вищу освіту, 71 відсоток впевнені в необ'єктивності і непрозорості системи вступних іспитів до вузів. За її зміну виступають 54 відсотки респондентів, а 18 — за збереження. 47 відсотків опитаних погодилися з необхідністю впровадження єдиного тестування, яке проводилося б незалежними центрами.

Експеримент відбуватиметься за участю Львівського університету імені Франка, Києво-Могилянської Академії, Харківського педуніверситету імені Сковороди й Одеського університету імені Мечникова.

— Вступні іспити — це

випробовування суспільства на демократичність та відкритість, — зауважив ректор Львівського національного університету імені Франка Іван Вакарчук. — 3 1992 року ми перейшли на систему тестувань, розроблену нашими викладачами. Тести доступні і цілком відповідають шкільній програмі.

Проект поділяється на два етапи. Десять шкіл, які візьмуть участь в експерименті, замість іспи-

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

тів з математики та історії проводитимуть зовнішнє тестування. Протягом двох років коло учасників проекту розшириться, буде створено регіональні центри для

здійнення стандартизованого тестування на шляху до впровадження цієї системи на державному рівні.

Лариса ФАНГА.

Львів.

Нічого особливого не сталося?

ПІДВОРІТТЯ

У всьому винна вчителька, стверджує сестра 14-річної учениці однієї із сільських шкіл на Житомирщині. Після пережитого школярка проходить курс лікування у психіатра, а родичі й досі шукають правду.

А сталося все напередодні Дня вчителя. Діти влаштували для педагогів «вогник» і святковий стіл. Пригоститися солодощами запропонували й учням. Марина також взяла зі столу печиво і поклала в сумку — дорога додому (живе вона в іншому селі) неблизька. Саме момент «клала щось у сумку» пізніше зіграв злий жарт: в однієї з учительок начебто зникли 107 гривень 50 копійок зарплати. Але то було пізніше...

Прийшовши додому, де мешкає вдвох з ненькою, Маринка почала поратися по господарству.

— Мама, повернувшись увечері з роботи, малої вдома не застала, — розповідає Маринчина сестра, яка живе в іншому селі. — Сусідський хлопча розповів, що на таксі приїхав син учительки, посадив дівчинку в машину і кудись повіз.

— Пізно ввечері до мене прийшли родичі моєї учениці, — каже класний ке-

рівник Марини. — Я не одразу і второпала, в чому річ. Але, коли все з'ясувалося, зателефонувала до колеги. Слухавку взяв її чоловік. Зрозуміла лише, що Марину підозрюють у зникненні грошей і що дівчинку, мовляв, давно вже відвезли додому, але вона злякалася скоєного і заховалася.

— Я вже п'ятий рік веду цей клас, — розповідала далі педагог, — і нічого такого за Мариною не помічала. Сім'я і справді не багата, але щоб отаке вчинити — не вірилося. Хоча, зізнаюся, сумнів закрався. Іздили ми й до Галини Григорівни додому, але розмови не відбулося: сторони звинувачували одна одну. Під гарячу руку й мені перепало від сина колеги, до речі, мого колишнього учня.

Рідні Марини повернулися додому близько другої ночі. Дівчинка вже спала. А на ранок розповіла:

— До Галини Григорівни привезли ще кількох однокласників. Спочатку всіх питали: «Хто вкрав гроші?». А потім син учительки завів мене в іншу кімнату, вхопив за коси і кілька разів ударив. Казав, битиме, доки не зізнаюся. Назад підвіз тільки до повороту на село. Потім мені стало зле, і я сіла під дерево. Мабуть, заснула. Коли прокинулася, надворі вже стемніло.

Того ж ранку гроші вчительки знайшлися — їх начебто витрусили з під килимка біля порога оселі Галини Григорівни. Підкинули — переконана вона.

— Навряд чи це можливо, — сумнівається класний керівник Марини, — адже ввечері ми довго не могли потрапити на подвір'я через неприв'язаного пса. Та й розійшлися вже за північ, а рідним Марини до свого села добиратися щонайменше години дві. Коли вони могли повернутися вдруге?

Ситуація збентежила. На чікому боці правда — батьків учениці чи педагога? Як таке взагалі могло статися? Після описаних подій Галина Григорівна на роботу не вийшла, передала директорові заяву з проханням надати відпустку за власний рахунок.

— Не знаю, як діяти в цій ситуації, — зізнався директор школи. — Родичі учениці збираються звернутися до суду. Про такий намір заявили й батьки іншої школярки, присутньої на «допиті».

Будемо, очевидно, чекати на рішення цієї інстанції. Такої думки дотримується і начальник райвідділу освіти. Хоча ми радили Галині Григорівні попросити в сім'ї Марини вибачення.

Відтоді минуло вже більше місяця. До редакції районної газети, в якій працюю, зайшли Марина з мамою — приїхали до лікарів, зокрема і до психіатра. Заодно показали відповідь, яку одержали з міліції: підстав для порушення кримінальної справи немає. До чого тут міліція? Схоже, в уяві людей з поліської глибинки міліція і суд — одне й те саме. Однак навіть вони добре розуміють: не можна просто так серед ночі хапати чужих дітей і везти до себе додому на «слідство».

Світлана ВОЖДАЙ.

Житомирська область.

Замість читацького формуляра — книга зі штрих-кодом

Кожен з нас добре знає: видаючи книгу в бібліотеці, її обов'язково записують у формуляр читача. Без цієї процедури вже обходяться на абонементах і в читальних залах бібліотеки Технологічного університету Поділля, що недавно відзначила своє 40-річчя.

Уся інформація зі штрих-коду на кожній книзі зчитується комп'ютером і заноситься в пам'ять на електронну картку читача. Швидко, легко і зручно. Щоправда, це досягнуто за роки напруженої і рутинної праці.

— Ще у 1992 році встановили перший комп'ютер і започаткували електронний каталог, — розповідає директор бібліотеки Валентина Петрицька. — Нині в нас діє відділ автоматизації, створено локальну мережу, яка об'єднує 44 персональні комп'ютери, маємо вихід в Інтернет, працює веб-сайт закладу.

Автоматизована система здійснює в цій книжковій скарбниці основні технологічні процеси. А саме: комплектування, обробку літератури й періодики, каталогізацію, інформаційно-довідкове обслуговування, облік видачі й списання літератури, управління бібліотечною діяльністю, переоблік фонду, ведення статистичної звітності.

Василь ГОРБАТЮК.

Хмельницький.

ОФІЦІЙНО

До ювілею готуються заздалегідь

Президент України Леонід Кучма підтримав пропозицію Міністерства культури і мистецтв про проведення десятої ювілейної міжнародної конференції «Бібліотеки та асоціації у мінливому світі: нові технології та нові форми співробітництва» у червні 2003 року на Кримському півострові в Судаку. Згідно з підписаним главою держави розпорядженням, протягом двох місяців буде створено комітет з підготовки до проведення заходу, а також вирішено питання про організаційне та фінансове забезпечення участі української делегації в цій конференції.

Не лише вчителі ставлять бали, учні також оцінюють своїх наставників. Щоправда, думки школярів, зазвичай, залишають при собі. А педагогам зовсім не завадило б дізнатися, що про них думають їхні вихованці. Про вчителів, які не подобаються, розповідають шестикласники Щорської середньої школи №1, що на Чернігівщині.

На думку учнів, погані ті вчителі, які...

...сварять, кричать, ставлять низькі бали. Але, звичайно, часто ми самі в цьому винні.

...не можуть визначити, хто правий, а хто винний. І потім карають невинних.

...люблять лише відмінників і ставлять їм хороші оцінки, навіть за погані відповіді.

...коли я знаю, мене не викликають. А коли не вивчив — викличуть обов'язково.

Деякі шестикласники розмірковували на цю тему по-філософському:

— Мені, напевно, подобаються всі педагоги: і справедливі, і несправедливі... Аби тільки добре розповідали предмет.

— Я не можу судити вчителів, тому що вони намагаються нас навчити чомусь корисному, а це непросте. Можливо, вони інколи не розуміють нас, але ж вони вже дорослі.

— А ви завжди слухаєте вчителів?

— Намагаємося, але не завжди виходить. Нап-

У поганого вчителя станеш філософом

МІЖ НАМИ, УЧНЯМИ

риклад, прийшов з фізкультури, хочеться бігати ще, на наступному уроці крутись — і нічого в голову не йде.

— Або на контрольній. Вони забороняють списувати, але інколи не знаєш, що писати, то підглядаєш до сусіда або в книжку. Напевно, краще не послухатися, бо неправильно напишеш, будуть сварити і вчителі, і батьки за погану оцінку. А так — лише за «передирання», якщо помітять...

— Учителі часто вас сварять?

— Буває, дуже часто, особливо, коли у них самих щось не виходить.

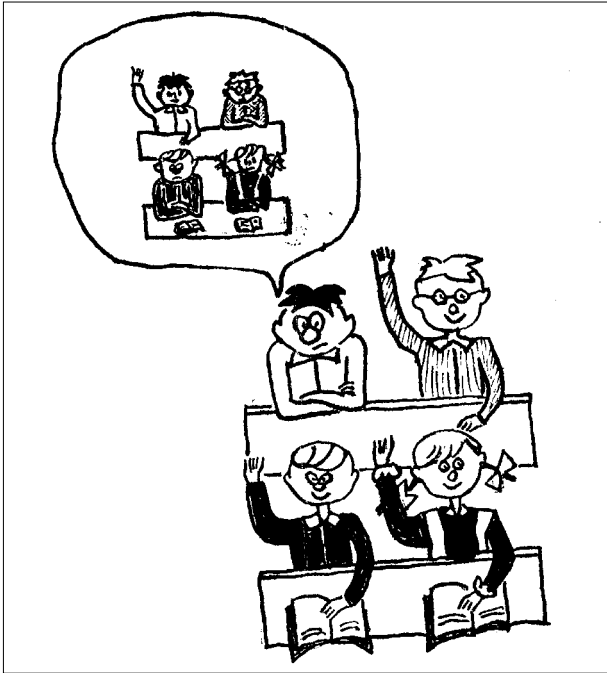
— А мене тільки тоді, коли я того заслуговую.

— Є такі, що часто. Але трапляються дуже добрі, вони не сварять, навіть коли ми не слухаємося.

— А ви на них сердитеся?

— Ні! Ніколи! Наприклад, ставлять тобі двійку чи одиницю, то ти цього заслужив.

— У мене чотири улюблені вчительки, я на них

Мал. Дмитра ОПАНАСЕНКА.

ніколи не серджуся. Серед них — Валентина Володимирівна, Ніна Іванівна мало на нас кричать. Найбільше, напевно, дістається від Наталії Вікторівни. Але вона дуже добра і справедлива, це просто ми на біології та географії надто бешкетуємо.

— Невже біологія та географія такі нецікаві предмети?

— Цікаві, але майже ніхто не робить домашні завдання. Це треба читати параграфи, а ліньки.

— Ми часто відкриває-

мо підручники не вдома, а на перерві, а воно тоді погано запам'ятовується, і на уроці мало що згадаєш.

Для шестикласників улюблений педагог і улюблений урок — тотожні поняття. І спроби уточнити, що ж подобається їм більше — історія як предмет чи вчителька історії — були даремними, бо школярі щиро дивувалися, а хіба це не одне й те саме? А ви як вважаєте?

Ангеліна СЛОБODЯНЮК.

Чернігівська область.

Предмет критики для мишей

(Чи є у нас концепція державної мовної політики)

На початку 1999 року з'явився перший в нашій історії проект Концепції державної мовної політики, підготовлений Департаментом з мовної політики при Держкомітеті у справах національностей та міграції. Президентська Рада з мовної політики доручила допрацювати проект очоленій академіком І. Дзюбою редакційно-експертній групі. Туди увійшли філологи (зокрема, автор цих рядків), юристи й політологи.

Нема вже ні департаменту, ні президентської Ради. 1999 року Президент України підписав доручення міністрові освіти: дозволити абітурієнтам складати вступні іспити російською мовою. Тим часом Верховній Раді нав'язали ратифікацію Європейської хартії меншинних мов у невідповідних і принизливих для українства формулюваннях. І хоча Конституційний Суд опротестував ратифікацію, політичний ажіотаж навколо мови розпалено і шляхи її відродження заблоковано. Одрразу в ЗМІ настала доба карикатур на «хохла», неоколоніальної пропаганди, що доти ще прикривалася фіговим листком братолюб'я.

Не встигли обговорити урядовий проект нового закону про мови, як 1 квітня 2000 року ліквідовано офіційного пастира обох проектів — Департамент з мовної політики, єдиний у сфері мовного будівництва працездатний державний орган. До речі, збирались виокремити його в потужнішу установу, адже стаття 10 Конституції України покладає на державу обов'язок забезпечувати «всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України», що підкріплено Законом «Про місцеві державні адміністрації». Підписані Україною міжнародні угоди також зобов'язують державу провадити осмислену, послідовну, підкріплену фаховими й матеріальними ресурсами мовну політику, а не пускати її на самоплив. Саме уряд через спеціальні органи має виконувати ухвалені ним самим державні програми, зокрема затверджені постановою Кабміну 1997 року «Комплексні заходи щодо всебічного розвитку і функціонування української мови» та схвалену ще Радою Міністрів УРСР 1991 року «Державну програму розвитку української та інших національних мов до 2000 року». Відповідальність визначено, виконавців названо. Проте ніхто про ці програми не звітував. Про них просто забули.

Зате восени 2000 року роздмухали дилетантські пристрасті довкола удосконалення правопису. Тих, хто на проблемі знявся, у Правописній комісії замінили на початку 2002 року аматорами, переобтяженими в інших сферах. А Міносвіти і науки взялося по-новому навчати наших дітей мови — не своєї, а іноземної, російської чи мови національних меншин. Але для введення другої іноземної умови цілком відсутні, бо немає кому викладати й «першої», зате вчителів російської достатньо. Тож зрозуміло, яку другу мову вивчатимуть школярі з другого класу.

За прем'єрства В. Ющенка в Кабміні створено куций відділ нагляду за мовною політикою, окресливши його функцію як «моніторинг», але той відділ розпущено якраз до 10-ї річниці Незалежності.

Восени 2001 року — Європейського року мов, упродовж якого весело відзначено аж п'ять свят мови! — пішла в небуття і президентська Рада з мовної політики.

Отже, ніхто й не брався допрацьовувати сирий і сірий проект Концепції мовної політики. Він був закинений в шухляду, щоб стати, як кажуть, предметом гризучої критики мишей. Сама ідея зрозумілої суспільству концепції стала зайвою, без неї легше будувати спільно з Росією інформаційно-освітній, концертно-кавений простір, де проблема мови «відпадає».

Забуто головне: мова — продуктивна сила. Вкладати гроші у мову народу вигідно, бо від того народ стає розумним і сповненим гідності. Недорікуватість мільйонів обертається колосальними збитками.

Ситуація вимагає виробити Концепцію державного мовного будівництва. Насамперед тут очевидні три речі.

1. Така концепція — річ корисна за будь-яких обставин. Які б

Чому чукчі не помічають нашого прапора

Щодо мовної політики філолог В. Радчук має рацію: у нас швидше не концепція, а контрацепція, покликана зберегти безплідним існуючий стан речей.

Але пан Радчук, пропонуючи розробити такі наукову концепцію, каже, що власних теоретиків цієї галузі у нас нема. Дозвольте не погодитись. Серед романтично-просвітянських брошур, що оспівують нашу калинову мову, трапляється зрідка й ще де-що. Шойно вийшла книжка Романа Кіся «Мова, думка і культурна реальність» (Л., «Літопис», 2002). Подібні книжки можуть слугувати базою для цілком прагматичного й серйозного погляду на проблему.

Адже ми надто звикли патетично закликати до відродження рідної мови й навіть беремося за це — а виходить усе, як на зло, навпаки. Чому? Тикаємо пальцями: винні ті, хто «не хоче» любити мову.

Чи так воно?

Кісь у 70-х роках вивчав мову чукчі. Про це цілий розділ у його книзі. Так от, цікава річ: чукчі не розрізняють кольорів нашого національного прапора, бо для них

кольори жовтий і зелений однакові й зветься одним словом (нывытэгытрук'эн), а блакитне або для чукчі теж світло-зелене. Але мова у них не бідна: на позначення відтінків чорного, сірого та рудого — десятки слів! Чому? Бо це масть оленів. Якби олені були сині або жовто-блакитні, слів би з'явилось десятки. Висновок: те, з чим люди не мають справи в щоденній практиці (небо, прапор), не потребує висловлення.

У нас, по суті, те саме, але складніше: ми не відчуваємо потреби позначати будь-що власними словами, бо на практиці перебуваємо в готовій, вже кимось без нас висловленій культурно-практичній ситуації (книжковий ринок, телебачення, серйозний бізнес, поп-культура і трубопроводи — все це у нас на 70, а подекуди й на 100 відсотків належить не нам, а, скажемо так — потужним євразійським впливам). І доки ми перебуваємо у цій постколоніальній культурно-практичній ситуації — доти наша мова буде нам потрібна лиш у вимірі тридцяти чи менше відсотків, при цьому ми можемо її щиро любити.

Це жорстокий висновок, але так воно є. Ось чому не працюють згадані Радчуком закони про мову. Самі по собі закони її не врятують: держава мусить передусім подбати про «олень іншої масті». Як саме — про це у Романа Кіся ґрунтовно написано (а в Чехії та Ізраїлі навіть зроблено), але не ризикую популярно це переказувати, краще взяти й почитати книжку.

Та все одно залишається одне суттєве запитання: а якщо люди не захочуть змінювати реальність — хоч би й тому, що в Україні, згідно з усталеними оцінками, чи не половина народу російськомовна, русофонна, кажучи коротше.

А якщо придивитися? Кісь ділить наших русофонів на вісім типів, докладно аналізує їх, і виявляється, що лише один тип з цих восьми — чисті русофони. Решта — білінгви, або українці з русофонними вкрапленнями. У міліціонера, з практичної необхідності, ці вкраплення менші, у програміста — більші. Цю ситуацію легко перевернути: ми настільки русофонні, як і українофонні, і в конкретних випадках усе залежить від того, чийх оленів ми пасемо.

Віталій ЖЕЖЕРА.

ТОЧКА ЗОРУ

Слово на захист російської мови

Усі намагання надати будь-якій мові в Україні державного статусу є недалекоглядними й безвідповідальними. Можливо навіть, що ці намагання інспіровані таємними ворогами тих чи інших мов. Погляньте лише, що відбувається, коли мова у нас отримує статус державної: вона одразу стає нежиттєздатною, втім, як і все, що у нас одержавлюється. Прислухайтесь — відтоді, як українська мова стала державною, вона почала катастрофічно псуватися, а часом доводиться до незворотного ідіотизму, і все це травмує наші вуха в телерадіопросторі. Коли прекрасна дикторка телеканалу «1+1» бадьоро каже «фпаф» замість «впав» — я справді падаю з копит. І коли західняцьке «наразі» (тобто «поки що») стає улюбленим мутантом журналістської братії й чомусь означає «зараз», а українське нормальне «поки що» замінюється, за російським зразком, словом «поки» — я теж падаю, з ранку до вечора, і чим далі, тим частіше. Останнім часом одержимі отакою державною мовою журналісти навіть слово «мати» (тобто мама) у родовому відмінку вживають — як у називному! Що далі?

Озираючись на ці печально-повчальні симптоми, є підстави побоюватися, що російська мова, яку теж дехто хоче бачити державною, дуже скоро перетвориться на убоге наріччя міжнародного спілкування, не більше. Такі тенденції вже чути неозброєним вухом: скажімо, високопоставлені (і нібито російськомовні) любителі футболу переважтують телерадіоефір словом «ыхрок», яке, мабуть, означає «игрок». А шляхетне старовинне слово «довлеет» уживають замість слова «давить»: «Меня что-то давлеет!» І це роблять найчастіше якраз ті, хто ратує за державність російської мови. Отож є підозра, що вони просто змовилися з таємними ворогами слов'янства.

Доки ми тут сперечаємося про державність, насправді всім, в Україні сущим, мовам загрожує глобалізація словесних конструкцій, в яких і сліду не зостається від будь-якої живої мови. «Проведение работ по восстановлению работоспособности» — якою мовою це сказано? Російською?

Тоді тільки й лишається, що її одержавити! Віктор ГРИНЕВИЧ.

Ходім на хауз вино дрінчить

Шановні леді енд джентльмензи! Сьогодні працюємо так: ви, Алекс, збираєте інвойси, влаштовуєте тендер і доводите, нарешті, фінансові питання до хепі-енду. Ви, Марі, займаєтесь орендою Спирт-хауза і щоб усе для наших френдів по повній програмі: кава-брейк, дрінки, дансінг, боулінг... О'кей! Майкі, щоб я двічі не повторював, відправляєте е-мейлом приаттачену резолюцію для спонсорів і готуєте спіч для президента. Все має бути дуже транспарентно й елегантно. На цьому гуд бай!

До речі, яка у нас наступна конференція? Так-так, проблема русифікації...

* * *

Хауз — дім,
дрінчить — випивати,
леді енд джентльмензи — пані та панове,
інвойс — платіжний документ,
тендер — конкурс,
хепі-енд — щасливе завершення,
френд — друг,
кава-брейк — чагування,
дрінк — випивка,
дансінг — танці,
боулінг — гра в кеглі,
о'кей — добре,
е-мейл — електронна пошта,
приаттачить — прикріпити,
спіч — промова,
транспарентно — прозоро,
гуд бай — до побачення.

Ольга СРІБНА.

ФОТОФАКТ

Новий, 135-й сезон, Національна опера України відкриває прем'єрою одноактних балетів «Картинки з виставки» М. Мусоргського та «Весна священна» І. Стравинського.

На знімку: сцена з балету «Весна священна».

Фото Володимира ФАЛІНА (Українформ).

ОГОЛОШЕННЯ

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) ухвалою від 04.09.2002 р. порушив справу № 3/170 Б про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Кіровське автотранспорте підприємство 11435» (86300, м. Кіровське Донецької області, вул. Дорожня, 1, р/р 26005301581072 у відділенні АК ПІБ, МФО 334745, код ЄДРПОУ 20315243).

Зазначеною ухвалою введено мораторій на задоволення вимог кредиторів.

Розпорядником майна призначено Колеснікова С. М., ліцензія № 249630. Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом одного місяця від дня публікації.

Господарський суд Закарпатської області (88000, м. Ужгород, вул. Коцюбинського, 2а) порушив справу про банкрутство Перечинської лісозаготівельної ділянки (код 14303810, смт. Перечин, Закарпатська область, пров. Червоноармійський, 5, р/р 26000022000091 у ТОВ КБ «Коопінвестбанк» м. Ужгород, МФО 312248; вал. рахунок 2600211000476 у «Промінвестбанку» м. Ужгород, МФО 312516; р/р 260001609 у АППБ «Аваль» м. Ужгород, МФО 312345).

Арбітражний керуючий Завадяк Олександр Петрович (ліцензія № 047855 від 19.10.2001 р., м. Ужгород Закарпатська обл., вул. 8 Березня, буд. 28, кв. 30).

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування.

Постановлением Хозяйственного суда Днепропетровской области от 22.10.2002г. № Б 26/147/02 открытое акционерное общество «Марганецкий хлебокомбинат» (гор. Марганец, ул. Котляревского, 30 р/с 26005319500601 в Марганецком ф-ле КБ «Новый», МФО 305062, код 00381404) признан банкротом и открыта ликвидационная процедура. Ликвидатором назначен Шмаль Владимир Григорьевич (лицензия № 047961 от 19.11.2001 г.) 53200, г. Николаев, Днепропетровской области, ул. Героев Чернобыля, 61/18 тел. 05662-2-33-26.

Требования кредиторов принимаются на протяжении одного месяца со дня опубликования сообщения.

Господарський суд Черкаської області (18005, м. Черкаси, бул. Шевченка 307) порушив справу № 08/4884 про банкрутство Закритого акціонерного товариства «Темп-АТ», ЄДРПОУ-24413379, юридична адреса: 18010, м. Черкаси, вул. Сумгайтська, 17/1, р/рахунок 26009000202001 в ЧФ АТ «Укрінбанк» м. Черкаси МФО 354314.

Розпорядником майна призначений Рекун Володимир Анатолійович, ліцензія АА № 140456.

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Сумської області № 3103-15/133 від 15.11.2002 року визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура Спільного підприємства «Буринський харчокомбінат» (41700, Сумська обл. м. Буринь, вул. Червоноармійська, 10, код, ЄДРПОУ 01762427). Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Пономарьова І.І. (ліцензія АА № 249721 від 19.10.2001 р.) 41615, Сумська обл. м. Конотоп, вул. Лазаревського, 15/2, р. т. 4-32-22.

ТОВ «Українська селянська спілка», код 31025863, зареєстроване 17.06.2002 р., та взяте на облік Печерською РДА м. Києва, за адресою: м. Київ, бул. Дружби Народів, 26/І, кв. 62 повідомляє, що постановою Господарського суду м. Києва № 24/605-б від 26.11.2002 р. ТОВ «Українська селянська спілка» визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Лисинчук В.І. Претензії кредиторів приймаються за тел: 268-16-56.

<p>Підприємство з іноземними інвестиціями у формі товариства з обмеженою відповідальністю «ГЛОБЕКС» (Код за ЄДРПОУ 22924940), повідомляє про свою ліквідацію. Заяви претензій кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня публікації оголошення за адресою: м. Київ, вул. Інститутська, 25.</p>	<p>Товариство з обмеженою відповідальністю «Уайт Кеп Україна», ідентифікаційний код 30265165, зареєстроване Печерською районною державною адміністрацією м. Києва 11.01.1999 року, повідомляє про зміну назви на «Амкор Уайт Кеп Україна».</p>
---	---

Госпрозрахункова стоматологічна поліклініка Печерського району м. Києва, код ЄДРПОУ 02007681, зареєстрована Виконкомом Київської міської Ради народних депутатів 6.02.1967 р. повідомляє про реорганізацію шляхом приватизації у Закрите Акціонерне Товариство «Стоматологічна поліклініка Печерського району». З питаннями звертатись по т. 295-02-27.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Автомобільна компанія «Автоспецтехніка»
(код 31169808) повідомляє, що 19 листопада 2002 р. Печерською районною у місті Києві державною адміністрацією у статут товариства були внесені зміни за № 1, відповідно до яких новими власниками ТОВ «Автомобільна компанія «Автоспецтехніка» є Житченко Сергій Миколайович та Житченко Олександр Миколайович. Директором товариства є Житченко С. М. Юридична адреса м. Київ, тупик Тверський, 5А.

ЗАТ «УКРОПТКУЛЬТОВАРИ» оголошує про проведення загальних зборів акціонерів 15.01.2003 р. о 12-й годині за адресою: м. Одеса, вул. Балківська, 4.

Порядок денний:

- Звіт президента, ревізійної комісії, та ради акціонерів за 2002 р.
- Внесення змін до Статуту та Установчого договору.
- Про виплату дивідендів за 2002 р.

Корпорація «Укрінмаш»
за дорученням Міністерства оборони України пропонує до продажу за конкурсом військові містечка в місті Первомайськ Миколаївської області: № 673-3/2 — 29 будівель; об'єкт 673/3 майданчик бт — 47 будівель, майданчик 3/3 — 36 будівель.

Пропонується також до продажу військове нерухоме майно в інших регіонах України.

Додаткову інформацію можна отримати за адресою: 03062, м. Київ, вулиця Академіка Туполева, 8; тел. 449-59-70, факс 449-97-39.

ТОВ «ОНКОТЕСТ», код ЄДРПОУ 19483426, юридична адреса: м. Київ, вул. Пімоненка, 10а, р/р 260000011465 в «Українському Кредитному банку», м. Київ, МФО 321701, повідомляє про визнання ТОВ «ОНКОТЕСТ» банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури, згідно з постановою господарського суду м. Києва за № 23/358-б від 19.11.02 р. Претензії надсилає протягом одного місяця з дня опублікування об'яви на ім'я ліквідатора ТОВ «ОНКОТЕСТ» — Файбишенка О. М., за адресою: 04050, м. Київ, вул. Пімоненка, 10а, тел. 236-96-12.

Колективне підприємство «Криниця» благодійного християнського місіонерського товариства «Промінь надії», інд. код ЄДРПОУ 16396299 (свідоцтво про державну перереєстрацію видано Московською РДА м. Києва 30.01.97 р. за № 02333), місце знаходження: м. Київ, вул. Васильківська, 37, — проводить реорганізацію в Товариство з обмеженою відповідальністю «Криниця», яке є його правонаступником, за рішенням засновників (протокол загальних зборів засновників № 7 від 11.11.02 р.) з статутним фондом у розмірі 16 500 грн.

Господарський суд Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) Ухвалою від 31.10.02 р. № 10/37 визнав банкрутом закриті акціонерне товариство «Любава» (с. Бережинка Кіровоградського району Кіровоградської області), і розпочав ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Воловик В. П. (ліцензія Мінекономіки № 047969, м. Кіровоград, а/с № 5/41, тел./факс (0522) 55-27-91). Інформацію по цій справі надсилати за адресою арбітражного керуючого.

До уваги акціонерів АКІБ «УКРСИББАНК»
До порядку денного загальних зборів акціонерів АКІБ «УкрСиббанк», що відбудуться 17.12.2002 об 11 годині, за адресою м. Харків, пл. Конституції, 26, «Будинок науки і техніки», 4-й поверх, актову зала, внесені додаткові питання:

- Про затвердження внутрішніх документів банку;
- Про призначення членів Ради Банку.

З повагою, Правління АКІБ «УкрСиббанк».

Господарський суд Житомирської області (10014, м. Житомир, вул. Мала Бердичівська, 25) порушив справу про банкрутство відкритого товариства «Ружинська райагропромтехніка» ідентифікаційний код — 03740631. Юридична адреса: 13600 Житомирська область, смт. Ружин, вул. Бірюкова-69.

Розрахунковий рахунок № 260003734 у Ружинському відділенні Житомирської дирекції АППБ «Аваль», МФО 311528.

Розпорядником майна призначено Данилюка Сергія Борисовича (ліцензія № 564 від 12.04.2002 року).

Претензії кредиторів приймаються в місячний термін з дня публікації оголошення.

Господарський суд Чернігівської області (14000, м. Чернігів, пр. Мир, 20) порушив справу № 5/85 Б про визнання банкрутом Закритого акціонерного товариства «Линовицький цукрокомбінат «Красний» (17584, Чернігівська обл., Прилуцький р-н, смт. Линовиця, вул. Заводська, 4; р/р 26007300100282 в ТВБВ КАБ «Демарк» м. Прилуки, МФО 353575, код ЄДРПОУ 00372629).

Розпорядником майна призначено Циган Вадима Валерійовича: ліцензія АА № 250303 від 07.03.2002 р., поштова адреса: 02218, м. Київ-218, а/с 17/1.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення.

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) 22.10.2002 р. порушив справу № 11/1056 про банкрутство Малого приватного підприємства «СУЗІР'Я» (92700, кв. Ватутіна, м. Старобільськ Луганська область, код ЄДРПОУ 30254745).

Розпорядник майна Павленко Олександр Валентинович (91000, м. Луганськ, вул. Артема, буд. 447, кв. 9) ліцензія АА № 250356 від 20.02.2002 р.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом тридцяти днів.

Уважаемые акционеры
Акционерного общества закрытого типа «Специализированный Строительно-монтажный поезд № 803»!

Настоящим уведомляем о том, что Правлением общества было принято решение о проведении общего собрания акционеров ОАЗТ «ССМП-№ 803».

Собрание состоится 17 января 2003 года в 11.00 в помещении по адресу: 61052, г. Харьков, пер. Свердлова, 1.

Регистрация участников начнется в 10.00 по тому же адресу. Участникам необходимо иметь при себе паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

В повестку дня включены следующие вопросы:

- Утверждение новой редакции устава Акционерного общества закрытого типа «ССМП-803».
- Переизбрание Председателя правления Акционерного общества закрытого типа «ССМП-803»;
- Избрание Президента Акционерного общества закрытого типа «ССМП-803»;
- Создание наблюдательного совета Акционерного общества закрытого типа «ССМП-803»;
- Избрание председателя наблюдательного совета Акционерного общества закрытого типа «ССМП-803».
- Переизбрание ревизионной комиссии Акционерного общества закрытого типа «ССМП-803».

Кроме того, сообщая о том, что акционерам, до начала общего собрания предоставляется возможность ознакомиться с документами, внесенными в повестку дня в порядке и сроки, предусмотренные действующим законодательством. Предложение относительно дополнения повестки дня принимаются правлением общества по месту проведения собрания не позднее 30 дней до начала собрания.

Справки по тел. (0572) 24-42-20.

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) порушив справу про банкрутство:

- № 32/152Б Відкритого акціонерного товариства «Трест Добропіллявуглебуд» код ЄДРПОУ 00184193, адреса: 85000, Донецька обл., м. Добропілля, вул. Московська, 2, р/рахунок № 26002301570024 у відділенні ПІБ м. Добропілля, МФО 334118. Справа порушена і введено мораторій 02.09.02 р. Розпорядник майна Самсонов О. О. ліцензія № 249558, т. (06277) 9-51-85;
- № 15/311Б Сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Криворіжжя» код ЄДРПОУ 30869286, адреса: 85030, Донецька обл., Добропільський район, с. Криворіжжя, вул. Радянська, р/рах. № 26008301570772 у відділенні ПІБ м. Добропілля, МФО 334118, справа порушена і введено мораторій 11.10.2002 р. Розпорядник майна Петренко В. П. ліцензія № 250048, тел. (0622) 55-15-24.

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3А) порушив справу № 10/686 від 13 серпня 2002 року про банкрутство державного відкритого акціонерного товариства «Шахта «Княгининська» ДП ДХК «Донбасантрацит» (94504, м. Красний Луч Луганської області, поточний рахунок № 2600930120016 у АК ПІБ м. Красний Луч, МФО 304375, код 00177454) і ввів мораторій на задоволення вимог кредиторів.

Розпорядником майна призначено Жежерю Сергія Олександровича, ліцензія № 047878 від 19.10.2001 року (91000, місто Луганськ, кв. Шахтарський, буд. 5, кв. 58).

Заяви кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення.

Господарський суд м. Києва (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 23/375-б про банкрутство ЗАТ «Модус» (Інд. 04111, м. Київ, вул. Щербакова, 35, р/р 26007001000399, АКБ «Український кредитно-торговий банк», м. Київ, МФО 321723, код ЄДРПОУ № 25264332).

Розпорядником майна призначений арбітражний керуючий Титаренко Микола Олександрович (ліцензія Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України № 249637 серія АА).

Заяви кредиторів і санаторів приймаються у місячний строк з дня опублікування оголошення за адресою: 01033, м. Київ, вул. Саксаганського, 24, к. 18, тел.: 227-15-67.

Господарський суд Харківської обл. (Держспром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) ухвалою від 11.11.2002 р. порушив справу № Б-23/58-02 про банкрутство обласного комунального підприємства «Облпаливо» (ЄДРПОУ 01882870, Держспром, 6 під., 5 пов., м. Харків, р/р 26001301730 в ХОД АКБ «Укрсоцбанк», м. Харків, МФО 351016).

Розпорядник майна Князєв В. В. (ліц. АА № 249743 від 19.10.2001 р.). Майнові вимоги кредиторів приймаються в місячний термін з дня публікації.

Господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) ухвалою від 30.09.2002 року по справі № Б 29/21/02 порушив провадження у справі про банкрутство підприємства з стопроцентним іноземним капіталом «Ребюрі Україна», код ЄДРПОУ 25270195, адреса: 49038, м. Дніпропетровськ, вул. Горького, 3-Б, пот. рахунок № 2600230011082 у ДФ АТ «ВАБанк», м. Дніпропетровськ, МФО 305868.

Зазначеною ухвалою введено мораторій на задоволення вимог кредиторів.

Розпорядником майна призначена Андросова В. Є., ліцензія АА № 047940, адреса: 490005, м. Дніпропетровськ, вул. Фурманова, буд. 5, кв. 2.

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

Ухвалою господарського суду Житомирської області 21 жовтня 2002 року за № 1/107 «Б» порушено справу про банкрутство сільськогосподарського виробничого переробного кооперативу «Новинка».

Реквізити підприємства:

Рах. 26001000007001 в АТ «Індекс-банк» м. Житомир, МФО 311755 код підприємства 30015131, код банку 26192221.

Юридична адреса: с. Мохначка Подільської р-ну Житомирської області.

Господарським судом Житомирської області, що знаходиться за адресою: м. Житомир, вул. Бердичівська, 35 арбітражним керуючим в якості розпорядника майна сільськогосподарського виробничого переробного кооперативу «Новинка» призначено Козловського Артема Володимировича, що діє на підставі ліцензії № 47747 від 8 жовтня 2001 року. Тел. 041-43-213-04.

І про своїх, і про чужих дітей подбав

СПОРТ

Увосьме поспіль «Голос України» надає інформаційну підтримку міжнародному юнацькому турнірові «Кубок КІ-НЕТІК», який входить до календаря Європейської федерації тенісу. До нинішнього року події відбувалися тільки в Києві. Але «батько» турніру, генеральний директор фірми КІНЕТІК Сергій Коноваленко вирішив, як кажуть, піти в люди, щоб посприяти популяризації чудової гри в регіонах.

Отож юних тенісистів з деяких країн континенту приймала казкова й гостинна Алушта. Біля Чорного моря гралося особливо приємно. І наступний турнір, що заплановано на травень-2003, має відбутися на узбережжі. Цього разу — азовському. У Маріуполі є багато справжніх ентузіастів, закоханих у спорт, зокрема в теніс. Усі клопоти, пов'язані з майбутніми тенісними змаганнями, взяв на себе голова ради засновників ТОВ «Торговельний дім «Максим», почесний президент міської федерації тенісу, дуже симпатичний, спортивної статури чоловік сорокарічний **Олег ТОЛСТЕНКО**. З ним познайомилися наступного дня після вручення йому високої нагороди.

У столиці підбито підсумки популярного міжнародного рейтингу «Золота

Лише результати

Футбол. Ліга чемпіонів. Другий груповий турнір. Перший тур.

Група С. «Мілан» (Італія) — «Реал» (Іспанія, Мадрид) — 1:0. (Шевченко).

«Локомотив» (Росія, Москва) — «Боруссія» (Німеччина, Дортмунд) — 1:2.

Група D. «Базель» (Швейцарія) — «Манчестер Юнайтед» (Англія) — 1:3. «Депортиво» (Іспанія) — «Ювентус» (Італія) — 2:2.

форуна». Олега Толстенка за великий особистий внесок у розвиток економіки регіону, створення сучасного підприємства, нових робочих місць, благодійну діяльність та підтримку спорту й культури відзначили орденом «За розбудову України» імені Михайла Грушевського IV ступеня.

— Мені було почесно перебувати серед таких імених відзначених, — каже пан Толстенко. — Як-от співак Дмитро Гнатюк, суперзірка футболу, народний депутат Олег Блохін, російський актор українського походження Василь Лановий, президент ФК «Шахтар» Рінат Ахметов, російський космонавт Віктор Афанасьєв, котрий тричі побував у космосі, Віктор Янукович (на той час ще губернатор Донеччини) та багато інших.

Справді, Толстенка знають і поважають у Маріуполі. Він — депутат міської ради, засновник тижневика «Твой Мариуполь». У минулому Олег сам був активним спортсменом у багатьох видах. Але найбільшого досяг у вільній боротьбі. Дослужився, як кажуть, до звання майстра спорту.

— І от нове захоплення — теніс. Чому саме він? Данина моді чи щось інше? — запитую співрозмовника.

— Про красу тенісу, його користь і можливість грати у будь-якому віці, мабуть, не варто казати. Це всі доб-

фото автора.

ре знають. Тому сам охоче й регулярно беру в руки ракетку. Але цим стосунки з тенісом не обмежуються. Адже обидва мої сини — Андрій та Максим (14 і 17 років) — захоплюються цією справою на цілком професіональному рівні: впродовж трьох років навчаються в одній із тенісних академій у Празі.

— І які їхні успіхи?

— Вони посідають непогані місця в українському рейтингу. Їх добре знають і в Чехії — елітній тенісній країні. Там вони щодня напольгеліво тренуються і беруть участь у великій кількості турнірів. Не приховую, плекаю надію на те, що мої хлопчики колись захищатимуть тенісну честь України на найвищому рівні.

— Президент Федерації тенісу України Герман Бенямінов казав, що в Маріуполі наступного року, окрім «Кубка КІНЕТІК», відбудуться ще й інші цікаві події.

— Це так. У середині серпня, напередодні київського «челенджера», плануємо провести в себе турнір серії «сателіт» із призовим фондом десять тисяч доларів.

— Щоб влаштувати такі заходи, любонь, маєте відповідні умови?

— На нашій базі «Вікто-

рія», що за двадцять кілометрів від Маріуполя, на березі Азовського моря, маємо чотири ґрунтові корти відмінної якості. Навколо одного — трибуни з пластиковими сидіннями. Замавили фірмові лінії, сітки. Є поля для міні- і пляжного футболу, кафе. Одне слово, наша база відповідає європейському рівневі. До речі, цим багатством користуються не лише працівники нашого товариства, а й мешканці міста і головне — діти.

— Гадаю, що у ваших починаннях вам допомагає місцева влада?

— Безперечно. Знаєте, маріупольці щасливі люди, бо мер міста Юрій Хотлубей — найбільший пропагандист здорового способу життя. Торік його було визнано найкращим мером України. Не сумнівайтеся, місто надасть велику допомогу нашим турнірам. І ці події, певен, нададуть додаткового поштовху розвитку тенісу в краї. Ми вже відкрили дитячі секції і віддаватимемо їм пріоритет. Між іншим, обидва турніри влаштуємо насамперед для українських дітей і юнаків, щоб у суперечці із зарубіжними однолітками вони набували досвіду, перших рейтингових очків, брали старт у великий спорт.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: Олег Толстенко.

Р. S. Днями Олег Толстенко надіслав до нашої редакції документа, який свідчить про те, що він передплатив на 2003 рік «Голос України» для 50 мешканців Маріуполя. Серед них — пенсіонери, моряки-прикордонники, дитяча бібліотека, ветерани ВВВ, благодійні дитячі фонди, інваліди, «чорнобильці»...

Природа без «співавторів» обійдеться... Людина, схоже, — ні

Лаври найпопулярнішої у світі овечки Доллі першому в Україні клонованому бичку не загрожують. Його імені навіть ніхто і не знає. А місце народження все-таки в історії залишиться: це Харків. Спільними зусиллями науковців Інституту проблем кріобіології і кріомедицини НАНУ та Інституту тваринництва Української академії аграрних наук і з'явилося на світ живе диво наукової думки. Та головна гордість харківських учених-тваринників — це виведені тут надпродуктивні кроси і технології їх вирощування.

Мало хто здогадується, що отримати цінне хутро і достатні для годування країни кілограми кролятини, яловичини, свинини і баранини тільки в одному Інституті тваринництва нам допомагають 74 кандидати і доктори наук, а також майже 450 співробітників. А координує інститут свої дослідження з 30 науковими й навчальними закладами України. З частотою його науковців створено десять вітчизняних порід і майже сто нових типів і гібридів сільськогосподарських тварин, продуктивність яких перевищує батьківські форми на 12—15 відсотків.

Нині розроблену співробітниками Інституту тваринництва вітчизняну технологію збирання, оцінки, розведення і кріоконсервування сперми і трансплантації ембріонів широко впроваджують не тільки в Україні, Росії, а і в інших країнах. П'ять розробок інституту удостоєні державних премій, майже 300 захищені авторськими свідоцтвами і патентами. Лише протягом кількох останніх років інститут передав у впровадження 47 завершених наукових розробок.

Широке застосування

знайшла ефективна система супроводу молочної галузі, котра поєднує організацію селекційного процесу з використанням найкращих генетичних ресурсів і оптимальної системи утримання тварин з урахуванням можливих реконструкцій. У результаті впровадження цих розробок у двох господарствах Харківської області і одному в Донецькій продуктивність доведено до 5 500 кілограмів молока на корову за рік. При цьому на 8—15 відсотків знижено затрати праці на виробництво основної продукції.

— На оригінальний методологічний основі наші фахівці розробили програмні засоби, що відповідають найвищому світовому рівню, — каже директор Інституту тваринництва **Григорій КУЗНЕЦОВ**. — Тепер ми маємо на озброєнні потужний засіб моніторингу систем штучного селектогенезу молочної худоби і управління селекційним процесом із використанням генетичних маркерів груп крові і новітньої комп'ютерної техніки. Відтепер немає потреби в попередньому проведенні первинного племінного обліку за канцелярськими технологіями, що істотно знижує затрати праці і коштів. Ноу-хау харківських учених впроваджено в лабораторії генетики Інституту тваринництва, Інституті сільського господарства Полісся, експериментальних і дослідних господарствах України.

— У господарствах інституту, — продовжує директор, — таких, як «Кутузовка», «Гонтарівка», «Українська Слобідська», широко впроваджують енергозбережну технологію виготовлення силосу із злаково-бобових сумішей з підвищенням умістом протеїну. Виробництво сило-

су в цих господарствах із суміші кукурудзи і сої забезпечило підвищення вмісту протеїну в ньому на 30—35 відсотків. При цьому врожайність силосних культур не постраждала, а продуктивність жуйних тварин зросла на 11—16 відсотків.

Розроблена інститутом нова технологія промислового виробництва свинини з потужністю 12 тисяч центнерів на рік дає змогу збільшити продуктивність тварин на 10—15 відсотків, а затрати праці знизити на 20—30 відсотків. До того ж за утримання на відгодівлі дев'яти тисяч голів однорічного молодняка і 760 свиноматок можна скоротити витрати кормів майже на п'яту частину, а собівартість продукції знизити на 10—12 відсотків. Не випадково на базі Інституту тваринництва УААН передбачено створити асоціацію виробників продукції свинарства, котра вирішуватиме питання розробки довгострокових концепцій розвитку галузі, селекційно-генетичних програм удосконалення порід, реалізації племінної продукції.

Але це ще не всі завдання, що їх ставить перед ученими тваринниками Комплексна програма облдержадміністрації сільськогосподарського розвитку регіону до 2010 року. У трьох племінних господарствах області — ВАР «Степок» та «Іллічівка» Барвінківського району і ДП «Чувиріне» Товчанського району — з участю співробітників інституту ведеться селекційна робота з підвищення інтенсивності зростання, плідності маток і поліпшення якості вовни. А у двох племгосподарствах Харківщини — радгоспі «Кінний завод 124» і у фермерському господарстві «Сніжків» — науковці працюють над удосконаленням

чотирьох порід коней: української верхової, російської та орловської ристистих та новоолександрівської важкової. Із восьми тисяч голів коней в області нині налічується 540 племінних. Роботу з відновлення поголів'я коней держава визнала особливо важливою, адже за останні десять років воно скоротилося в господарствах області майже у п'ятеро.

Передбачено також кроки й до нарощування поголів'я птиці та збільшення обсягів виробництва продукції птахівництва. Ідеться про вирощування птиці вітчизняної селекції, краще пристосованої до місцевих умов, про залучення інвестицій до цієї галузі за рахунок поетапної заміни технологічного обладнання, про використання племінного матеріалу птиці з високими продуктивними генетичними задатками.

Програма сільськогосподарського розвитку області ставить перед Інститутом тваринництва завдання — забезпечити споживання яєць на душу населення на рівні 215 штук на рік.

Окремим рядком виділено забезпечення галузей птахівництва і свинарства збалансованими кормами, створення обласного фонду фуражного зерна не менш як 70 тисяч тонн. Розроблено і впроваджено організаційно-технологічну схему виробництва комбікормів безпосередньо у господарствах із власного зерна і білково-вітамінних мінеральних добавок з використанням малоенергоємних і дешевих технічних засобів, пропонує інститут.

Головний висновок селекціонерів-тваринників нині короткий і однозначний: «Природа без «співавторів» обійдеться... Людина, схоже, — ні».

ОГОЛОШЕННЯ

Господарський суд Харківської області (61002, м. Харків, майд. Незалежності, Держпром, 8-й під'їзд) 23 вересня 2002 року поновив провадження у справі про визнання банкрутом Колективного підприємства «Харківський завод залізобетонних виробів» (юридична адреса: м. Харків, вул. Диканівська, 50), код ЄДРПОУ — 01331532, поточний рахунок — 26008010421 в АКБ «УБТС» м. Харків, МФО 351878. Ухвалою Господарського суду Харківської області від 30 вересня 2002 року введений мораторій на задоволення вимог кредиторів. Ухвалою Господарського суду Харківської області від 30 жовтня 2002 року арбітражним керуючим призначено Оковиту Вікторію Ярославівну (ліцензія АА № 250318 від 22.02.02 р.). **Звертатися за тел. (0572) 21-61-37.**

Общество с ограниченной ответственностью «Научно-производственная коммерческая фирма «ХЛЕБСЕРВИС», код. ОКПО № 31508082, зарегистрированное Шевченковской районной администрацией Запорожского городского совета 23.05.2001 г. за № 25488184ю0010604 и которое находится по адресу: 69013, г. Запорожье, ул. Военстрой, 92/50, сообщает о своей ликвидации. Претензии принимаются на протяжении двух месяцев по адресу: 69013, г. Запорожье, ул. Военстрой, 92/50.

Хозяйственный суд Киевской области (01033, гор. Киев, ул. Желянского, 58-Б) по заявлению закрытого акционерного общества «Тарутинский сыр-завод» пос. Тарутино, Одесской области возбудил дело № 150/116-02 о банкротстве ЧП «Кедр-2000», 08700, гор. Обухов ул. Каштановая, 29, Киевской области, расчетный счет 26001101497001 в Оболонском филиале Украинбанка гор. Киева, код 322393. Распорядителем имущества назначена СЕРПУТЬКО Галина Михайловна (лицензия № 249767 от 19.10.01 года, выдана Министерством экономики Украины).

Правління Миколаївської райспоживспілки оголошує про ліквідацію Миколаївського райкоопзаготпрому Одеської області. Претензії приймаються впродовж місяця з дня публікації оголошення. **Телефон для довідок — 2-22-40.**

Корпорація підприємств «Ітерна» (ідентифікаційний код 25273680) повідомляє про свою ліквідацію. Претензії кредиторів приймаються на протязі двох місяців з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під.) ухвалою від 18.11.2002 р. порушив справу № Б-19/166-02 про визнання банкрутом Приватного сільськогосподарського підприємства ім. Щорса (63743, Харківська обл., Куп'янський р-н, с. Піщане, ЄДРПОУ 30739197, р/р 26007321926001 в філ. КБ «Приватбанк», м. Харків, МФО 351533).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Івлєву Н. А. (ліц. АА № 250463 від 18.04.2002 р.). Претензії та заяви приймаються протягом місяця з дня публікації.

Господарський суд Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під.) Постановою від 12.09.02 р. по справі № 7078/2-25 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру щодо ВАТ «Барвінківський комбінат хлібопродуктів», ЄДРПОУ 00952203 (Харківська обл., с. Барвінкове, вул. Свердлова, 6, р/р 2600201316 в АБ «Факторіал-банк», МФО 351715).

Ліквідатор Бабась Г. І. (ліц. № 047621 від 12.07.2001 р., 61157, м. Харків, а/с 8524, т. 42-82-23).

Господарським судом Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) Постановою від 05.11.2002 р. по справі № Б-25/34-02 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру щодо ВАТ «Іллічівка», ЄДРПОУ 00846406 (с. Іллічівка, Барвінківський р-н, Харківська обл., п/р 260098050689970 у ХФ АКБ «Укрсбанк», МФО 351016).

Ліквідатор Бабась Г. І. (ліц. № 047691 від 12.07.2001 р., 61157, м. Харків, а/с 8524, т. 42-82-23).

Господарський суд Одеської області порушив справу про банкрутство: акціонерного товариства закритого типу «Виробничо-будівельна пересувна механізована колона № 70», 68600, м. Ізмаїл вул. Болградське шосе, 33, рах. 260012551 у Ізмайському територіально відокремленому безбалансовому відділенні АППБ «Аваль», код ОКПО 01271818, справа № 17-6-39/02-7528. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Єгорову Валентину Григорівну ліцензія № 000139 від 20.01.2000 р.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення за адресою: 65032, м. Одеса, пр-т. Шевченка, 4 господарський суд Одеської області.

Простий мотив для двох сердець

ДОЛІ

Нещодавно у Чернівецькому палаці урочистих подій об'єдналися в сім'ю люди складних долі, інваліди з дитинства Валентина Марусенко та Дмитро Бушку.

На церемонію вони прибули на інвалідських візках. Але наречені здивували всіх присутніх своїм оптимізмом і міцністю духу. Весілля пройшло за всіма обрядами й канонами, як мовиться, на мажорній ноті, під дзвін

келиків. Крапку в шлюбному дійстві поставила влада, яка вручила нареченим ключі від нової квартири.

Василь БАБУХ.

На знімку: дорогою до палацу урочистих подій.

Фото автора.

Щоб вона не пропадала!

КІНО

Фільм довженківців «Пропала грамота» було знято 30 років тому, але він довго лежав на полиці. Як вважає Михайло Голубович, який грав у картині, однією з причин цензурної немилості міг стати епізод, коли запорожець б'є по обличчю царицю Катерину, намагаючись убити муху, що всілася на щокі імператриці. Чи не тут уледіли політичний мотив: мовляв, Україна дає ляпаса старшій сестрі Росії! Через 12 років картина вийшла в прокат, але демонстрацію було дозволено лише в глибинці.

Народний артист України Михайло Голубович пригадує: «Фільм знімали в Решитилівському районі, що на Полтавщині. А мій Луганський театр був на гастролях у Таганрозі. Після вистави мене вже чекав автомобіль, і до ранку я діставався місця зйомок. Опівдні знову на машину — і на вечірній спектакль. І так три тижні. До речі, спочатку роль Чорта мав грати Биков, але напередодні він зламав ногу і роль дали мені. Биков приїздив на зйомки — «прилучитися», адже над фільмом працювали його друзі Борис Івченко та Іван Миколайчук».

Голубович не забобонний, але вважає, що

з акторами, які грають демонічні ролі, трапляється всіяке. Сам він, знімаючися в ролі Чорта в «Пропалій грамоті», зламав ногу, стрибаючи з коня (Голубович зав-

жди працює без дублера). У фільмі «Роксолана», який продовжує знімати сьогодні, також була пригода. Тут він грає Байду-Вишневецького. В сцені страти Байди актора підвісили на тросі й ненароком перетиснули нерв руки. Досі лікується!

Але кіно — це любов. Голубович і його луганський колега Володимир Шакало (на знімку другий ліворуч), бажають «Пропалій грамоті» на її 30-річчя обійти всі екрани країни!

Алла АНТИПОВА.

Фото з архіву Володимира ШАКАЛА.

Допишіть Червону книгу

ЕКОДЖУНГЛІ

На півострові є п'ять видів ялівцю. І всі зникають. Щороку їх меншає на кілька гектарів. Популяції загадкових родичів кипарисів, які ростуть на землі вже 50 мільйонів років, загрожує повне винищення.

Справжнім лихом, напастю й пошестю Криму стало нинішнє бурхливе винищення аборигенних сортів його неповторної флори. Особливо брутально і масово губителі природи спилують реліктовий ялівець. Найбільше страждають сорти високого, чи деревовидного, і колючого, зі стовбурів яких підприємливі бракон'єри виготовляють силену всіляких сувенірів, прикрас, амулетів і навіть підставок для скворіток. Їх курортники буквально розхоплюють, наслуховавшись розповідей торгашів про цілющість духмяних ялівцевих смол. А плоди цього кримського ендеміка гурмани використовують як приправу до різних рибних і м'ясних страв, для виготовлення настоянок, сиропів і навіть цукерок.

Утім, і давня поема засвідчує, що саме запахом і ароматом ялівця Язон і Медея приспали змію, яка охороняла золоте руно в Колхиді. Пахощами предков'яних ялівцевих гаїв ефективно лікували безнадійних хворих ще аборигени Америки. А наші предки найменшим із знаних — козацьким ялівцем, який де-не-де ще стелється темно-

зеленими килимами кримськими узгір'ями і плато, відганяли язичницьких злих духів, клали гілки козацького ялівцю за ікони, щоб минали біди й нещастя, святити в церквах у Вербну неділю. Сучасні світила медицини вважають, що саме таємничий ялівець шонайкраше виликує абсолютно всі захворювання органів дихання, включно з сухотами. А всього один гектар ялівцевого лісу здатен оздоровити повітря чималого промислового міста. Визнана ще в давнину цілющість ялівця тепер стала його згубою.

Саме кримінальні заготівельники унікальних дерев і кущів, для яких вони просто «дрова на продаж», найчастіше стають призвідниками найскладніших для вогнеборців гірських лісових пожеж, бо систематично підпалюють ялівцеві гаї, щоб у разі зустрічі з екологічною міліцією, інспекторами чи лісничими уникнути звинувачення в нищенні докільля «безневинним» виправданням: мовляв, виношу з лісу згорілий «непотріб». І це про найзагадковіших родичів

кипарисів, яким уже 50 мільйонів років!

Нині аборигенні дерева і кущі опинилися перед загрозою повного винищення, стали жертвою шаленого розширення торгівлі «контрабандними» виробами, напівлегальне виготовлення яких поставлено на потік, на що міліція звично запліщує очі.

Та й кримінальний бізнес добре дбає про свою невразливість. Надто часто у порушників на руках є офіційно видані лісгоспами документи про наявність деревини з виробок лісництв чи тієї, що конфіскована у порушників і реалізована виготовлювачам сувенірів. Прикриваючись цими «доз-

волами», вони, зазвичай кілька років показуючи один і той само документ, спокійнісінько виготовляють свої вироби на продаж протягом тривалого часу. Попри те, що суми штрафів за незаконне вирубування звичайних і особливо цінних порід з року в рік зростають, винищувачів дерев і кущів, занесених до Червоної книги, не меншає.

За словами працівників Комітету охорони довкілля і природних ресурсів автономії, провина у цьому попередньої і нинішньої влади, яка недоопрацювала до вимог сучасних реалій природоохоронні закони і майже не фінансує лісгоспи. Тож для проведення в кримських лісах не те що буденної охоронної роботи, а навіть планових рейдів не вистачає ні людей, ні транспорту.

У прийнятому на початку року законі про Червону книгу України, на думку екологів, є серйозні прогалини. Він, зокрема, не забороняє виробництво і реалізацію виробів з «червонокнижних» порід деревини. Тож суди не можуть притягнути до адміністративної відповідальності зловмисника, який незаконно зрубав таке дерево чи чагарник, якщо його не застали безпосередньо за цим заняттям.

Віктор ХОМЕНКО.
Крим.

Фото автора.

Міліція «накрила» інтернет-бордель?

Незвичайного підприємця-надомника виявили харківські міліціонери під час перевірки звичайної скарги сусідів на надто гучну музику. Одну з кімнат у квартирі було обладнано за останнім словом техніки — три під'єднаних до Інтернету комп'ютери, web-камери... Плюс шкіряні диванчики, відокремлені один від одного завісками. Тут спеціально навчені дівчата виконували стриптиз, який трансливався для користувачів «Світового павутиння». Факт «інтернет-стриптизу» було запроTOCOLьовано, але поки що у правоохоронців немає конкретної відповіді на запитання, що це — бізнес чи злочин.

Господар клубу запевняє, що намагався створити міжнародне модельне агентство. Одна з дівчат що інформацію підтверджує: каже, що прийшла за оголошенням у газеті для того, щоб поспілкуватися з майбутніми роботодавцями через Інтернет.

А втім, навіть якщо віртуальний стриптиз буде доведено, притягати до відповідальності організатора закладу, який до того ж є громадянином Росії, можна буде хіба що за порушення громадського порядку і нецільове використання житлового фонду. Чимало питань, пов'язаних з інтимною сферою, у правовому полі не врегульовано, поняття порнографії та еротики надто розпливчасті, а засоби їх поширення такі різноманітні, що ці випадки здатні загнати в глухий кут будь-кого з професіоналів.

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Микола КОСИЙ.
Харків.

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Редколегія:
Леонід БРОВЧЕНКО,
Анатолій ГОРЛОВ,
Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Віталій ЖЕЖЕРА,
Іван ІЛЛЯШ,
Світлана ПИСАРЕНКО,
Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників —
40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети
«Голос України»
Зам. 0311221.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: <http://uamedia.visti.net/golos>